

7

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד
בנין תל אביב

מס' תיק

תקציב שהוציא + תקציב שחיס

מס' תקציב שהוציא + תקציב שחיס

14.7.93 - 30.12.92

30/12/1992 - 14/7/1993

מס' תיק מקורי

23155/85



מחלקה

מס' תיק
מס' תיק

הרשות למלחמה בסמים

אל: מר אילן פלס

מאת: אניס יאב תאריך: 14.7.93

הנדון: תקציב היטוי

מר משה לוי, י"ז מועד היטוי
בקרן להעביר הוצ"ב
מילון

במכה

אניס

למח
94
94

מספר 7953 (3)
יולי 93

מסגרת תקציב 94 - 96

המאבק בנגע הסמים מושפע מהיקף היצע הסמים ומהיקף הביקושים לסם על-ידי האוכלוסיות השונות.

מאז הקמת הרשות ההערכה שלנו ושל המשרדים השותפים הפעילים בתחום זה, היתה שקיים גידול שנתי נמשך ויציב מאז תחילת שנות השמונים של 10-15% הן בביקוש והן בהיצע.

שוק הסמים בעתיד הנראה לעין. הערכת משטרת ישראל המקובלת גם על הרשות לגבי מצב שוק הסמים, מצביעה על:-

א. המשך המעבר מסמים רכים לסמים קשים. יציבות או אפילו הקטנה בהיצע החשיש מול גידול מרשים בהרואין ואפילו קוקאין.

ב. גידול נמשך באספקת סמים סינטטיים - ל.ס.ד., אקסטזי, ודומיהם, בעיקר לבני הנוער, כאשר אופנת מסיבות האסיד היא רק אחד הגילויים המבטא מגמה זו.

ג. עליה שנתית מרשימה בכמות תיקים לתביעה - סחר ושימוש כאחד.

מצב הביקושים. סקרי הרשות 89-90 (פור"י), תל-אביב 92 (דגני), סקרי צה"ל 91; 92 - כל אלה מצביעים על גידול מרשים של הביקושים, לעומת סקרים שנעשו בתחילת שנות השמונים.

סקר 92-93 אשר טרם פורסם, מצביע על יציבות בכמות המשתמשים ובעמדות כלפי שימוש, אך על שינוי בהרגלי שימוש תוך מעבר גובר לשימוש בהרואין, קוקאין, וסמים סינטטיים לעומת שימוש בחשיש.

סקר צה"ל האחרון מצביע על ירידה מסויימת בהיקף השימוש, אך מבטא את אותה מגמה (מעבר מסמים רכים לקשים).

מדיניות הרשות ויישומה. מדיניות הרשות ושל המשרדים השותפים, כפי שאושרה על-ידי הממשלה קובעת:-

א. תכניות חנוכיות למניעה בכל כיתה ובכל שכבות הגיל באוכלוסיה הבית-ספרית.

ב. הרחבה ודגש על תכניות חנוכיות בחנוך הבלתי פורמלי ולנוער מנותק.

ג. הסברה פומבית לחנוך הציבור נגד השימוש הבלתי חוקי בסמים, בכל האמצעים ובכל הדרכים.

ד. טיפול ושיקום לכל דורש באמצעות טיפול ברמת הקהילה, מוסדות אזוריים, וקהילות טיפוליות במישור הארצי.

ה. מאבק בנגע הסמים לחינוך, טיפול ושיקום ומעורבות אזרחית באכיפה ברמת הקהילה.

ו. פיתוח מחקר, מידע, משאבי אנוש, קשרי חוץ ועודד ההתנדבות.

בחומש הראשון לקיום הרשות הושגו השגים בפיתוח שרותים בכל התחומים, אך בעיקר בתחום הטיפול והשיקום, כאשר לקראת סוף 93 המדיניות בתחום זה קרובה ליישום מלא.

מאידך, יש להמשיך לפתח את יתר תחומי המדיניות תוך הקדשת משאבים ייחודיים לרמת שרותים מינימלית נדרשת.

דגש מיוחד חייב להנתן לטיפול במשתמש הצעיר (מתבגרים) האקראי/מזדמן והקבוע כאחד, באמצעות פיתוח רשת תחנות לטיפול בנוער ובמקביל פיתוח כפר נוער לחינוך ושיקום.

הנחות יסוד

מאז הקמת הרשות, הושם דגש מיוחד לתחום החינוך למניעה לצמצום הביקושים. למרות קדימה זו, ההקצאה בפועל לתחום הטיפול ושיקום היתה למעלה מכפול מההקצאה שניתנה לחינוך למניעה, עקב פער העלויות של השרותים בשני התחומים.

הנחת העבודה של הרשות לגבי שימושים בתקציב, מתבססת על שימוש במשאבי הרשות בעיקר לפיתוח שרותים חדשים, תוך העברה הדרגתית של נטל אחזקת השרותים הנ"ל לאחריות התקציבית של המשרדים.

תקציב הרשות למלחמה בסמים טרם הגיע לרמת פיתוח שרותים, מספקת מול הצרכים, בתחומי החינוך למניעה, הטיפול ושיקום וסיכול החדרת סמים לארץ. זאת, למרות גידול צנוע אך נמשך של התקציב מדי שנה, להוציא את השנים 91-92 בהן תקצוב המדינה היה זהה.

הרשות טענה כבר לפני שנתיים שבסיס התקציב שלה לכסוי הצרכים המינימליים וליישום המדיניות הלאומית בתחומים השונים, כפי שאושרו על-ידי ממשלת ישראל, צריך לעמוד על כ-35 מיל' ש"ח (במחירי 93).

להלן מסגרת מוצעת לתקציב 94 ולשנתיים שאחריה. לאחר אישורה תוגש כמדי שנה כתכנית עבודה שנתית לשלוש שנים.

צרכים (אלפי ש"ח)

<u>תחום/פרויקט</u>			<u>96</u>	<u>95</u>	<u>94</u>
סה"כ			36,800	36,000	35,600
<u>1. מניעה</u>			<u>12,000</u>	<u>10,000</u>	<u>8,000</u>
<u>א. מניעה בית ספרית</u>			<u>4,980</u>	<u>3,590</u>	<u>2,800</u>
1. $\frac{1}{2}$ שעה חובה בתיכונים.			3,200	2,600	2,800
2. שעת חובה ביסודים + חטיבות.			1,780	990	-
<u>ב. מניעה חוץ בי"ס</u>			<u>1,360</u>	<u>1,280</u>	<u>1,060</u>
1. חל"ס			600	600	600
2. נוער אומר לא לסמים			520	480	320
3. מקא"מ - צה"ל			240	200	140
<u>ג. מניעה בקהילה</u>			<u>2,560</u>	<u>2,330</u>	<u>1,990</u>
1. הסברה-הרצאות, פוסטרים, סטיקרים			680	580	480
2. הסברה - כלי תקשורת			1,600	1,500	1,200
4. חל"ס בקהילות.			280	250	310
<u>ד. מניעה שניונית</u>			<u>1,600</u>	<u>1,300</u>	<u>950</u>
1. תחנות למתבגרים			1,200	1,000	650
2. מ' החינוך - פסיכולוגים ביושבים			400	300	300
<u>ה. תמיכות - מניעה</u> (אל-סם, אל-הלאל, חסל-סם)			<u>1,500</u>	<u>1,500</u>	<u>1,200</u>

באור מס' 1 - מניעה

1. א. מניעה בית ספרית - תקצוב 1,400 שעות בתשלום, להוראת תכניות חנוכיות למניעה בחלוקה של 0.5 שעה לכל כיתה לכסוי 2,800 כיתות, לפי קביעת משרד החינוך.
1. ב. מניעה חוץ בית-ספרית - הרחבת חל"ס לעוד 24 ישובים במגזר הערבי, הפקת 200 ערכות בערבית ומחנה חלופות ל-200 בני נוער במגזר הערבי, מעבר למועבר ב-93.
1. ג. מניעה בקהילה - הפקת שנים/שלושה תשדירי שרות למניעת נוער משימוש בסמים והקרנתם לסרוגין פעם בשבוע בתשלום. ($52 \times 12.5 = 675$ אלף ועוד 300 להפקה). חל"ס בקהילות - העברת התכנית ב-20 ישובים בהם אין יחידת קידום נוער של משרד החינוך.
1. ד. מניעה שניונית - פתיחת שלוש תחנות טיפול בנוער משתמש, בהתאם לפריסה הארצית של תחנות הטיפול בילד ובמשפחה של ברית התנועה הקיבוצית.
1. ה. תמיכות - לעמותות המצוינות לעיל יתווספו בודאי עמותות נוספות אשר יגישו בקשות לתמיכה בהתאם להודעה פומבית. חלוקת התמיכות - בהתאם להחלטת ועדת התמיכות של מועצת הרשות.

96	95	94	2. טו"ש
12,800	13,800	14,800	
1,400	2,600	3,400	א. טיפול בקהילה (80 ישובים)
800	800	600	ב. שקום בקהילה
			(מפעלים מוגנים, קיבוצים, מסגרות יום).
9,000	9,000	8,000	ג. קהילות טיפוליות
			תפעול (x 250 דייר בממוצע שנתי)
800	1,400	2,050	ד. פיתוח מוסדות
-	-	350	1. מרפאות מטדון - השלמת המערך
400	800	800	2. מרכזי יום - מגזר ערבי/יהודי
200	400	500	3. רפואה בקהילה (רופאים/בדיקות שתן)
200	200	400	4. הרשות לשיקום האסיר
800	800	750	ה. תמיכות - טו"ש
			(גשר לחיים, סלע, מנס)

באור מס' 2 - טיפול ושיקום

3,500	3,500	3,500	השקעות בתשתית - ע"ח מפעל הפיס ותרומות
500	1,000	1,600	א. מלכישוע
500	600	900	ב. הר-טוב
500	1,400		ג. כפר זהר/כפר התקווה הטובה
2,000	500	1,000	ד. מבני חוסן (4)
2. א. טיפול בקהילה - כיום 60 ישובים (72 עובדים). העסקת 20 עובדים נוספים במודל הטיפול בקהילה, מעבר ל-72 הקיימים, להגדלת היקף הישובים הפעילים לכדי 80.			
ב. שיקום בקהילה - קרן לעסקים קטנים ונסיונות שיקום פרטניים/קבוצתיים. תנוהל ותחולק באמצעות ועדה בינמשרדית - עו"ר, בריאות, ורשות.			
ג. קהילות טיפוליות - 500 לתפעול קהילה לנוער. היתר ל-250 דייר בממוצע שנתי X 30 אלף שנה.			
ד. פיתוח מוסדות - השלמת מערך יחידות המתדון לפי תכנית משרד הבריאות ובשותפות המשרד ב-50% להקמה.			
הקמת מרכז אשפוזי בעכו, מיסוד מרכז אילת, ופתיחת מרכז לוד/נתניה.			
בדיקות שתן באחריות הדרגתית של משרד הבריאות.			
כניסה לשותפות עם הרשות לשיקום האסיר לקליטת מכורים נקיים בהוסטלים של הרשות.			
ה. תמיכות - הקצאה גם לעמותות נוספות בהתאם לדרישה, על-פי קביעת ועדת התמיכות.			

'96	'95	'94	
2,400	2,500	2,900	3. <u>אכיפה</u>
		700	א. יז'נים (חיפה, לוד, אשדוד, אילת)
		500	ב. חו"ל - קציני סמים
		400	ג. יהלום
		1,000	ד. הצטיידות (מ"י)
		300	ה. שב"ס
1,200	1,200	1,260	4. <u>משאבי אנוש</u>
800	800	800	א. קורסים לתואר (10 x 100 ש"ח)
220	220	280	ב. סמך מקצועים מתאמים
100	100	120	ג. השתלמויות
80	80	60	ד. מלגות לימוד
2,400	2,500	2,300	5. <u>מחקר</u>
500	800	600	א. מידע (מרכז)
200	220	250	ב. מיחשוב
1,000	980	750	ג. מחקר יישומי
700	700	700	ד. מחקר הערכה וסקרים
2,400	2,400	2,800	6. <u>התארגנות קהילתית</u>
		1,800	א. תאום (30 x 60)
		1,000	ב. סיוע למניעה קהילתית
2,800	2,800	2,700	7. <u>תפעול</u>
800	800	840	8. <u>רזרבה</u>

באור מס' 3 - אכיפה

בהתאם לתכנית שתגובש בין הרשות למשרד המשטרה, מ"י, ושב"ס.

באור מס' 4 - משאבי אנוש

התרכזות בקורסים לתואר שני להתמחות עובדים. כניסה לבתי"ס לחינוך; המשך קורסי מתאמים ומדריכים (מכורים נקיים). עלות ממוצעת של קורס - 70 אלף ש"ח.

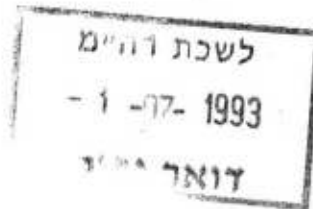
באור מס' 5 - מחקר

השלמת המיחשוב של הרשות וכניסה לסקרים בערים הגדולות. ממוצע עלות סקר 120 אלף ש"ח.

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

הגמולה על התקציבים

ח' בתמוז התשנ"ג
27/06/93
ת.93-32492



מ/א

לכבוד
מר אילן פלס
יועץ כלכלי לראש הממשלה
הקריה
ירושלים

למזכיר
94

הנדון: סכום פגישה בנושא נוהלי עבודת משרד האוצר - משרדי ממשלה

לצערי סיכום הדיון שערכת מהישיבה שהתקיימה אצל ראש הממשלה ב-8.6.93 איננו משקף את המציאות.

ראש הממשלה לא התייחס ולא קבע בדיון כי "קיימים מקרים בהם מעורבות אנשי האגף (תקציבים) אינה עומדת בקטריונים של סמכות ואחריות".

אבקשך להשמיט זאת מנוסח הסיכום.

בכבוד רב
דוד ברוט

למזכיר
ד"ר אילן פלס
מזכיר ממשלה

העותק:
מר יצחק רבין - ראש הממשלה
מר אברהם (בייגה) שוחט - שר האוצר
מר אהרון פוגל - מנכ"ל משרד האוצר
מר שמעון שבס - מנכ"ל משרד רו"מ

94:39x



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
An Israel-Diaspora Enterprise

י"א בתמוז תשנ"ג
30 ביוני 1993

לכבוד
מר אילן פלטהר
משרד ראש הממשלה
ירושלים

שלום רב,

הגדרון: תקציר כנס קיסריה -- לקראת תהליך התיקצוב

לקראת הדיון השני של ממשלת ישראל בתיקצוב המדינה לשנת 1994, הריני מצרף בזאת את תקציר כנס קיסריה. במסגרת הרפורמה בתהליך התיקצוב הלאומי, כינס שר האוצר באמצע חודש זה בקיסריה פורום ראשון מסוגו של בכירים במשק והכלכלה בישראל, המייצגים מגוון רחב של סקטורים, לדיון בהיבטים השונים של תיקצוב המדינה מנקודות ראות השונות.

בשלב זה של הרפורמה, המרכיב העיקרי של השינוי בתהליך התיקצוב הוא לוח זמנים ארוך ומובנה יותר מבעבר. הל"ז החדש סלל את הדרך לקבלת היוזן חוזר מצד ענפי המשק השונים ולביקורת בזמן המאפשר את ישומה.

המכלול המפורט של הרעיונות שהובעו בכנס נמצא בעריכה ויוגש בשבועות הקרובים למקבלי ההחלטות ולמשתתפי הכנס. תקציר ולקט מן ההתבטאויות מהכנס לוטים בזה.

בכבוד רב,
ד"ר אריק כרמון
נשיא



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
An Israel-Diaspora Enterprise

כנס קיסריה

מטרות המשק, המדיניות הכלכלית ותקציב המדינה
לקראת מחצית העשור

דיון לקראת תקציב המדינה לשנת 1994

יו"ר הכנס: שר האוצר אברהם (בייגה) שוחט

ת ק צ י ר

כ"ח--כ"ט בסיון התשנ"ג

17-18 ליוני 1993

עורך: יואב אילון

כנס קיסריה

תקציר

כחלק מהרפורמה בתהליך התיקצוב ולקראת הכנת תקציב המדינה 1994, זימן שר האוצר לכנס בקיסריה בכירים מקרב המגזר העסקי, כלכלנים, פקידים בכירים ופוליטיקאים העוסקים בתחומים שיש להם השלכות לתקציב. הכנס נבנה סביב ארבעה מוקדים: (א) הערכת מצב הכלכלה הלאומית ותפקודה הכלכלי של הממשלה בשנה החולפת; (ב) פרישת הצעות לעקרונות של מדיניות כלכלית לקראת תיקצוב 1994; (ג) קביעות וסדרי עדיפויות; (ד) בעיות מבניות במשק. בכנס בוטאו דעות שונות ולעיתים מנוגדות בנושאים מרכזיים, והדיונים עליהם אמורים לספק לאוצר ולממשלה חומר למחשבה לקראת קבלת ההחלטות הקשות בדיוני תקציב 1994. תמליל הכנס נמצא בעריכה נושאת ויופץ בין מקבלי ההחלטות ומשתתפי הכנס עוד במהלך תהליך התקצוב הנוכחי. בינתיים מועבר לכם בזה תקציר המבטא את הנקודות והעמדות העיקריות שנשמעו.

1. שלבים בהתפתחות המשק.

בפרספקטיבה רב-שנתית ניתן לראות את התפתחות המשק בשלושה שלבים: שלב הצמיחה הגדולה (עד 1993/4), שלב הדריכה במקום (עד 1990) והשלב הנוכחי, שנראה בו סיכוי לפריצת דרך וחזרת הצמיחה המזורזת. אינדיקטורים כלכליים המבססים הערכה זו הם: ירידת תקציב הבטחון המקומי ל-8% מהתוצר, ירידת אחוז הצריכה הציבורית ונטל המסים מהתוצר, ירידת הגרעון התקציבי, ירידה באינפלציה מרמה של 18% לערך במשך כמה שנים לכ-10% (לא כולל דיור), ירידת החוב החיצוני מ-80% מהתוצר ב-1985 ל-10% ב-1992 וירידה מצטברת של 5% (לפי חישוב אחר 10%) בשכר הריאלי בין 1989-1992. ההסבר העיקרי לשיפור נעוץ העליית התוצר המקומי בכ-20% בשלוש השנים האחרונות. האצת הצמיחה בשנה האחרונה (עלית תוצר 6.6%, ותוצר עסקי 7.9%) בולטת במיוחד על רקע ההאטה בכלכלה העולמית. ניכר גם שיפור בהרכב התוצר, שעבר מהתרחבות הזמנית בבניה לעליה של 14.4% ביצוא. עם זאת, העליה בולטת יותר ביצוא הבטחוני (75%) מאשר ביצוא האזרחי (5%), ולתוואי הצמיחה הרצוי נחוץ דווקא יצוא תעשייתי אזרחי ופריצה בת-קיימא לשוק העולמי על ידי חברות שהתבססו בשוק המקומי.

2. תעסוקה.

בתמונת התעסוקה חלה בשנים האחרונות הרעה, גידול האבטלה לרמה של 11.2% הדומה לזו של ראשית שנות ה-50 ולכמה מארצות אירופה היום. על אף ירידה קטנה בראשית 1993 זוהי עדיין בעיה מרכזית, ורוב המשתתפים הסכימו שפתרונה הוא אחד האתגרים החשובים במשק: התעסוקה היא מפתח להמשך העליה, והעליה היא אחד המרכיבים החשובים בהאצת הצמיחה. הצמיחה, מצידה, היא המנוף הטוב ביותר ליצירת תעסוקה לעולים ולמצטרפים חדשים לשוק העבודה. רוב ההערכות הן שלא נעשה די כדי לקלוט את העולים קליטה מקצועית ארוכת טווח. אחת הסיבות לכך היא שתהליך הקליטה הוא תהליך של שלבים האורך 2-3 שנים, ואכן כיום גדל מספר העולים הנקלטים במקצועם. הדעות היו חלוקות בנושא יצירת מקומות עבודה ישירות ממקורות תקציביים (עבודה יזומה), אך גם תומכי השימוש בכלי זה רואים בו כלי זמני. יש גידול מתמיד בכוח העבודה האזרחי. בשלוש השנים האחרונות הצטרפו לכוח העבודה האזרחי 100,000 צעירים מריבוי טבעי ו-150,000 בסך הכול הצטרפו בשלוש שנים 250,000 עובדים חדשים לשוק העבודה, ומתוכם 190,000 מצאו מקומות עבודה. כלומר, אמנם האבטלה גדלה ב-60,000 אבל מספר המועסקים גדל ב-190,000 הרבה יותר מהריבוי הטבעי שהיה בשוק העבודה, בשיעור של 100,000. בשנת 1990 נקלטו במשק 31,000 עובדים; בשנת 1991 נקלטו 19,000; בשנת 1992, לעומת זאת, נקלטו פחות עובדים, כ-67,000.

3. צמיחה והשקעות.

יש צמיחה, אפוא, אך היא אינה מספקת לקליטת הגידול במספר העולים. כאמור, היעדים האסטרטגיים בתחום הכלכלי צריכים להיות קליטת עליה של 100,000 ויותר עולים בשנה והקטנת האבטלה מ-200,000 ל-100,000 בתוך 4 שנים. השגתם מחייבת צמיחה שנתית ריאלית של 8% בתוצר, ובמגבלות השוק המקומי פירוש הדבר הגדלת היצוא בשיעור ריאלי של 12%. פירוש הדבר שנחוצה הגדלה מאסיבית של ההשקעות מהרמה הנוכחית של כ-23% מהתוצר ל-28% מהתוצר תוך הקטנת מרכיב הדיור והגדלת השקעות בתשתית ובסקטור הסחיר של המשק. קצב ההשקעות בשנת 1992 היה מתון יחסית ועלה רק ב-8%, לאחר שנתיים שבהן הוא עלה בשיעור של 25% בשנה. לגבי 5 החודשים הראשונים של 1993 יש סימנים חלקיים בלבד אבל חיוביים יחסית, ועדיין רחוק מהנדרש כדי שהסקטור העסקי יציע מקומות עבודה בהיקף הנדרש משיעורי האבטלה. השקעה בתשתית היא עתירת הון ואינה מספקת די תעסוקה. את מירב התעסוקה יספק הסקטור הסחיר אם יצמח, והוא יצמח אם תהיינה בו השקעות. היו דעות שונות לגבי ההשקעות והרווחיות בסקטור זה. מחד גיסא נטען שהפירמות בארץ משקיעות ומשיגות תשואה של כ-15% ריאלי, שהיא גבוהה במושגים עולמיים, ומאידך גיסא נטען כי מדד זה הוא מדד סינתטי הלקוח מפונציית יצור צרפית של המשק ואין לו

משמעות רבה, וכי לא כל פוטנציאל ההשקעה בסקטור זה מנוצל. מכל מקום הוסכם על התלות ההדדית של שלושת מרכיבי האסטרטגיה (תעסוקה, עליה וצמיחה) ועל כך ששלושתם תלויים בהשקעות ממשלתיות בתשתית ובענפים וביצירת תנאים לשיפור הרווחיות העסקית, כולל הקטנת נטל המס וליברליזציה בשוק ההון.

4. אינפלציה מול אבטלה.

נטען מחד גיסא כי אין להעדיף את המלחמה באינפלציה שכברירדה מרמת 18% ל-10%, ונסיון להורידה עוד יותר בתקופת צמיחה ועליה ימצא את ביטויו באבטלה גוברת. מאידך גיסא עלתה טענה כי הואיל והמשק צריך להשתלב בשוק העולמי, עליו להשוות את רמת האינפלציה שלו לרמת המדינות המתחרות, דהיינו 3%-4%. טיעון נוסף מתייחס להשפעה ההדדית של אבטלה ואינפלציה, ושולל קורלציה ישירה ביניהן במשק הישראלי, שבו האצת אינפלציה בטווח הקצר אינה בהכרח שוחקת את השכר הריאלי אלא להיפך, ולכן אין לחשוש מהשפעתה. כמו כן, יש סברה שהאמצעים הננקטים למלחמה באינפלציה חונקים את הצמיחה, בשעה שאין צורך בהם (ריבית שקלית גבוהה המאותת ציפיות לאינפלציה).

5. תעשייה מול שירותים.

ענף הבניה היה המוביל בשנים 1990-1992, וברור שחלקו בתקציב חייב לרדת. ירידה כזו תחליש את קצב הצמיחה, אלא אם כן ימצאו ענפים אחרים שימלאו את מקום הבניה בצמיחה. מבחינה אופטימלית, בשל מגבלות השוק והצורך בצמיחה מואצת מעבר ליכולתו של שוק זה, הענפים המובילים צריכים להיות ענפי יצוא, והצמיחה מוטת יצוא. נשמעו דיעות שונות לגבי השפעות ההאטה הכלכלית בשוק העולמי על פוטנציאל היצוא, ונראה כי על אף הקשיים בחו"ל יש למשק הישראלי מספר יתרונות: התמקדות במוצרים מתוחכמים ובנישות יחודיות, שילוב של הסכמי סחר עם אירופה ועם ארה"ב וממדי שוק מספיק קטנים כדי שהכפלת היצוא לא תהיה משימה בלתי אפשרית. אפשרויות נוספות שהועלו לענפים חלופיים לבניה הם התיירות והמלונאות מחד גיסא, וכל ענפי השירותים מאידך גיסא. הוטעם כי חלק מתהליך הצמיחה מתבטא בעלית הציפיות לאיכות חיים גבוהה, ואחד המרכיבים שלה הוא שיפור השירותים והפניית יותר משאבים אליהם. נטען גם כי ענפי היצוא העתידיים הם עתירי הון ואינם עתירי כוח אדם, אך הצמיחה שתנבע מהתפתחותם תוכל לממן סקטור שירותים שהוא עתיר כוח אדם.

6. גודל הגרעון וגמישות התקציב.

בדיוני התקציב הממשלה תצטרך להחליט בשתי החלטות אמיתיות: גודל הגרעון וסדרי עדיפויות. הדעות היו חלוקות לגבי השאלה אם יש לקבוע מראש את גודל הגרעון, וכן לגבי סדר הפעולות. נושא הגמישויות והקשיחויות של התקציב תפשו

מקום חשוב. קביעה כי הגמישות ל-1994 היא בסך הכול 1-2 מיליארד שקל עוררה תמיהה לגבי כדאיות הדיון, אך היו גם טיעונים נגדיים שגם סעיפים שלכאורה אין בהם גמישות מקבלים גמישות עקב החלטות עקרוניות ו/או פוליטיות, וכן שבטווח הבינוני (2-3 שנים) עוצמת הגמישות רבה יותר. הטיעון העיקרי בעד שחרור הגרעון הוא הצורך הדחוף בפתרון הבעיות האקוטיות. הטיעון העיקרי נגדו הוא העובדה שאם אין משלמים תמורתו בשווה ערך עכשיו, מעבירים את החוב ההולך וגדל לדורות הבאים, במיוחד אם המדובר הוא בהוצאות תקציביות למטרות לא יצרניות. כמו כן גרעון גדול מדי מוביל להאצת האינפלציה, להעלאת הריבית, למשיכת הון ולאבדן התחרותיות בשווקים בינלאומיים. אחת האפשרויות שהועלו היתה הפרדת תקציב הפיתוח מהתקציב הרגיל וניצול אשראי הערבויות לתקציב הפיתוח, כלומר מימון גרעוני לתקציב הפיתוח. נגד הצעה זו נטען כי אין הבדל איך מגדירים את התקציב, כי בכל מקרה יש עלות מימון לגרעון.

7. צרכים חברתיים.

נשמעו מספר דעות שלא הסכימו עם הגישה העסקית של הטיפול בתקציב, והצביעו על צרכים חברתיים ואחרים שאינם בגדר השקעה, ושדורשים התייחסות תקציבית: הגידול במספר האנשים מתחת לקו העוני ל-16.2%, שיעור שיא בארצות המפותחות, אבטלה והרעה בתנאי השכר וקיטוב גובר בחלוקת ההכנסות. נטען שכל משק מודרני חייב לקיים מדיניות חלוקתית המקדמת צדק חברתי ויוצרת תחושה של סולידריות. חלק ממנה הוא גם באינטרס הכלכלי של המשק (חינוך, בריאות), וחלק נוגע ישירות להיקף העליה (האווירה המשתקפת בחו"ל ממכתבי העולים). שרת העבודה הזכירה שהממשלה החליטה על שלושה דברים חשובים: תוספת שעות לימוד במערכת החינוך, החזרת קיצבת ילד ראשון ושני וחוק ביטוח בריאות ממלכתי. היא אמרה גם שבכל מקרה הנטל יפול על הממשלה, כי אם לא תהיה צמיחה ועבודה יהיו יותר תשלומי העברה. שר האוצר הטעים את הדילמה שהממשלה תעמוד מולה בין התביעות השונות של תחומי הפעילות השונים, ואמר שימליץ לשמור על רשת בטחון מסויימת בתחומים החברתיים, אך לעשות את עיקר המאמץ בהגדלת הסקטור העסקי, שיצור מקומות עבודה והשקעות.

8. הפרטה וליברליזציה.

מדיניות ההפרטה היא אמצעי למטרה כלכלית ומטרה בפני עצמה. היעד הוא יציאת הממשלה מהסקטור העסקי, הגברת היעילות ושכלול הפעילות של המונופולים הטבעיים והשירותים הציבוריים. נמתחה ביקורת על ההפרטה שבמקרים רבים איננה הפרטה אמיתית כי היא יוצרת מונופולים שלא תמיד הם מונופולים טבעיים, ולפיכך הם פוגעים ביעילות ובצרכן. הגורם הקריטי בהפרטה איננה הבעלות על העסק אלא דרך ניהולו. הביצוע הוא הגורם הקריטי, כלומר דיבורים על רפורמות

בלא הבטחת ביצוע ההפרטה לגבי החלטות שנתקבלו, פירושם אי מתן תמיכה מספקת לנושא. בשאלה מה לעשות עם תקבולי ההפרטה, יש הסכמה כללית שתקבולי ההפרטה נועדו להחלפת נכסים בנכסים, כלומר הקטנת חוב או בניית נכסים חדשים, כמו בין היתר תשתיות, אבל לא למימון צריכה שוטפת. על ידי שימוש בגיבוי הפיננסי של הערבויות, אפשר לחשוב על מהלך גדול מאוד בתחום הרפורמות בשווקים הפיננסיים: לבטל את כל השאריות של חובות ההשקעה שעדיין מוטלות על משקיעים מוסדיים במשק הישראלי, לשנות את משטר שער החליפין ולעבור למשטר של הכל מותר אם לא נאמר אחרת, להשאיר מספר מצומצם מאוד של דברים שעדיין יהיו אסורים, ולהתאים את הכלים העומדים לרשות בנק ישראל לטיפול במציאות שתיווצר: להגדיר שהיעד העיקרי של בנק ישראל הוא הורדת האינפלציה לשיעורים מערביים, להעתיק לשוק את התפקיד של קביעת שער החליפין, ולתת לבנק ישראל לפעול בלא הגבלה הן בשוק הספוט והן בשוק העתידי.

9. ביזור.

בנושא הדה-ביורוקרטיזציה היו התבטאויות רבות בעד ונגד מתן יתר אוטונומיה תקציבית לגופים ממשלתיים. שר האוצר פתח וציין שיש מקום לשינויים מסויימים, אך יש לנהוג זהירות ואין תחליף לגוף מרכזי בתוך המערכת כמו אגף התקציבים. מנכ"ל משרד החינוך ציין כי קשה מאוד לפעול במסגרת הציבורית הממשלתית ולבצע את המטלות בלי שינוי תפיסתי ומבני במובן של הביצוע. לא מספיק לקבוע את המסגרת ואת סדרי העדיפויות, אלא יש להגיע לרפורמה באצילת סמכויות מן המרכז אל הפריפריה, מאגף התקציבים למשרדי הממשלה, ומהם לכל הגורמים שעוסקים איתם, כדי לא להישאר בלי יכולת ביצוע. דב לאוטמן התייחס להתייעלות בממשלה שבאמצעותה אפשר לשחרר תקציבים ולהגדיל את הגמישות בתקציב. לדעתו בממשלה יש לאצול סמכויות, לתת חופש פעולה ולדרוש במסגרת התקציב יעול ותוצאות טובות יותר. ההערכות היום הן שאפשר להשיג 20%-30% יותר באותו תקציב. לדעת שרת העבודה והרווחה, לאחר שהממשלה מחליטה על הקצאת התקציבים יש לתת למשרדים לפעול בתקציבים לפי ראות עיניהם, אם כי בפיקוח. היא שללה מצב שבו לאחר שהממשלה מחליטה על מסגרת, לדבריה, השרים הופכים לפקידים של אגף התקציבים. פרופ' אסף רזין סיכם את הנושא ואמר שיתרונות הביזור והתפקידים שעליו למלא נשענים על שני יסודות חיוניים: ראשית, יש להטיל אחריות על המנכ"ל לאי חריגה מתקרת התקציב שהוקצבה לו על פי סדרי העדיפויות של הממשלה, ולחייב אותו, במקרה של חריגה או אי ביצוע תכניות, לשאת באחריות ולתת דין וחשבון לכנסת או לגופים אחרים. שנית, יש להעניק חופש פעולה רב למנכ"ל ולצוות שלו במסגרת התקציב: להקצאה של עובדים, ליצירת התקשרויות, לקשר עם הציבור.

כנס קיסריה

מבחר ציטוטים מדברי המשתתפים

1. מצב המשק

"האומה שלנו בסכנה. העליונות הבלתי מעורערת שהיתה לנו בעבר בתחומי המסחר והתעשייה, המדע והחדשנות הטכנולוגית נכבשת כיום על ידי מתחרים בעולם כולו. היסודות החינוכיים של החברה שלנו נשחקים על ידי גאות של בינוניות המאיימת על עצם עתידנו כאומה וכעם. לו ניסתה מעצמה בלתי ידידותית לכפות עלינו את הרמה החינוכית הבינונית הקיימת בימינו, היינו רואים בכך מעשה מלחמה. אבל כפי שהדברים, אנחנו הנחנו לדבר לבוא ולהתרחש עלינו, הלכה למעשה. זה זמן רב שאנו מבצעים מעשה חסר הכרה וחד צדדי של פריקת החימוש". אלו הם קטעים מדוח בשם "אומה בסכנה" שנכתב בארה"ב ב-1983 והדו"ח הזה ישים, לפחות במונחים הרטוריים שלו אם לא למעלה מזה, גם לגבי מדינת ישראל. (שמשון שושני)

יש שיפור משמעותי ורחב מאוד בהשקעות המתפרס על כל הסקטורים. האווירה העסקית חיובית מאוד, אווירה של יזמות. אין כל בטחון שזהו המצב הקבוע, שכן יש עוד הרבה מה לעשות שזה יהיה כך. במערכת הזו יש לממשלה תפקידים חשובים, ובראש ובראשונה לקבוע את כללי המשחק - מערכות מחירים יחסיים, רגולציה ודה-רגולציה וכו'. (אהרון פוגל)

אין רואים סימנים לצמיחה. אם לא היו העבודות האלה בגין העבודות היזומות ובגין הסגר, היתה עלייה במספר המובטלים בחודשיים האחרונים. מלבד עיר אחת, נצרת עילית, שהתחולל בה מהפך על ידי הרחבת מפעלים תעשייתיים, אין רואים את הניצנים של הצמיחה. מאין תצמח הצמיחה, מאין תבוא התעסוקה ואיך יגיעו עולים ומתי זה יקרה? האם אתם חושבים שמה שעושה הממשלה היום זה נכון? אם אתם חושבים אז תעזו ותאמרו לנו שהדרך שאנחנו הולכים איננה דרך נכונה ויכול להיות שאנחנו צריכים ללכת אחרת. אני כך חושבת. אבל אני מצפה לשמוע את זה מאנשי המקצוע. (אורה נמיר)

המשק נמצא במסלול שגם אם העליה תימשך רק ברמה של 70,000 בשנה, הצמיחה המינימלית תהיה 4.5%-4 גם בלי מאמץ מיוחד. זה יהיה הישג, שכן זה כבר יותר ממערב אירופה. אולם לא יהיה זה הישג גדול, ומבחינה אסטרטגית היעד צריך להיות גבוה יותר. התנאים אופטימליים לצמיחה מואצת, ויש לנצל את ההזדמנות כל עוד היא קיימת. (חיים בן-שחר)

2. תעסוקה

יש הסכמה כללית שחידוש העלייה או הגברתה הוא דבר שכולנו היינו רוצים שיקרה. אפילו אם זה יביא לגידול באבטלה. עדיפה אבטלה של 11% עם עוד 150,000 עולים מאשר אבטלה של 10% ו-60,000 עולים. יש הסכמה כללית גם על כך שרצוי שמספר המובטלים ירד מהר ככל האפשר. הוויכוח הוא על הדרך, ומהווה נסיון לגלות מה המשוואה הנכונה כדי לקבל את התוצאות. איני חושב שהחוק להקטנת הגרעון הוא חוק בל יעבור, ויתכן שהוא נעשה כמעין פיצוי על הנחה שנוצר גרעון גדול מאוד ונסיון למצוא לרדת ממנו. ואם צריך לשנות, אפשר לשנות. (אברהם שוחט)

בישראל המלחמה באבטלה עומדת במקום הרבה יותר גבוה בסדר עדיפויות מאשר במדינות רבות אחרות. סיבה מרכזית לכך היא היעוד האידיאולוגי של ישראל כארץ קולטת ליהודים שמעוניינים לבוא אליה, והשאיפה לכך שיבואו לכאן הרבה אנשים. להשגת מטרה זו צריך שיהיה בישראל מצב תעסוקה סביר. בנוסף לכך יש קשר הדוק בין מצב התעסוקה ואפשרויות מציאת העבודה בישראל לבין הגירת ישראלים לחוץ לארץ, ולא בהכרח הפחות טובים שבהם. (ליאורה מרידור)

משמעות הצמיחה היא שנוצרו שלוש וחמישה אלף מקומות עבודה ברבעון הראשון ושבעים אלף בשנה שעברה. וזה לא נולד מזה שמטאטאים רחובות וזה לא נולד מזה שמסבסדים עובדים לחקלאות וזה לא נולד מזה שהולכים אנשים לקרן קיימת, זה נולד מזה שבמשק יש פעילות ונוצרו מקומות עבודה. ההחלטה של הממשלה לא ללכת בקנה מידה גדול לעבודות יזומות היא החלטה נבונה, כי גם העולים מברית המועצות לשעבר לא יבואו לטאטא רחובות, ואם זה מה שיצפה להם ישארו שם. (אברהם שוחט)

3. צמיחה והשקעות

השאלה המרכזית היא איך מעודדים את הצמיחה. העולם מתחלק לשתי קבוצות: המדינות שהצליחו לזנק קדימה, ואלה שנקלעו לבעיות חוב. המפריד ביניהן הוא שיעור ההשקעה בתוצר. המדינות שהצליחו השקיעו בממוצע 28% מהתוצר שלהן, ואילו אלה שנכשלו השקיעו בממוצע כ-18% מהתוצר. ישראל נמצאת היום איפה שהוא באמצע. בעשור הטוב היינו בקבוצה של ה-28% השקעות מהתוצר. שם טמון העניין, והדיון צריך להתמקד בשאלה איך מעודדים את ההשקעות. (יעקב פרנקל)

שלום הוא תנאי הכרחי למשוך השקעות זרות, אך איננו תנאי מספיק, ואין לתלות תקוות בכך שיהיה שלום ומיד יבוא מבול של השקעות זרות. יש השקעות זרות ותהיינה השקעות זרות, ואם יהיה שלום תהיינה יותר, אבל לא תהיינה השקעות זרות מאסיביות בארץ. חסרים התנאים הכלכליים הבסיסיים לכך במתקני יצור והרכבה ובמפעלי ענק של מאות ואלפי עובדים. אם יהיה שלום, הם יקומו בארצות השכנות יותר מבישראל. בישראל יהיו השקעות במחקר ופיתוח, בניהול ובכל מיני דברים חכמים וקטנים. (עמוס רובין)

מפתיע שכמעט איש לא דיבר על גידול ביצוא, וחלק ניסו לשכנע שאי אפשר לגדול ביצוא, ושהגידול ביצוא הוא פונקציה ישירה של הגידול בסחר העולמי או בעולם המערבי. מדינה קטנה אינה תלויה בסחר שלה בגידול בסחר העולמי. יש השפעה כמובן למיתון בסחר העולמי, אבל לא זה מה שמכתיב את קצב הגידול ביצוא. יש מדינות שצומחות פי עשרה מהסחר העולמי בשנה. דרום מזרח אסיה צומחת בלי קשר לסחר הזה. סינגפור מגדילה את היצוא שלה לארצות הברית כל הזמן אף כי שאר הסחר העולמי בארצות הברית נעצר. (דב לאוטמן)

הדרך היחידה למציאת פתרונות ל-70 אלף מצטרפים חדשים לשוק העבודה מדי שנה תוך הורדת מפלס האבטלה הוא גידולו של המשק, וגידול בממדים כאלה פירושו גידול היצוא. אם גידול התוצר יהיה ממקורות תקציביים יהיה זה הרסני למשק וליכולת של הממשלה לממן את זה בהגדלת הגרעון. (אברהם שוחט)

משקיעים פרטיים נוטים לברוח מהשוק כאשר הממשלה מגדילה את פעילותה בשוק, אלא אם כן הממשלה מגדילה את הוצאותיה על תשתית, השקעה המושכת משקיעים פרטיים פנימה. השקעות ממשלתיות בתשתית משלימות את ההשקעות של הסקטור הפרטי ומגדילות את הרווחיות והכדאיות שלו. (יעקב פרנקל)

4. אינפלציה, דיור והצמדות

המחירים במשק, מדד המחירים הסיטונאים, כל האינדיקטורים מצביעים על התקרבות לאינפלציה העולמית. רק מחירי הדירות משבשים את כל התהליך. אפשר לפתור בעיה זו בצורה מאוד פשוטה על ידי שחרור והפשרת קרקעות. יש עודפים של קרקעות שאין מה לעשות איתן. ישראל אינה עוד מדינה חקלאית, ולכל אדמות הטרשים ליד כוכב יאיר, מודיעין ומכבים אין ערך כלכלי. יש להפשירן עד שירדו המחירים. (יעקב שיינין)

יש להיזהר מאוד מקריאה לשחרר כמה שיותר מהר כמה שיותר קרקעות כדי להגיע כמה שיותר מהר לירידת מחירים. אם נגיע למצב שבו אנשים פרטיים בעיירות פיתוח ועולים חדשים יהיו חייבים יותר מאשר ערך הדירה שלהם, זאת תהיה פצצת זמן חברתית. יש לטפל בזה בו-זמנית, ולפני שמתחילים לדבר בנושא מחירי דירות, לטפל בו זמנית בנושא בסיסי הצמדה. ואגב, יש מספיק סיבות לאור האופטימיות ששוררת פה בכלל לטפל בנושאי בסיסי הצמדה במשק הישראלי כדי שיורידו אותנו לרמות אינפלציה נמוכות מ-10%. (דוד בלומברג)

5. גידול בשירותים

בכל המדינות המפותחות ענף השירותים צומח בעקבות עלייה בתוצר וברמת החיים. אך אין לרתום את העגלה לפני הסוס ולחשוב שגידול בשירותים פירושו גידול בתוצר. קודם על התוצר לגדול, על רמת החיים לעלות, ורק אז יש מקורות להגדלת השירותים. (דן פרופר)

ברור שגידול הצמיחה יהיה גם בשירותים, אבל עליו להיות מלווה בגידול הייצוא, וזאת מכמה סיבות: (א) גם גידול שירותים מהיר לא יספיק כדי לעמוד בשיעורי הצמיחה הרצויים. (ב) הגידול בשירותים לא ישמור על מסגרת מאוזנת של מאזן התשלומים. (ליאורה מרידור)

6. גרעון וגמישות תקציבית

אם הגרעון מאפשר הגדלת הוצאות שנכנסות לתוך בסיס התקציב, אין הבדל אם אלה הן הוצאות שוטפות או הוצאות פיתוח. אם הן נכנסות לתוך בסיס התקציב ותבואנה שנה אחרי שנה, זה מבשר צרה לעתיד כי אי אפשר יהיה להיפטר מהגרעון בעתיד. לעומת זאת, אם מדובר על הוצאה שניתן להגדיר אותה בממדים של זמן וכמובן בהיקף של כסף, ואפשר להראות שההוצאה הזאת, במישרין או בעקיפין, מאיצה את הצמיחה, המצב שונה. (עמנואל שרון)

האיתות הכי טוב לממשלה לא להוציא תקציבים באופן בלתי מבוקר הוא דרך הקטנת זמינות המקורות. לדוגמה, בשאלת שיעורי המס. אולי הגיע הזמן שהמס השולי המקסימלי במדינת ישראל יהיה 40%. כשהמס היה 78% ודיברו על 50%, זה נשמע כבלתי מתקבל על הדעת, ובסך הכל מהעניין הזה יצאו רק דברים טובים. אין סיבה חד משמעית שהמספר של 50% הוא המספר הנכון. (יוסי ורדי)

ישנה גמישות גדולה מאוד, וגם במציאות הפוליטית של היום אם הממשלה תציב לעצמה יעדים לאומיים מוסכמים, עליה ותעסוקה, יהיו פוליטיקאים שיסכימו לוותר על תקציבים של משרד. לכן התהליך הזה בריא וחיובי מאוד. לא דובר פה בכלל על התיעלות, שבאמצעותה אפשר לפנות תקציבים. התיעלות תהיה רק אם יגישו לשרים תקציב קשיח וידרשו מהם להתחייב איך בתוך משרד הם ישנו את סדרי העדיפויות. פירוש הדבר לא בהכרח פיטורי עובדים, אלא אולי הגדלת ההשגים עם אותו מספר עובדים. צעד כזה יכול לשחרר יותר ממיליארד, אולי אפילו 2-4 מיליארד, אם ידרשו מהמנהלים ליעל ולהשיג יעדים. בממשלה יש לאצול סמכויות לתת חופש פעולה ולדרוש במסגרת התקציב יעול ותוצאות טובות יותר. ההערכות היום הן שאפשר להשיג 20%-30% יותר באותו תקציב. על כל אחד במשרדו לחשוב מה הוא יכול עוד לעשות לו היה חופשי לעשות כל מה שהוא רוצה... רצוי שהדיון יתקיים עם יותר תעוזה ולא בהנחה שמה שישנו ישנו, ושהשינויים הם רק בשוליים. (דב לאוטמן)

7. צרכים חברתיים

קיום אוכלוסייה מתחת לקו העוני והגדלת הקוטביות בחלוקת ההכנסה וכדומה הם מקור לדאגה. כל עוד ימצא כח אדם זול שיגיע לענף הבניה לענף החקלאות ובמידה מוגבלת גם לענף התעשייה מהשטחים, יש לענף הבניה ולענף החקלאות תמריץ שלילי להשקיע במיכון ולפתח השקעות שמטרתן להעלות את תפוקת העובד וההון, ותמורת זה לשלם שכר יותר גבוה. לבנות מ"ר בארה"ב עולה פחות מבארץ, והשכר שם יותר גבוה כי שם יש מיכון. שינוי המצב שייך לסדר העדיפויות הפוליטי ולא התקציבי, ויש לבצע אותו כדי למנוע בעיות חברתיות. (דוד ויינשל)

8. הפרטה וליברליזציה

כל זמן שהממשלה מחזיקה מניות בחברות עסקיות (הכוונה ל-שק"מ) ונותנת שירותים באמצעות רשויות סטטוטוריות (רשות הדואר) שיכולים להינתן בשוק החופשי, אי אפשר לומר שאין גמישויות. גם ההתייחסות לתקציב המדינה כמכשיר הבלעדי לקביעת סדר העדיפויות משקפת ראייה צרה, שכן יש אמצעים נוספים שמשפיעים באופן ניכר על קביעת סדר העדיפויות. (דוד ויינשל)

אם לא יהיו שינויים מבניים מתאימים, שיספקו את הזמן שיאפשר הן למדיניות פיסקלית, הן למדיניות שער חליפין והן למדיניות מוניטרית לפעול, לא תושג המטרה... אחד השינויים הוא) החשיפה. זהו אתגר קשה לממשלה, וכדי לזכות באמינות עליה להיצמד דווקא לדברים הקשים. הוא קשה כי מי שניזוק מהשינוי גלוי לעין, ומי שנהנה ממנו אינו בולט. הואיל ויש טענות של אי הגינות בנשיאה בנטל, נקבע זמן היערכות של שבע שנים. מדיניות חשיפה חשובה לא רק לצרכן. שהרי משק תחרותי הוא אחד מהתנאים האמורים לאפשר לצמיחה להתבצע, ובמשק קטן שדפוסי הסחר שלו מיוחדים במינם בגלל המצב הגיאוגרפי-פוליטי, אין דרך יעילה יותר להגביר את התחרותיות מאשר לחשוף את הסקטור הרלוונטי לתחרות מחו"ל. (יעקב פרנקל)

יש לנצל את כל סכום הערבויות ובקצב שנקבע, 2 מליארד דולר כל שנה במשך 5 שנים. החוב החיצוני הזה של הממשלה יחליף את החוב הפנימי שלה, הממשלה לא תכנס לתיווך פיננסי ישיר או עקיף, לא תלווה במט"ח לטווח ארוך כדי לממן החזקת יתרות לטווח קצר. מאחר וגיוס הערבויות מקטין את צרכי הממשלה משוק ההון המקומי ומספק למשק רשת בטחון במטבע חוץ, ניתן לשלים את הדרגולציה בשוק ההון, לשנות מיסודו את משטר הפיקוח על מטבע חוץ ולהטיל על בנק ישראל למלא את יעודו העיקרי, הדברת האינפלציה והבטחת היציבות החיצונית של השקל, ולתת לו את כל המכשירים הדרושים לשם כך. (דוד קליין)

9. ביזור

יתרונות הביזור של מערכת הקשרים בין משרדי הממשלה והתפקידים שעליו למלא נשענים על שני יסודות חיוניים: ראשית, יש להטיל אחריות על המנכ"ל לאי חריגה מתקרת התקציב שהוקצבה לו על פי סדרי העדיפויות של הממשלה, ולאפשר שבמקרה של חריגה או אי ביצוע תכניות הוא יצטרך לשאת באחריות ולתת דין וחשבון לכנסת או לגופים אחרים. שנית, יש להעניק חופש פעולה רב למנכ"ל ולצוות שלו במסגרת התקציב: להקצאה של עובדים, ליצירת התקשרויות, לקשר עם הציבור. לדוגמה, הן בנושא תשתית הכבישים וכיו"ב והן בנושא החינוך הגבוה מדובר בנושאים רב-שנתיים ובתכניות שאי אפשר לטפל בהן בתקציב של שנה. במקרה של החינוך הגבוה יש גוף עצמאי יחסית שנקרא הות"ת והוא עמד בשנה האחרונה או בשנתיים האחרונות באתגר בלתי רגיל של הוספת 20% סטודנטים למערכת, עולים חדשים ובוגרי גל הילודה של תחילת שנות ה-70. זה גידול אדיר. הות"ת פעל במתואם ובגיבוי נכון של האוצר להעברת סכומים לשלוש פעילויות עיקריות, שכל אחת מהן נקבעה על פי האנשים שקרובים לעניין: ראשית תמריצים פר סטודנט והעמידו אותנו מבחינת ההקצבה פר סטודנט ברמה בינלאומית; שנית,

לבינוי בתחום האוניברסיטאות נתנו רבע מליארד שקל נטו לשלוש שנים, והתקציב נוצל במלואו ולמטרות שיועדו לו על ידי אנשי האוניברסיטאות; והדבר השלישי והלא פחות חשוב, הוקצב סכום נאה לחידוש הציוד המדעי ולתפעולו התכוף יותר בעקבות סקר של משרד המדע על מלאי הציוד המדעי באוניברסיטאות. כל זה נעשה בתהליך מבוזר. לעומת זאת בתחום התשתית אמנם יש השגים גדולים, אבל יש גם בעיות של אי ביצוע, ואפילו כשמבצעים השאלה היא אם מבצעים באיכות הנכונה, בזמן המתאים וכו'. ובכך זוהי דוגמא לשתי תכניות יפות של הממשלה אחת נעשתה תוך כדי ביזור ואחת בלעדית. (אסף רזין)

10. תהליך התיקצוב

בשנה שמסיימת עכשיו כשנה של תיפקוד הממשלה, אחת הבעיות העיקריות הייתה חוסר עבודת מטה מסודרת בתחום התכנון. חלק גדול מצווארי הבקבוק נובע מן העובדה שאין תוכניות מאושרות וסגורות. אין גם טרום תכנון בצורת סימון המטרות והמטלות של הממשלה כגוף שלם. זה מתבטא, ברמת המיקרו, בכך שלא עולה יפה הנסיון להביא גופים גדולים הרוצים להשקיע במדינת ישראל, ואינם מצליחים להבין מה ממשלת ישראל רוצה. (מיקי פדרמן)

העקרון המנחה צריך להיות קונספציה רב שנתית, ואותה יש להחיל על כל כלי המדיניות שברשות המדינה: המדיניות התקציבית, הגברת תחרותיות באמצעות חשיפה, מדיניות שער החליפין. יש לתת איתות ברור לגבי משמעותה של מדיניות השינויים, והכלי שיאפשר לאיתות להתקבל בצורה נכונה הוא המסגרת הרב שנתית. (פרופ' יעקב פרנקל)

הטעם בתהליך התיקצוב שמתחיל היום לעומת מה שהיה בשנים עברו הוא, שבדיון כזה, שהוא דיון ראשוני, ישאלו כל השאלות שאין עליהן תשובות מוכנות ויוטל על גורם זה או אחר להשיב עליהן לקראת גיבוש התקציב שיהיה בעוד חודשיים-שלושה. אולי התקציב הזה יהיה אז יותר חכם ממה שהיה בשנים עברו... יש טעם בדיונים האלה אם הרמה של הדיון הכללי נראית גם קומה אחת למטה, כדי שלקראת דצמבר או אוקטובר, כשהממשלה תחליט על התקציב, הוא יהיה יותר אפקטיבי ואכן תהיינה יותר השקעות בשנה הבאה. (גדליה גל)

האינטראקציה בין האנשים הפוליטיים ואנשי המקצוע כאן מאוד חיובית. לכלכלנים אין בהכרח ויכוח עם הפוליטיקאים, ויש כאן הזדמנות לכל צד ללמוד איך הצד השני חושב. נוצר פה בסיס להגברת הקומוניקציה הזאת, להבנה יותר טובה ולבדיקת הכלים והצעדים של המדיניות בצעדים ספציפיים. ממלץ שזה יהיה אחד הלקחים מהכנס. (חיים בן-שחר)

הנסיון לשנות את תהליך התקצוב מבורך, אך גם בשינוי הזה יש סכנה: נסיון למפות עדיפויות לא יביא כל תועלת. מה שכן יכול להועיל הוא נסיון להשפיע על תהליך קבלת ההחלטות, והשנה זהו רק נסיון ראשון ולא שלם. מה שכאן נאמר כעדיפויות שאין עליהם ויכוח, לחימה באבטלה, קליטת עליה וכו', אלו כותרות וזה עדיין לא סדר העדיפויות הקונקרטי שאיתו צריך להתמודד. אם נבחן מה נעשה בעשור האחרון, בדיעבד אף אחד לא היה מחליט על כך. (מיכאל נבון)

אם אצטרך כשר האוצר להחליט בשנתיים הבאות, בהנחה שיש לי סל יכולות מסויים, במה לשים את הדגש, אני אהיה בעד הגדלת הפעילות של המגזר העסקי, יצירת מקומות עבודה והשקעות בתחום הזה. שכן נראה לי שאם לא נעשה את השלב הזה, לא נגיע אליו, אבל אם נעשה אותו נוכל להגיע גם לדברים האחרים. ואם רואים את הדברים כנעשים בטור ולא במקביל, אז התנאי לכך שנוכל לעסוק בדברים האחרים הוא שקודם נתמודד עם הבעיות שלדעתי צריכות להיות ראשונות והקשורות ליצירת המצב של גידול הפעילות במשק בכל התחומים. זאת, כמובן, עם רשת בטחון מסויימת כדי שלא ליצור חברה שאי אפשר להיות בה. לכן באלטרנטיבה שתונח על שולחן הממשלה אמליץ לשמור על רשת בטחון מסויימת בתחומים החברתיים, אבל יחד עם זה לשים את עיקר המאמץ בפעולות שצריך לעשות כדי שהמשק הזה יהיה יותר גדול ויוכל לשרת הן את נושא התעסוקה והן את הנושאים החברתיים. (אברהם שוחט)

אני
קצין

טו' בתמוז תשנ"ג
4 ביולי 1993
1 - 28

עוזי ברעם
שר התיירות



לרה"מ

לכבוד
מר יצחק רבין
ראש ממשלת ישראל
ירושלים

יצחק שלום,

אני משגר אליך העתק ממכתבי לשר האוצר, בענין תקציב התיירות 1994.

בשנה האחרונה גילית הבנה והתענינות בנושא קידום התיירות לישראל. אני חש שמשרדי ואני עשינו כל שבידינו על מנת לקדם את התיירות וליצור תנאים לשנוי רדיקלי וחיובי - בנושא.

לדעתי, שנוי טוטלי בתקציב לקראת 1994 הוא חיוני, והוא לא ייעשה אלא אם תתן יד לענין, בניגוד להשקפה שמרנית של אגף התקציבים.

שר האוצר מבין את חשיבות ומתנהג אליו באהדה מרובה, אבל מכאן ועד לצעדים משמעותיים דרושה גם הכוונתך.

בברכה רבה,

עוזי ברעם

אני
10/10
11.7.

עוזי ברעם

שר התיירות

טו' בתמוז תשנ"ג
4 ביולי 1993

1 - 27

לכבוד
מר בייגה שוחט
שר האוצר
ירושלים

לבייגה שלום רב,

אני כותב אליך מכתב זה, כי לאור שיחתנו האחרונה אינני משוכנע שתעשה שנוי משמעותי ומכריע בתקציב משרד התיירות ב-1994.

אני אומר זאת, כי כאשר בקשתי זאת ממך, הסברת לי את קשיי המערכת, את בעיות התעשייה האוירית, קופת חולים ודרישות שרים לתוספת תקצוב - מול עמדתי.

דרישתי לתוספת משמעותית ביותר בתקציב משרד התיירות - נסובה על הטענות הבאות:

א. תקציב משרד התיירות בכל השנים לא היה ריאלי, כי אף ממשלה בישראל, לא ראתה את הפוטנציאל האדיר שיש בתיירות, שרי התיירות היו חסרים כל מעמד פוליטי, ושרי האוצר מהרו לגנוז כל אפשרות לטפח את התיירות.

ב. התיירות לישראל היא המקור החזק והעמיד ביותר ליציבותה הכלכלית של ישראל - זה אוצר הטבע היחיד, הן בשל קדושתה של ישראל לכל הדתות, והן באשר למספר ימי שמש שמצדיק תיירות נופש.

ג. המאמצים לקדום תהליך השלום - עשויים ליצור אפשרות חדשה לשווק התיירות לישראל בקנה מידה גדול, כולל אפשרות לצליינות נוצרית ואפילו מוסלמית.

2/...

ד. תקציב משרד התיירות איננו דומה לתקציבים אחרים, הוא השקעה שיש עמה תשואה מידית, שהרי קל להוכיח את המתאם בין שווק לתוצאות, וכל השקעה בשווק נותנת תוצאות מידיות בערך מוסף - גבוה ביותר.

ה. ישראל במתכונת הנוכחית איננה ערוכה לקליטת תיירים מעבר ל- 2.2-2.3 מליון, כיון שאנו חסרים בתי מלון, ואפילו אטרקציות, שיש אחדות מרכזיות בתכנון (כמו תמנע ופרק תמנע). ללא קפיצה גדולה בתקציב הפתוח שלנו, שעיקרו פתוח תשתיות באורח מהיר. לא נוכל לפרוץ לכוון היכולת הריאלית של ישראל בתחום התיירות.

ו. אני משוכנע, שניתן לפרוץ למדינות רבות שמהן לא באים תיירים, כמו יפן, הודו ואמריקה הלטינית, באם נערוץ עצמנו שווקית ותשתיתית.

ז. כל פרוטה שנתנת לשיווק בחו"ל איננה בלעדית כי לסכומים אלו מתווספים השקעות של מלונאים, סוכני נסיעות ועוד גורמים הנותנים שרותים לתיירים.

לאחר ש"הלחצתי" את כל הגורמים במשרדי, לתקציב שישרת את מטרות הממשלה, אני מגיש הצעה שבנושא התקציב הרגיל היא בגידול מ- 200 מליון ל- 315 מליון ב- 1994, כאשר תקציב השיווק בחו"ל מוכפל מ- 71 מליון ל- 147 מליון ב- 1994. יש גם תוספת לשווק בתיירות פנים כי אנו רוצים לאזן את יציאת הישראלים לחו"ל, למול ההצעות שבאות אליהם מעבר לים. זה אומר גם השקעות יתר בתשתיות לצרכי תיירות פנים.

בד בבד תקציב הפתוח חייב לעלות בקצב גדול. אני מציע שבמקום 142 מליון ב- 1993, יעמוד תקציב 1994 על 330 מליון שקל. בשיחה אוכל להוכיח שבידנו 260 פרויקטים תשתיתיים שחיוניים לפתוח תיירות חופים (שחסרה לחלוטין בישראל), ושיסייעו לפתוח מקומות עבודה מחד, ולהכנת תשתית תיירות לעת שלום.

לא פעם שמעתי את עמדתך הברורה לחזק התיירות, אני מצפה שתתן הנחיות לאגף התקציבים לקבוע למשרד התיירות תקציב ריאלי, ותתן כתף אמיתית למה שהתחלנו בו בתנופה רבה, העלאת התיירות במדרגה אמיתית וגבוהה יותר.

בברכה רבה ,

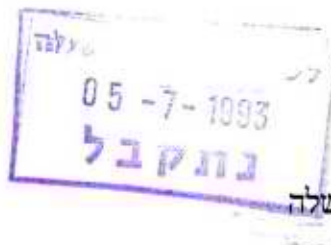
יו"ר
עוזי ברעם



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
An Israel-Diaspora Enterprise

י"א בתמוז תשנ"ג
30 ביוני 1993

Handwritten signature/initials in black ink.



לכבוד
רה"מ יצחק רבין
לשכת ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: תקציר כנס קיסריה -- לקראת תהליך התיקצוב

לקראת הדיון השני של ממשלת ישראל בתיקציב המדינה לשנת 1994, הריני מצרף בזאת את תקציר כנס קיסריה. במסגרת הרפורמה בתהליך התקצוב הלאומי, כינס שר האוצר באמצע חודש זה בקיסריה פורום ראשון מסוגו של בכירים במשק והכלכלה בישראל, המייצגים מגוון רחב של סקטורים, לדיון בהיבטים השונים של תיקציב המדינה מנקודות ראות השונות.

בשלב זה של הרפורמה, המרכיב העיקרי של השינוי בתהליך התיקצוב הוא לוח זמנים ארוך ומובנה יותר מבעבר. הלוח החדש סלל את הדרך לקבלת הוון חוזר מצד ענפי המשק השונים ולביקורת בזמן המאפשר את ישומה.

המכלול המפורט של הרעיונות שהובעו בכנס נמצא בעריכה ויוגש בשבועות הקרובים למקבלי ההחלטות ולמשתתפי הכנס. תקציר ולקט מן ההתבטאויות מהכנס לוטים בזה.

בכבוד רב,
ד"ר אריק כרמון
נשיא

Handwritten notes in red ink, including '1/6/93' and 'קצ'א'.

ד"ר 94

חשבונית

13 באוגוסט 1992

הצעה לשינוי מערך המימון לרכישת דירות. (בין היתר ליצירת ביקוש למלאי הדירות המצטבר באחריות הממשלה)

מבוא

בימים אלו אמור להתגבש הסדר לפיו לא תממש הממשלה בינתיים את התחייבויות הרכישה ותסייע לקבלנים לממן את החזקת הדירות.

יש לברך על הסדר זה אך הוא אינו בבחינת סוף פסוק, עדיין צריך לטפל במערך המימון לחסרי הדיוור על מנת שהקבלנים לא ישארו תקועים לאורך זמן עם הדירות, אלא שימצאו להן רוכשים. רוכשים פוטנציאליים לא חסרים - עולים המתגוררים בצפיפות במלונות, מרכזי קליטה ובדירות שכורות. לאלה, וכן לזוגות צעירים צריך לסייע ברכישת הדירות הפנויות ע"י קביעת נטל פירעון שיכולים לעמוד בו וצמצום הסיכון שבקבלת חוב מול נכס שמחירו העתידי לוט בערפל.

להלן הצעה לטיפול בבעייה המשולבת של הדירות והמשתכנים, השמה דגש על נכונות הממשלה לשאת בסיכונים תוך צמצום משמעותי בנטל התקציבי.

1. הדירות שברשות הממשלה (כולל דירות שלגביהן יש התחייבות ממשלתית לרכישתן) תוצענה למכירה לזכאים במחירי התחייבות הרכישה. באזורי הפתוח מחיר זה לא כולל את הוצאות הפתוח (במקצתן או במלואן).

2. לרשות המשתכן יועמד מימון עד מלוא מחיר הדירה.

3. קרן החוב בגין מימון הדירה תהיה צמודה לנמוך מבין השניים:-

מדד המחירים לצרכן (80% עפ"י החוק הקיים, ושראוי לתקנו), או
מדד מחירי הדירות בישוב בו מצויה הדירה. (בעצם, התא הסטטיסטי
המצומצם ביותר שתוכל לספק הלמ"ס כשהיה לה תקציב לשיפור מדדי
מחירי הדירות).

4. התשלום החודשי השוטף שהמשתכן יהיה חייב לשלם לא יעלה על נטל על נטל הריבית על קרן החוב, אלא אם כן, המשתכן יוכל וירצה להגדיל התשלום על קרן החוב. (באמצעות חשבון חסכון מקביל בריבית זהה). - על חוב של 50 אלף דולר - 122.500 ש"ח ב-4% ל-25 שנה, מאפשר ההסדר המוצע להוריד את נטל תשלום החובה ההתחלתי מ-647 ל-408 ש"ח לחודש.

5. הממשלה תסייע למשתכן הזכאי לעמוד בנטל תשלום החובה (נטל הריבית) ע"י:

- א. המענק הזמני הניתן לעולים חדשים במשך 3 שנים כהשתתפות בשכר דירה.
- ב. תמיכה שוטפת בזכאים מעוטי יכולת עפ"י הקריטריונים הסוציאליים הקיימים.

6. הממשלה תכסה לבנקים את:

- א. ההפרש בין ריבית של 4% שבה ישא המשתכן לבין ריבית "השוק" (כפי שתוסכם בין האוצר לבנקים). *
- ב. את ההפרש שבין ההצמדה המלאה למדד המחירים לצרכן לבין ההצמדה למדד מחירי הדירות בישוב שבה ישא המשתכן.

* במסגרת ההסדר המוצע כאן, אין בעצם צורך בסבסוד הריבית ל-4% (סבסוד שנועד להקטין מימדי הפירעון השוטף ליכולת התשלום הנמוכה). אפשר לבטל סבסוד הריבית ולהנהיג ריבית ניידת משתנה.

דברי הסבר

1. ברשות הממשלה מצטברות דירות שאין להן רוכש בפועל ומנגד מצויות משפחות רבות של עולים וזוגות צעירים חסרי דיור עצמי המצטופפים עם אחרים אך נעדרים אפשרות רכישה עפ"י הסדרי המימון הקיימים.

2. דיור בבעלות עדיף על כל צורה של דיור ממסדי בשכירות:

מהבחינה החברתית - במונעו קיטוב של בעלי רכוש מול חסרי רכוש התלויים בפקידות; מהבחינה הכלכלית בכך שהוא חוסך למשק (למשתכן ולמשכיר) הוצאות ניהול וחלק מהוצאות התחזוקה; הוא מעודד תחזוקה טובה יותר של רכוש יקר ומאמצים לשפרו; הוא מעודד חסכון (ריבית גבוהה יותר מבאפיקי חסכון אחרים); בכך, יוצר הדיור בבעלות תמריץ למשתכן (אך לא חובה) לשאת בעצמו בנטל השיכון שלו ומקטין את הנטל על התקציב ומשלם המסים.

3. נוכח יתרונות אלו של דיור בבעלות כדרך העדיפה לאכלס במבקשי דיור, את הדירות שמצטברות בידי הממשלה, מוצעת דרך מתוקנת להסדרי המימון לרכישת הדירה. ההסדר המוצע כאן יאפשר להרבה עולים המצטופפים בדירות שכורות להפוך לרוכשי דירות בפועל.

4. ההצעה נשענת על שתי אבחנות עיקריות:

א. מצבם הכלכלי של רוב העולים והזוגות הצעירים משתפר במשך הזמן. קביעה מראש, ולאורך שנים של התשלום השוטף הנידרש מהמשתכן, הנסמכת על מצבו ההתחלתי הקשה מותרת על כתפי משלם המיסים נטל כבד של סבסוד. הממשלה, נאלצת כיום לסבסד חלק משמעותי ממחיר הדירה על מנת שכושר התשלום החודשי ההתחלתי (הנמוך) יוכל לכסות מראש את מלוא הפירעון של ריבית וקרן. הפניית מלוא כושר התשלום החודשי ההתחלתי לתשלום הריבית בלבד, והשארת פירעון הקרן כאופציה, מאפשרת להטיל על כתפי המשתכן את מלוא מחיר הדירה. ההצעה מאפשרת להקטין במידה משמעותית נטל זה ביוצרה אפשרות ותמריץ אצל המשתכן לרכוש מירב הבעלות על דירתו.

ב. מחירי הדירות נוטים בדרך כלל לעלות מעבר למדד המחירים לצרכן ולכן כדאי למשתכן לרכוש בעלות על הדירה אם מצבו הכלכלי מאפשר לו.

יחד עם זאת יש מקומות ונסיבות שבהן מחירי הדירות יורדים או מפגרים אחר עליית מדד המחירים לצרכן אליו צמוד החוב. אפשרות כזו מרתיעה מפני רכישה בשל החשש שהחוב יהיה גדול משווייה של הדירה. ההצעה לעיל מבטלת חשש זה הן ע"י אפשרות הצמדת החוב למשתכן למדד מחירי הדירות בישוב - במקום הצמדה לממדד המחירים לצרכן.

5. השתכנות מלכתחילה בסטטוס של "רכישה", עפ"י הצעה זו, עדיפה על פני הסדר "שכירות עם אופציה לרכישה" משום:

א. חסכון לכולם בהוצאות תחזוקה וניהול, ותמריץ למשתכן להשקיע בשיפור הדירה (הוא יהנה מעליית מחיר הדירה שלו יחסית למחירי הדירות בישוב).

ב. חסכון זה מאפשר שכל התשלום השוטף מיועד לשירות החוב ולא רק אחוזים מסוימים ממנו (כמו בהצעת שכירות + אופציה לרכישה).

6. הדיור בבעלות מקל על הניידות בהשוואה לדיור בשכירות ממסדית (בין ממשלתית בין ע"י גוף עסקי פרטי). על מנת להקל עוד יותר, ראוי שמש הרכישה על דירות עממיות יוגבל לאגרה טכנית.

7. חסכון תקציבי:-

בהשוואה להסדרי הרכישה הקיימים מאפשרת הצעה זו לחסוך בהוצאות התקציביות של "מענקי המקום" ו"המענקים הסוציאליים" שמטרתם היתה להקטין את נטל הפירעון השוטף למימדי יכולת הפירעון של "חלשים" ולהקטין את גובה החוב בהשוואה למחיר הדירה.

Handwritten signature in blue ink.

מדינת ישראל
משרד ראש הממשלה
תחום מיעוטים

יט' סיון התשנ"ג
8 ביוני 1993
62.0
38.1

ל כ ב ו ד
מר אילן פלאטו
יועץ כלכלי

אילן שלום,

הנדון: תקציב 94 לאוכלוסיה יחודית דרוזית

בתקציבי המדינה לדרוזים קיימת למעשה אותה תופעה כמו בתקציבי המגזר הערבי. סעיפי התקציבים השונים מיועדים לרשויות המקומיות הדרוזיות וכל מי שאינו נמצא בקטגוריה הזו אינו נהנה מהם. אוכלוסיה זו מחולקת ל 3 קבוצות:

א. כפרי הדרוזים בגולן

ברמת הגולן 4 כפרים דרוזים: בוקעתא, מג'דל שמס, מסעדה ועין קיניא. הישובים הללו לא זכו השנה בכספי פיתוח מהמשרדים השונים. הפיגור בכפרים הוא גדול ולכן צריך לעשות מאמץ לפצותם בתקציב 94. הסכום: 4 מלש"ח.

ב. כפרים דרוזים במועצות ממונות

בכפר סג'ור קיימת מועצה ממונה. ועד ראשי המועצות מסרב לכלול את הכפר ברשימת מקבלי תקציב הפיתוח ממשרד הפנים.

הסכום: 1 מלש"ח.

ג. דרוזים בישובים מעורבים שאינם רשות מקומית דרוזית

בכל אותם ישובים דרוזים מעורבים בהם הרוב הוא דרוזי כלל התושבים נהנים מהתקציבים לרשויות הדרוזיות (מכר, ראמה, אבו סנאן). בישובים בהם הדרוזים הם מיעוט אין אלה נהנים מהעדפות שהמדינה נותנת לעדה (שפרעם, כפר יאסיף). מן הדין להעמיד במשרד הפנים תקציבים לצרכים אלה.

הסכום: 1 מלש"ח.

ב ב ר כ ה ,



בני שילה
ראש תחום מיעוטים

(80)

ה ס כ מ ק י ב ו צ י

שנערך ונחתם ביום 11.5.93

ב י ן :

ממשלת ישראל, בשם מדינת ישראל, המיוצגת ע"י הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, מר שלום גרניט, ומנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני.

מרכז השלטון המקומי בישראל, בשמו ובשם כל הרשויות המקומיות, (למעט שלוש הערים הגדולות) המיוצג ע"י מר גדעון לב;

שלוש הערים הגדולות ירושלים, תל-אביב-יפו, וחיפה, המיוצגות ע"י מר יואל מרינוב;

(להלן: "המעסיקים")

ו ב י ן

ארגון המורים בבתי-הספר העל-יסודיים, המיוצג ע"י יו"ר ההנהלה הארצית הגב' שושנה אורן; רן ארז; רושדי חזקיה; שמואל בן-איון; חנה מרון; חנה מחלב; שלמה בסן; יוסי ברנשטיין; גרבלר משה;

(להלן: "הארגון")

הואיל:

ועל בסיס קווי היסוד של הממשלה כמפורט במכתבם של שרי החינוך והאוצר מיום 31.8.92 (נספח א'), הממשלה רואה בחינוך את הגורם המרכזי לעיצוב דמותו של דור העתיד של ישראל וכן היא רואה בהשקעה בחינוך השקעה בהון האנושי של המדינה, ולכן היא פעלה ופועלת להקצאת משאבים נאותים להבטחת חינוך ראוי בכל הרמות ולקידום מעמדו של המורה ותנאי עבודתו;

והואיל:

והצדדים ניהלו ביניהם, במטרה להגשים את קווי היסוד האמורים, משא ומתן לקידום מהותי במעמדו ובתדמיתו של המורה, שכרו ותנאי עבודתו ושיפור איכות ההוראה;

והואיל:

והצדדים ניהלו ביניהם משא ומתן בדבר שכר ותנאי עבודה של העובדים בשירות המעסיקים המדורגים בדירוג עובדי הוראה (להלן: "עובדי הוראה") לתקופת תוקפו של הסכם זה, כמפורט להלן;

לפיכך הוסכם הוצהר והותנה בין הצדדים כדלקמן;

1. המבוא להסכם זה והנספחים לו מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.
2. תקופת ההסכם
תוקפו של הסכם זה הוא לתקופה המתחילה ב- 1.1.93 ומסתיימת ב- 31.8.95.
3. מסגרת העלות
מוסכם כי מסגרת העלות הכוללת לכל תקופת ההסכם הינה 25% מעבר להסכמי תוספת היוקר והמסגרת, שיחתמו במשק לגבי תקופת ההסכם, במסגרתה יובאו בחשבון 3.8% כאמור בסעיף 5(א). מסגרת העלות הינה כמפורט בסעיף 4 להלן.
4. תשלום חד פעמי
א. למשכורת חודש מאי 1993, יתווסף תשלום חד פעמי בשיעור של 20% מהמשכורת ברוטו.
ב. המשכורת ברוטו לצרכי סעיף זה תוגדר כשכר המשולב בצירוף תוספות הסכם מסגרת ותוספות אחוזיות.
ג. לתשלום האמור במלואו יהיה זכאי עובד הוראה שהחל לעבוד אצל המעסיקים לא יאוחר מ- 1.1.93.
ד. עובד הוראה שהחל לעבוד אצל המעסיקים במועד כלשהו אחרי 1.1.93 ועד 31.5.93, יקבל את התשלום החד פעמי באופן יחסי לתקופת עבודתו.
5. תשלומים שוטפים ומועדיהם - "תוספת 1993"
א. במסגרת העלות לפי הסכם זה יובאו בחשבון 3.8% המשולמים לעובדי הוראה באופן שוטף החל מ- 1.9.92 והכלולים בטבלת השכר של עובדי ההוראה.
ב. החל ממשכורת ספטמבר 1993 תשולם לעובדי ההוראה תוספת לשכר המשולב בשיעור של 10% שתקרא - "תוספת 1993".
6. תוספת השתלמות בית ספרית
א. החל ממשכורת אפריל 1994 תשולם לעובדי ההוראה תוספת לשכר המשולב בשיעור של 4%, להלן - "תוספת השתלמות בית ספרית".
ב. החל מחודש ספטמבר 1994 תוגדל תוספת ההשתלמות הבית ספרית משיעור של 4% לשיעור של 9.2%.
ג. החל ממשכורת חודש מאי 1995 תוגדל תוספת ההשתלמות הבית ספרית משיעור של 9.2% לשיעור של 11.2%.
ד. למען הספר ספק מובהר בזאת כי הגמולים האחוזיים הניתנים לעובדי ההוראה יגזרו מהשכר המשולב בתוספת התוספות האמורות בסעיפים 5,6 דלעיל.

ה. למען הסר ספק מובהר בזאת כי תוספת השהיה בשיעור 10% לשכר עובדי ההוראה חלה גם על התוספות האמורות בסעיפים 6,5 דלעיל וכן על התוספות האחוזיות האחרות.

ו. מובהר בזאת כי התוספות האמורות עפ"י סעיף 5,6 דלעיל, הן שכר לכל דבר וענין ומהוות רכיב לצורך משכורת קובעת, לענין פנסיה ופיצויי פיטורין.

תמורת עובדי ההוראה

7.

התמורה שתנתן ע"י עובדי ההוראה עבור תוספת ההשתלמות הבית ספרית דלעיל, תהיה כדלהלן:

א. תוספת "יחידה" של 120 דקות השתלמות החל מ- 1.1.94, כפי שהוסבר בנספחים ב', ג' ו- ד' להסכם זה.

ב. שני ימי עבודה הקודמים לתחילת שנת הלימודים (להלן: ימי ההערכות). ימים אלה ינתנו ע"י עובדי ההוראה החל מ- 1.8.94.

ג. התמורה הכספית בגין השתלמות בית ספרית תשולם לעובדים אשר ישתתפו בפעילות הישירה בתחום מוסדות החינוך הפורמלי החל מאפריל 1994 ובסה"כ 11.2%. תוספת זו לא תשולם לעובדי החינוך המשלים ועובדים המדורגים בדרוג עובדי הוראה ואשר אינם מועסקים בתפקידים הקשורים לחינוך הפורמלי. עובדי הוראה אשר מועסקים בתפקידים מקבילים לתפקידי הפיקוח וההדרכה במשרד החינוך והתרבות, דינם יהיה כדין מפקחים כנאמר בסעיף 18 להלן.

בדיקת שחיקה עתידית

8.

א. הגדרות

1. האוכלוסיה הנבדקת

מהנדסים - עובדים בדרוג מהנדסים בדרגות 8 עד 11+ כולל, המועסקים במשרד הבטחון (משרד בלבד למעט יחידות הסמך) שרות המדינה ויחידות הסמך, עיריית ירושלים, עיריית חיפה, עיריית באר-שבע.

מורים - עובדים המדורגים בדירוג עובדי הוראה בעלי דרגות שכר של מורה בכיר, בעל תואר B.A או M.A, המקבלים משכורתם ממשרד החינוך, מל"מ מערכות, אורט, עיריית ירושלים, עיריית חיפה ובאר שבע.

הערה: לא יכללו בעיריות עובדים בדרוג עובדי הוראה שהסכם זה אינו חל עליהם במלואו.

2. רכיבי השכר

כל רכיבי השכר החייבים במס, כולל החזרי הוצאות קבועות ו/או משתנות המשולמות על בסיס חודשי, כגון רכב, למעט החזרי הוצאות שנתיות (כגון ביטוח רכב ואגרת רישוי) למעט תשלומים בגין עבודה נוספת בפועל (כגון: שעות נוספות, כונוניות, קריאות פתע, תורנויות וכו').

3. שחיקה

א. שיעור השינוי בין ממוצע משכורת חודשית המחושבת על בסיס שנתי של המורים, ביחס לממוצע משכורת חודשית המחושבת על בסיס שנתי של המהנדסים, בשתי השנים הקודמות והעוקבות לתאריך הבדיקה.

ב. לדוגמא: אם במהלך התקופה יתקדם שכר המהנדסים בשיעור של 15% ושכרם של עובדי ההוראה ב- 10%, יחושב שיעור השחיקה כדלהלן:

$$\frac{1.15}{1.10} - 1 = 4.5\%$$

ב. מנגנון בדיקת השחיקה

1. מועד ביצוע הבדיקה ותשלום תוספת השחיקה

בכל חודש ינואר מידי שנה בשנה תבוצע בדיקת השחיקה כמפורט לעיל, ע"י הממונה על השכר. בהתאם לשיעור השחיקה כמפורט לעיל תשולם לעובדי ההוראה או תקוזז מהם תוספת שתקרא להלן: תוספת שחיקה.

2. מועד התשלום

התשלום יבוצע במשכורת חודש פברואר של כל שנה ולכל המאוחר במשכורת חודש אפריל.

3. בדיקה ראשונית

על אף האמור לעיל הבדיקה הראשונה לפי סעיף זה תתבצע ב- ינואר 1996 ולפי ממוצע חודשי של המשכורת של 8 החודשים האחרונים בשנת 1993 של האוכלוסיה, הנבדקת ביהס לממוצע חודשי על בסיס המשכורת השנתית של שנת 1995, באותה אוכלוסיה.

למען הסר ספק מובהר כי בממוצע המשכורת החודשית של שנת 1995 לא ילקחו בחשבון 11.2% שנתנו בגין תוספת השתלמות בית ספרית כמפורט בהסכם זה. התשלום או הקיזוז יבוצעו בחודש פברואר 1996 ולכל המאוחר בחודש אפריל 1996. הליך הבדיקה הראשון כמפורט בסעיף 3א להסכם זה יתבצע החל מינואר 1997.

4. מנגנון בקרה

במידה והבדיקה תראה כי שיעור העבודה הנוספת מסך המשכורת של המהנדסים עולה על 19%, תערך בדיקה ע"י הממונה על השכר על מנת לבדוק אם השינוי נבע מתשלומים בגין עבודה בפועל, או מתוספת שכר. במידה ויסתבר כי השינוי נבע מתוספת שכר, תלקח תוספת זו בחשבון לצורך בדיקת השחיקה.

5. מאגר נתונים משותף

- א. יוקם מאגר נתונים משותף לצדדים לצורך בדיקת השחיקה.
- ב. משרד האוצר ימסור למאגר מדי חצי שנה נתונים מעודכנים באשר לאוכלוסיות הנבדקות.
- ג. עלות הפעלת המאגר תמומן שווה בשווה בין הצדדים.

6. שינוי בשיטת הבדיקה

אם לאחר הבדיקה הראשונה כמפורט בהסכם זה (ינואר 1997) יתברר לאחד הצדדים כי חלו שינויים משמעותיים המחייבים שינוי בשיטת הבדיקה כמפורט בהסכם זה, יערך שינוי בשיטת הבדיקה בהסכמה.

9. אקדמיזציה

- א. מענקי שעות להשתלמות יוגדלו בשנה"ל תשנ"ד ב- 5000 שעות שבועיות וב- 850 החזרי שכר לימוד.
- ב. ועדה משותפת תקבע את הקריטריונים להחזרי שכר לימוד, נסיעות ומענקי שעות. הועדה תבדוק הצעה לכלול החזר דמי ההרשמה.
- ג. הועדה תהיה רשאית להמיר מענקי שעות השתלמות בהחזרי שכר לימוד ולהיפך.

10. קרנות השתלמות (שבתון)

- א. סוכם על הקמת צוות לבדיקת קרנות ההשתלמות, תקנות, מיסוי, גובה ההפרשות ע"י הצדדים, גרעון אקטוארי ופיצוי לחופשת לידה.
- ב. החל משנה"ל תשנ"ד יוכל עובד הוראה העובד מעל למשרה להפריש לקרנות עד למשרה וחצי והמעביד יפריש את חלקו עד לגובה האמור. קרנות ההשתלמות ישלמו למורה בשנת השבתון את המענק הממוצע המשוקלל עפ"י תקנותיהן.
- ג. ההסדר האמור בסעיף קטן ב' דלעיל, טעון אישור שלטונות מס הכנסה והנהלת הקרנות, ועובדי ההוראה מודעים לכך.

מנהלים

.11

א. תוקם ועדה משותפת לצדדים לבדיקה וליבון סמכויות המנהלים, מבנה משרתם ושכרם הכולל. הועדה תסיים את עבודתה בתוך מספר חודשים ולא יאוחר מחודש אוקטובר 1993. המלצות הועדה תמסרנה לוועדת הארבעה בהרכב הממונה על השכר באוצר מנכ"ל משרד החינוך ושני ראשי ארגוני המורים.

ב. גמול הניהול של מנהלים העובדים בפועל, יגזר משכרם האישי. כן תשמר זכותם של המנהלים הפעילים לקבל את גמול הניהול משכר משולב של מורה מוסמך בשיא הותק או מהשכר המשולב האישי, לפי הגבוה מבין השניים. מנהלים שיקלטו בתפקיד זה בשנה"ל תשנ"ד, (להלן: מנהלים חדשים) יוכלו לבחור בין שתי האפשרויות.

ג. גמול הניהול של מנהלים חדשים שיחלו בתפקידם החל משנה"ל תשנ"ה יגזר משכרם המשולב האישי בלבד, אלא אם כן יקבע אחרת ע"י הועדה לבדיקה וליבון סמכויות המנהלים כמפורט בסעיף קטן א' לעיל.

גמולי השתלמות

.12

החל משנה"ל תשנ"ד תועלה תקרת הגמול מ- 10 יחידות ל- 12 יחידות. בשנה"ל תשנ"ה תעלה התקרה מ- 12 יחידות ל- 13 יחידות גמול. בשנה"ל תשנ"ו, תעלה התקרה מ- 13 יחידות גמול ל- 14 יחידות כאמור.

כפל תואר

החל משנה"ל תשנ"ד (1.9.93) יועלה מספר יחידות הגמול מ- 6.5 ל- 8.75 יחידות.

גמול ביניים

א. משנה"ל תשנ"ד 1.9.93, יועלה מספר היחידות מ- 3 ל- 4 יחידות.

ב. גמול הביניים ינתן גם למורים המחזיקים ברשיון הוראה או הדרכה קבוע, שאינם זכאים לגמול כפל תואר או לא היו זכאים לגמול זה עד כה. בשנת הלימודים תשנ"ד ינתנו 500 גמולים. בשנת הלימודים תשנ"ה - 500 גמולים נוספים.

תוקם ועדה משותפת לקביעת הקריטריונים לחלוקת הגמולים.

לקראת הסכם העבודה הבא הועדה תדון לגבי מציאת פתרונות לשאר המורים אשר טרם קיבלו את הגמול וזאת במסגרת עלות ההסכם שייחתם.

רציפות ימי מחלה

.13

עובדי הוראה שעברו ממעסיק למעסיק ולא קיבלו פיצויים בעת המעבר יהיו זכאים לרציפות פיצוי, בגין אי ניצול ימי מחלה אצל בעלויות קודמות בהתאם לקריטריונים המקובלים בתקשי"ר לתשלום פיצוי זה. ההסדרים בנושא זה יגובשו, עד לראשית שנה"ל הקרובה, בין המדינה למרכז השלטון המקומי ושלוש הערים הגדולות. הסדר זה יופעל על פורשי שנת הלימודים תשנ"ג (אוגוסט 1993) ואילך.

14.

שכר דירה (דרום)

עובדי הוראה מהצפון המלמדים בישובי הבדווים בדרום, יקבלו השתתפות בשכר דירה בסך 200 ש"ח לחודש, למשרה מלאה, החל ב- 1.9.93 ובתנאי שאינם מקבלים השתתפות אחרת בגין שכ"ד. סכום זה יעודכן אחת לשנה בשיעור תוספת היוקר.

15.

רכז השתלמות בביה"ס

יתמנה רכז השתלמות אחד לכל בית ספר שיפעיל את תוכניות ההשתלמות הבית ספרית.

גמול רכוז השתלמות בשיעור 6% בדומה להסדר גמול מרכז מקצוע ינתן לזכאים החל מ- 1.1.94.

16.

ועדה לתשלומים רטרואקטיביים ברשויות מקומיות

תוקם ועדה בשיתוף נציגי השלטון המקומי וארגוני המורים במטרה למצוא פתרון לתשלומים רטרואקטיביים כמקובל בשרות המדינה.

17.

עו"ה-אם

עו"ה - אם שתעבוד מעל ל- 90% משרה (עד 140%) לפי דרישת המעסיק, תקבל תוספת בשיעור 10% וזאת בתחולה מ- 1.9.93.

18.

מפקחים זכאים לתוספת השתלמות בית ספרית (החל מ- 1.4.94)

א. תוקם ועדה פריטטית בראשות נציג משרד האוצר אשר תקבע אלו מפקחים יהיו זכאים לקבלת מלוא תוספת השכר בגין ההשתלמות הבית ספרית וזאת החל מ- 1.4.94. מפקחים שיכללו בהסדר ידרשו להפחית שני ימי חופשה שנתיים ממכסת ימי החופשה השנתית העומדים לרשותם, בנוסף להשתתפותם בפעילות בתחום ההשתלמות הבית ספרית.

ב. מפקחים שלא תאושר זכאותם כמפורט בסעיף קטן א' יהיו זכאים לתוספת שכר בשיעור 2% בלבד וזאת החל מ- 1.5.95.

19.

גמול ריכוז מקצוע במוסדות חינוך

א. במוסדות חינוך עם מספר כיתות קטן או במקצוע אותו מלמדים שני מורים לפחות, והיקף השעות של כל המורים המלמדים מקצוע זה אינו נופל ממשרה אחת, יתמנה אחד מהם כמרכז ויקבל גמול בשיעור של 4% משכרו המשולב. הגמול האמור יאושר לגבי 250 מורים בתשנ"ד, וסה"כ לא יעלה מספר המורים, שלגביהם יאושר הסדר זה, מעבר ל- 500 מורים בשנים תשנ"ד ו- תשנ"ה.

ב. ועדה משותפת לצדדים תקבע את הקריטריונים להקצאת הגמולים וחלוקתם במכסה שנקבעה תוך התייחסות לאיזורי עדיפות לאומית.

20. גמול להנחית תלמיד בעבודת גמר
א. משרדי החינוך והאוצר בהתייעצות עם ארגוני המורים, יגבשו הצעה חלופית להגדלת הגמול האמור, החל מ- 1.9.93.
ב. במסגרת העברות שכר לימוד לחינוך העל-יסודי משולם תקציב לצורך זה.
21. ביגוד לעו"ה בכתות ז-ח ביסודי
תוספת ביגוד המשולמת למורים למלאכה וטכנולוגיה, ציור, כלכלת בית, המלמדים בכתות ז-ח ביסודי, תשווה לתוספת המשולמת למורים במקצועות אלו בחט"ב.
22. ועדה לחט"ב
תוקם ועדה מיוחדת לבדיקת כל הבעיות הקשורות במעבר לשיטת התיקצוב החדשה, ניהול, פיצול, הטרוגניות וכו'. הועדה תסיים עבודתה עד סוף תשנ"ד.
23. ועדה לחינוך יסודי
תוקם ועדה לבדיקת מבנה העבודה ותנאי השרות בחינוך היסודי, שתסיים עבודתה עד סוף תשנ"ד.
24. ועדה לסמינרים ומכללות
תוקם ועדה משותפת לתנאי שרות והעסקה למורים בסמינרים ובמכללות להכשרת עו"ה שתסיים עבודתה עד סוף תשנ"ד.
25. עו"ה מועבר מכתות ז-ח לכתות א-ו
עו"ה שעבד 10 שנים רצופות לפחות בכתות ז-ח ונאלץ לעבור לעבוד בכתות א-ו, בסיס משרתו לא ישתנה.
26. גמלאים תקציביים
הסכם זה יופעל על גמלאים תקציביים תוך התחייבות ארגוני המורים לנכות 0.6% מעלות שכר עובדי ההוראה. הניכוי יעשה מהסכם המסגרת לשנת 1993 במידה שייחתם כזה או מתוצאת בדיקת השחיקה הראשונה לפי הסכם זה, הכל לפי המוקדם יותר.
27. החזר ימי שביתה
הוסכם כי לא ינוכה שכר עו"ה בגין השביתה שהתקיימה בחודשים אפריל ומאי 1993. בתמורה התחייבו ארגוני המורים כי יתווספו לשנה"ל תשנ"ד 10 ימי לימוד. משרד החינוך יקבע בתיאום עם ארגוני המורים את המועדים וזאת עד לסוף יולי 1993.

28.

הסדר מסלולי הפרישה המוקדמת לעו"ה

א. הצדדים מסכימים על ביטולם של מסלולי הפרישה המוקדמת שליד קרנות הפנסיה המצטברת והעברת הנושא להפעלת משרד האוצר במתכונת המסלול הנוסף, הפועל על פי הסכמי השכר לשנים 1988-1990, כל זאת החל משנה"ל תשנ"ד (1.9.93) ואילך.

ג. בשנה"ל תשנ"ד ותשנ"ה יועמדו המכסות הבאות לרשות מסלולי הפרישה:

1. 120 מורים במסלול הפרישה המוקדמת ולא פחות מ- 100 מתקופת הסכם זה והלאה.

2. 75 מורים במסגרת המסלול הנוסף.

3. 25 מורים בחינוך הטכנולוגי (נפגעי רפורמה).

ד. סה"כ יהיה מספר הפורשים בכל המסלולים בשנים תשנ"ד ותשנ"ה, 220 עו"ה.

ה. ועדה משותפת של שני הצדדים להסכם זה תסכם הכללים והשינויים ההסכמיים המתחייבים מהסכם זה.

29.

השתלמות בית ספרית

כל עובד הוראה שישתתף במשך שנתיים בהשתלמות בית ספרית, כמפורט בהסכם זה, יקבל יחידת גמול אחת. דרכי הביצוע והבקרה יקבעו בוועדה משותפת.

30.

שעות נוספות

צוות משותף יגבש הצעה לתשלום שעות נוספות בעבור עבודתו של עובד הוראה, שהוא מבצע עם תלמידים מחוץ לביה"ס, מעבר לשעות העבודה הרגילות של המורה. התשלום יבוצע מחסכון או אי ניצול שעות הוראה או מיתרת מילוי מקום וכל זאת במסגרת התקציב הקיים.

הצוות יגבש המלצתו כולל התייחסות לערך שעה נוספת וכללי הפעלה, וזאת לא יאוחר מ- 1.9.93.

גמולים אחוזיים

31.

תוקם ועדה משותפת לצדדים במטרה לגבש פתרון ולהציע תיקונים בגמולים אחוזיים כגון: גמול פיצול למורה אם העובדת בחלקיות משרה גמול פיצול בהקבצה לקבוצות.

קובץ תנאי עבודה

32.

תוקם ועדה משותפת אשר תרכז קובץ תנאי עבודה של מורים. קובץ זה יישמש כבסיס לחוקת עבודה לעובדי ההוראה המועסקים אצל הצדדים להסכם זה.

.33

מיצוי תביעות הצדדים

הסכם זה מהווה מיצוי מלא ומוחלט של תביעות הצדדים בנושאים הקשורים בהסכמי שכר, תנאי עבודה ושחיקה, הן ברמה הארצית והן ברמה המקומית, ובתקופת תוקפו לא ינוהל כל מו"מ בנושאים אלה, ובנושא הסכמי המסגרת במשק.

.34

שקט תעשייתי

א. כל סכסוכי העבודה הקיבוציים שהוכרזו או שהודעו בין אם הם תלויים ועומדים ובין אם לאו והנוגעים לנושאים שהוסדרו בהסכם זה - בטלים עם החתימה על הסכם זה.

ב. הצדדים מתחייבים כי בתקופת תוקפו של הסכם זה לא ינקוט צד אחד או יחידה מיחידותיו נגד הצד השני או יחידה מיחידותיו באמצעי שביתה או השבתה, מלאה או חלקית או בכל פגיעה מאורגנת אחרת בהליכי העבודה או סדרה, לגבי העניינים שהוסדרו בהסכם זה.

ג. המעסיקים מתחייבים כי לעובדי ההוראה תנתן התוספת שתנתן בהסכמי המסגרת במגזר הציבורי בשנים 1993-1995. במידה ולא יחתם הסכם כזה תנתנה לעובדי ההוראה ערך תוספות השכר שיונתנו לדרוג המהנדסים בשרות המדינה.

בתמורה למתן תוספות אלה מתחייבים עובדי ההוראה שלא לנהל מו"מ על תוספות השכר לענין הסכמי המסגרת ולא לנקוט בשום צעדים ארגוניים בענין זה.

ד. תנאים ותניות, שנקבעו בעבר בין הצדדים בהסכמים קיבוציים או בהסדרים קיבוציים או בהתחייבויות אחרות שבכתב אשר לא שונו במפורש או במשתמע בהסכם זה, יוסיפו להיות תקפים בתקופת תוקפו של הסכם זה.

.35

יישוב חילוקי דעות

הועדה המשותפת בהרכב הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, מנכ"ל משרד החינוך, המשנה למנכ"ל המרכז בלשטון מקומי, יו"ר הסתדרות המורים ויו"ר ארגון המורים העל-יסודיים תעקוב אחר ביצוע הסכם זה ותכריע בחילוקי דעות הנוגעות לפירושו או יישומו.

היה והועדה המשותפת לא תכריע בנושא שיועלה לפניה, הצדדים רשאים להסכים למוסרו להכרעת בורר או למנגנון אחר לצורך יישוב חילוקי הדעות.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

בשם מדינת ישראל

שמשון
יו"ר ארגון המורים
גב' שושנה אורן

י. רבין
מר יצחק רבין
ראש הממשלה

מר אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

גב' שולמית אלוני
שרת החינוך והתרבות

שלום גרניט
הממונה על השכר באוצר

ד"ר שמשון שושני
מנכ"ל משרד החינוך והתרבות

בשם המרכז לשלטון מקומי
מר גדעון לב

בשם שלוש הערים הגדולות
מר יואל מרינוב

101 פס'א

על בסיס קווי היסוד של הממשלה, הרואה בחינוך את הגורם המרכזי לעיצוב דמותו של דור העתיד של ישראל, הממשלה רואה בהשקעה בחינוך השקעה בהון אנושי של המדינה והיא תפעל להקצאת משאבים נאותים להבטחת חינוך ראוי בכל הרמות ולקידום מעמדו של המורה ותנאי עבודתו.

על-מנת ליישם את האמור לעיל הננו מציעים להקים מיד ועדה משותפת שתגבש דרכים ליישום הנושאים המוזכרים במכתבנו זה.

הננו מקווים שאירגוני המורים ישתפו פעולה בהשגת מטרה חשובה זו.

השתלמות בית-ספרית בחינוך הקדם יסודי ובחינוך היסודי

השתלמות בחינוך הקדם-יסודי .א.

ההשתלמות תכלול שני מרכיבים כל אחד מהם במחצית הזמן.

1. פעילות משותפת לצוותי גננות:

8-10 גננות תעסוקנה במשותף באחת או בחלק מהפעילויות הבאות:

1.1 תכנון של יחידת תוכן.

1.2 תכנון והכנה של חומר למידה לכתה (מרכזי למידה).

1.3 תכנון והכנת כלים ליוזמות פדגוגיות.

1.4 הכנת כלים למעקב והערכה.

2. השתלמויות איזוריות משותפות לאיזור פיקוח. באזור תופעלנה מספר השתלמויות בנושאים אקטואליים במערכת כגון: מחשבים, מדעים, לשון, תנועה וכו', הן "נושאי אורך" והן נושאים המותאמים לקבוצה גילית.

3. נושאי ההשתלמות יקבעו בדיון בין מפקחות לגננות והגננות תוכל לבחור מבין ההשתלמויות המוצעות באזורה.

4. ההשתלמות תתקיים בהמשך ליום הלמודים או בשעות אחה"צ בהתאם לצרכים ולאפשרויות המקום.

נספח ג'

ב. השתלמות בית-ספרית בחינוך היסודי

1. ההשתלמות הבית-ספרית תיעשה במליאה (מועצה פדגוגית) ובצוותים ותעסוק בנושאים הבאים:
 - א. תכניות למודים בית ספריות.
 - ב. התאמת תכניות למודים לצורכי ביה"ס.
 - ג. הכנת חומרי למידה לתכניות הבית-ספריות.
2. ההשתלמות תתקיים בביה"ס או מחוצה לו ותחייב את כל מורי המוסד (כולל ביקור בבתי-ספר מדגימים).
3. נושאי ההשתלמות יקבעו בדיון משותף במליאה ו-או עם המורים הנוגעים בעניין.
4. הפעילויות הנזכרות לעיל לא תתקיימנה בחופשים.

8.4.93
94

דווח לשיבת ממשלה

תאריך 18.4.93

עדכון מו"מ עם ארגוני המורים

הסתדרות המורים

ארגון המורים העל יסודיים

מגישים:

ד"ר ש. שושני - מנכ"ל
משרד החינוך

שלום גרניס - הממונה על השכר
והסכמי עבודה
משרד האוצר

עדכון על המו"מ עם ארגוני המורים

בחול המועד פסח 8-10/4/93 התקיים דיון מרתוני עם ארגוני המורים (הסתדרות המורים וארגון המורים העל יסודיים) על מנת לנסות לגבש הסכם עבודה ושכר חדשים.

ביום 13.4.92 נערכה פגישה נוספת עם ארגוני המורים הוצעה להם הצעת פשרה ומודל חדש לבדיקת שחיקת שכרם בעבר ובעתיד.

ביום 14.4.93 נערכה פגישה בין ארגוני המורים ושרת החינוך והתרבות. שרת החינוך הבהירה כי המדינה מוכנה לשיפור בשכרם ובמעמדם של המורים אך חייבת להינתן תמורה מתאימה מצד ארגוני המורים.

באותו יום התקיים דיון בבית הדין הארצי לעבודה. הצדדים דווחו לנשיא בית הדין הארצי על מהלך המו"מ וכי לא הגיעו לסיכומים.

נשיא בית הדין הארצי לעבודה קבע דיון ביום 19.4.93 שנדחה ע"פ בקשת ארגוני המורים והדיון נקבע לתאריך 21.4.93.

נושא הדיון, בקשת המדינה להוצאת צווי מניעה כנגד השבתת המערכת העל יסודית ע"י ארגון מורי בתי הספר העל יסודיים.

ב-15.4.93 התקיימה פגישה נוספת עם ארגוני המורים ובה הוצעה להם פשרה נוספת שהגמישה את ההצעות הקודמות. הפגישה הסתיימה ללא סיכומים.

היום 18.4.93 תתקיים פגישה נוספת על פי בקשתם של ארגוני המורים בנסיון לסכם את הנושאים הכלולים בהסכם העבודה והשכר החדשים.

נושאי המחלוקת:

א. התמורה שתינתן עבור שעת שהיה שבועית אחת בבית הספר. ארגוני המורים דורשים 5% בעד כל שעת שהיה ואילו המדינה מציעה 2.75% וזאת אחרי שבתחילה הציעה המדינה 2% בלבד.

ב. מועד תוספות השכר: ארגוני המורים דורשים 30% תוספת שכר מידית בשנת 1993 בגין 3 שעות שהייה (3X5%) ותשלום עבור שחיקת שכר בשיעור 15%.

המדינה מציעה לפרוס את תוספות השכר על פני 3 שנות לימוד.

ג. ארגון מורי בתי הספר העל יסודיים מתנגד ל-5 ימי לימוד בשבוע.

ד. הסתדרות המורים מתנגדת להסכם עבודה מיוחד להעסקת עובדי הוראה בתנאים מיוחדים (מתכונת חוזים אישיים).

כ"ז בניסן התשנ"ג
18 אפריל, 1993

הסכם עבודה עם ארגוני המורים

הצעות המדינה

1. מעבר ל-5 ימי עבודה באופן הדרגתי.
2. תוספת 5 שעות שהיה, במשך 3 שנות לימוד.
3. השתלמות חובה (חובת השתלמות בית ספרית).
4. תוספת ימי לימוד (5 ימי לימוד במשך 3 שנות לימודים).
5. המרת גמולים - משעות פרונטליות לגמול המחושב באחוזים (כגון: שעות חינוך ושעות הכנה לבחינות בגרות).
6. אקדמזציה - תמרוץ עובדי הוראה לרכישת תואר אקדמי.
7. שיפור מערך ההשתלמות.
8. הגדרת סמכויות מנהל בית ספר - חיזוק מעמדו בקליטת עובד הוראה ובפיטורין.
9. הסכם קיבוצי מיוחד להעסיק עובדים בתפקידים מוגדרים (מתכונת חוזה אישי).
10. הסדר רציפות ימי מחלה.
11. קביעת נוסחה שתימנע שחיקת שכר ביחס לקבוצת ההתייחסות (מהנדסים).
12. גיבוש מסמך המגדיר את עקרונות האתיקה המקצועית.
13. שקט תעשייתי עד 31/12/96.

התמורה המוצעת

יחידה = שעת שהיה שבועית אחת + יום לימודים שנתי אחד
תמורה בגין יחידה = 2.75%

1.9.93	5% - 6%	תוספת בגין השוואה למהנדסים
1.9.93	5.5%	שתי יחידות
1.1.94	2.75%	יחידה אחת נוספת
1.9.94	2.75%	יחידה אחת נוספת
1.9.95	2.75%	יחידה אחת נוספת

=====

ס ה " כ 18.75% - 19.75%

בשנת 1992 ניתנה תוספת של 3.8% על פיצויי "שחיקת שכר".

סה"כ תוספת שכר בתקופה : (מעבר להסכם המסגרת)

1.9.92 - ועד 1.9.95 22.55% - 23.55%

משרד האוצר
אגף התקציבים

ר' ניסן תשנ"ג
28/03/93
ת.93-16429

8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

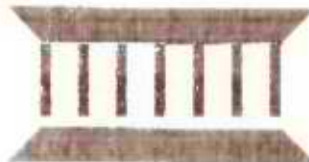
לוח זמנים להכנת תקציב 1994

<u>תאריכים</u>	<u>פעילות</u>
תחילת אפריל	1. הוצאת מכתב למנכ"ל המשרדים
20/5-30/5	2. מפגש ראשי המשק לדיון מקרו כלכלי
13/6	3. <u>ממשלה</u> : הערכה מקרו-כלכלית (בהשתתפות בנק ישראל): - סיכום התפתחויות כלכליות של שנת 1992 - סיכום ביצוע תקציב 1992 - הערכות להתפתחויות מקרו-כלכליות בשנים 1993-1996
15/6	4. הצגת הערכה מקרו כלכלית בפני ועדת הכספים
4/7	5. <u>ממשלה</u> : הערכת תקציב 1993: - החלטה על שימושי הוצרבה לקליטת עליה - סקירת ביצוע תקציב 1993 (גם ע"י המשרדים) - סקירת ביצוע החלטות הממשלה לשנת 93
27/6-15/7	6. דיונים על גודל הגרעון (כולל התייעצות עם בנק ישראל)
18/7	7. <u>ממשלה</u> : דיון על הגרעון והמצרפים התקציביים (הוצאות, מיסוי, הכנסות אחרות) על בסיס תמונת דפי המעבר
21/7	8. דוח לועדת הכספים על גובה הגרעון
1/8	9. <u>ממשלה</u> : דיון על סדרי עדיפויות במסגרת הגרעון שנקבע לרבות מסגרת ראשונית של שינויים מבניים

10. עדכון ועדת הכספים דיון על סדרי עדיפויות 2/8-5/8
11. ממשלה: דיון תקציבי על גגות, הפחתות, תוספות
שינויים מבניים (שבוע לפני כן יועבר החומר לשרים) 29/8 (ו-31/8)
במדת הצורך
12. הגשת תקציב לכנסת 25/10

הערות

- ראש השנה - 16-17/9, ימים ה'ו-ה'ז
- יום כיפור - 25/9, שבת
- סוכות - 30/9-7/10, ימים ה'ה-ה'ו



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
 An Israel-Diaspora Enterprise

Date: 11.3.93

To facsimile number: 630-650

Please convey the following pages:

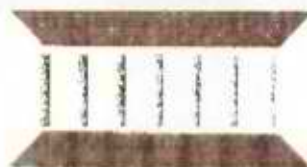
To: 1680 מרסל

From: מנחם

Number of pages (including cover page) 4

Our facsimile number is: 972 2 635319

94 מנחם
 939



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE

An Israel-Diaspora Enterprise

11 למרץ 1993

בנס ערד

(הצעתנו היא לקיים את חכנס ב-3 ו-4 ביוני על מנת ליצור את הרקע וחמומנטום לדיון בממשלה כשבוע לאחר מכן)

תאריכים: יום ח', 3 ביוני 1993

יום ו', 4 ביוני 1993

היקף: 60-70 משתתפים (לכל היותר)

נוכחות: תעשיינים, הסתדרות, בנקים, בנק ישראל, אקדמיה, אוצר, מסחר, מלונאים
(חקלטה ועיבוד דיונים לשימוש שר האוצר)

שדר היוםיום ה', ה-3 ביוני

15:00 פתיחה -- ראש הממשלה

16:00--19:00 מליאה:

יו"ר: שר האוצר אברהם (בייגה) שוחט

נושאים:א. מערכת הקדימויות

(בטחון ושרותים חברתיים, בריאות, חינוך ורווחה)

פתיחה: חיים בן-שחר (10 דקות)

מתדיינים: (5 דקות לכל מתדיין)

אחרון פוגל (מנכ"ל, האוצר)

דוד ברודט (חממונה על התקציבים, האוצר)

איכר פלטו (משרד ראש הממשלה)

דוד עברי או נבון (יועץ כספי לרמטכ"ל)

שמשון שושני (מנכ"ל משרד החינוך)

מנכ"ל משרד הבריאות

דיון כללי: 50 דקות

ב. התקציב, התעסוקה והשכר

פתיחה: אלחנן חלפמן (10 דקות)

מתדיינים: (5 דקות לכל מתדיין)

חיים חברפלד או נחום זילוני (הסתדרות)

אורי מנשה (התאחדות התעשיינים)

אורח נמיר (שרת העבודה ורווחה)

דיון כללי: 50 דקות

19:15--20:30 ארוחת ערב -- הרצאת נגיד בנק ישראל

20:45--22:45 דיונים בקבוצות קטנות על פי נושאי הכנס.

יום ו', 4 ביוני

מליאה: 8:00--13:00

יו"ר: שר האוצר אברהם (בינה) שוחט

נושאים:ג. חתקציב וחצמיחה (פיתוח ותשתית)

פתיחה: יעקב שיינין (10 דקות)

מתדיינים: (5 דקות לכל מתדיין)

דב לאוטמן (נשיא, חתאחדות התעשיינים)
 ליאורה מרידור (בנק ישראל)
 נתי שרוני (מנכ"ל תמ"ס)
 ויקטור מדינה (כ"ל)

דיון כללי: 50 דקות

ד. חתקציב, שוק חחור, שערי חריבית ושער החליפין

פתיחה: ליאו ליידרמן ואסף רזין (10 דקות)

מתדיינים: (5 דקות לכל מתדיין)

אבי בן-בסט (בנק ישראל)
 יוסי ניצני (אוצר) או מאיר שביט (אוצר)
 דוד קליין (בנק ישראל)
 גדעון להב (בנק דיסקונט)
 חיים שטסל (בורסה לני"ע)
 דוד וינשל (כלל)

דיון כללי: 50 דקות

ה. חתקציב ומערכת המס (ותשלומי ההעברה)

פתיחה: אפרים צדקה (10 דקות)

מתדיינים: (5 דקות לכל מתדיין)

יורם גבאי (אוצר)
 עמנואל שרון (בנק הפועלים)
 איתן שישינסקי (כור)
 דני גילרמן (לשכת חמסחר)

סיכום 13:00--14:30 (ארוחת צהרים)

יו"ר: שר האוצר (בנוכחות ראש הממשלה)

1. הצגת סיכומים מקבוצות הדיון
2. דברי סיכום: שר האוצר
3. "מילח אחרונה" -- ראש הממשלה



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
 An Israel-Diaspora Enterprise

Date: 26.1.93

To facsimile number: 630 650

Please convey the following pages:

To מכון דוידסון

From: ד"ר אליהו כהן

Number of pages (Including cover page) 3

Our facsimile number is: 972 2 635319

למח' דוידסון
 הינה (אישאן, אסאן)
 94

למח' דוידסון
 אהליהו
 + אהליהו
 אהליהו
 אהליהו

המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
 An Israel-Diaspora Enterprise

נייר עבודה

הצעות לסדר יום לקראת דיון עם שר האוצר -- 24.1.93

מבוא

ההצעות שלהלן הוכנו בדיון של צוות החיגוי של חמ"ד. (המכון הישראלי לדמוקרטיה) בחשתתפות: מר דן בבלי, מר רון חולדאי, ד"ר אריק כרמון, פרופ' אפרים צדקה, ד"ר דוד קליין, פרופ' אסף רוזין, ד"ר עמנואל שרון. (נעדר -- ד"ר דוד דרי).

א. מישור חתוב

בעקרון אנו מציעים לפצל את העבודה של הצוות שימונה על ידי שר האוצר לשני כיוונים: (1) הנחת לוח זמנים וסדר חדש בתהליך התיקצוב, תהליך שניתן להתחיל בישומו כבר בחודשים הקרובים לקראת הכנת תקציב 1994. (2) תכנון והתחלה בתהליך ארוך טווח של שנויים מבניים מושתתים על עקרונות הביזור, האחידות והסמכות, תוך החדרה של יסוד ענישה למערכת.

1. הנחת לוח זמנים וסדר חדש לתהליך התיקצוב

בנספח לנייר זה מצורף לוח הזמנים המומלץ שניתן לישמו בזהירות ובהחלטה במלואו בתוך שנתיים.

ב-1993 מוצע לקיים לוח זמנים כדלקמן:

סוף מרץ 1993 -- (אופציונלי) מפגש שר האוצר עם בכירי כלכלה ומשק לדיון מקרו-כלכלי, (נוסח קלינטון בליטל רוק), בערך. מטרת דיון מיקדמי זה היא לפרוש דעות וגישות שונות העשויות לשקף חילוקי דעות.

סוף אפריל 1993 -- הכנת דיון מקרו-כלכלי על מצב המשק לשיבת ממשלה שתקיים בראשית מאי. במסגרת הכנה זו יועברו ניירות לשרים השונים על מנת שהללו יוכלו להתכונן לדיון המקרו, כולל תשריטי התפתחות שונים וכן מספר חלופות למסגרת התקציב (כולל תקציב הבסיס) וחשפתן האפשרית על המשק. חמסמך יהיה גלוי ופומבי, על מנת לקבל חיזונים חוזרים מהציבור ומפוליטיקאים.

מאי 1993 -- דיון מקרו-כלכלי במסגרת הממשלה מנוהל על ידי שר האוצר. בעקבותיו תנחה הממשלה את משרד האוצר לתכנן את התקציב. החנחיות צריכות לפרש את סדרי העדיפויות במונחים כמותיים.

מאי 1993 -- במקביל ומיד לאחר הדיון בממשלה, שר האוצר יציג בפני ועדת הכספים של הכנסת את מסגרת התקציב וסדרי העדיפויות.

מאי-יולי 1993 -- בעקבות שני הדיונים הללו, איגוון הצעת התקציב ל-1994 על ידי אנף התקציבים. בתקופה זו יתקיים דיאלוג בין המשרדים השונים לבין האוצר. אחת הדרכים לדיאלוג יכולה להיות בקשת האוצר לקבל מהמשרדים הצעות תקציב מפורט בהתאם להנחיות.

אוגוסט 1993 -- דיון בממשלת ישראל על הצעת התקציב לשנת 1994. דיון שיערך במשך כמה שבועות.

עם פתיחת מושב החורף של הכנסת מיד לאחר ההגים, חנחת הצעת התקציב על שולחן הכנסת.

נראה לנו שפעולה ראשונה לביצוע היא עיבוד פרטי לוח הזמנים, כולל משימות אגפי המשרד השונים הקשורים וכן משרדים אחרים, וכן חכנת תרשים של זרימה של פעולות מאד מפורט ואיתור הנתוב הקריטי.

2. תכנון והתחלה בתהליך ארוך טווח לשוניים מבניים במערכת

2.1 אל הרפורמה שתחולל שינויים מבניים במערכת יש להתייחס כאל תהליך ארוך טווח. המדובר הוא בחשתת הפעולות והתפקוד של הרשויות המבצעות על בסיס ביזורי והגדרות חדשות של אחריותן וסמכותן. תהליך זה חייב להיות מבוקר, תוך הערכה ובחינת משמעויות מתמדת, ככל שיעברו יותר ויותר רשויות ומיניסטרינוים מחמצב הקיים אל המצב המומלץ. כעקרון מנחה מוצע להסתמך על התקדים השבדי והדגם הדני שעיקרם העמסת "כבלים" על המשרדים השונים ועל רשויות בתוכם לפני ש"משחררים" אותם אל המציאות החדשה.

2.2 למשל: אחת החמלצות העיקריות היא מעבר מתקציב של תשומות אל תקציב של תפוקות. מוצע להעמיס "כבלים" על משרדים שלפני "שיחרור" בדלקמן: כל רשות או משרד יהיו חייבים לחכין הגדרה מדוייקת של תפוקות כל אחד מענפיהם; מעין עץ מפורט ומודגם שיבחר בצורה מדוייקת את תפוקות המשנה ותת תפוקות של כל ענף ובד בעץ. רק לאחר שיוכן עץ מפורט כזה ויקבל את אישור הגורמים המתאימים במשרד האוצר יוחל בתהליך מעשי של מימוש "השיחרור".

2.3 מוצע לפתח מעין "ברית אחיות" עם שבדיה ועם דנמרק. צוות החינוך שימנה שר האוצר יצור קשרים ויסייע במהלך כל הדרך עם גורמים מתאימים בשתי המדינות הללו. במימוש נקודה זו, כמו גם בנקודות אחרות כפי שיפורט לחלו, יכול המ.ג.ד. (מכון ישראלי לדמוקרטיה) למלא תפקיד טכני מסייע.

2.4 בשנת 1993, מוצע לפתח שני מאמצים במקביל, האחד מאמץ עיוני והשני מאמץ מעשי.

2.4.1 במסגרת המאמץ העיוני יעשה נסיון, תוך הסתמכות על העקרונות שצוינו לעיל, לתאר את התמונה חסופית: כיצד מבקשים לראות את חלוקת העבודה וניתוח העבודה בתום תהליך הרפורמה.

2.4.2 במסגרת המאמץ המעשי, יכנו כבר בשנת 1993 2-3 מסגרות, לאו דווקא של מיניסטרינוים לקראת צורת העבודה החדשה. העקרונות המנחים את בחירת המסגרות האלה הם שניים: ראשית, כאלה שהצלחת הרפורמה בהן נראית סבירה יותר מאשר מסגרות אחרות; שנית, כאלה שעיסוקן הוא בנושאים העומדים בראש סדר העדיפויות הלאומי כיום, כך, למשל, ניתן לקחת את שרות התעסוקה, את מע"ץ, ואי משרד הרישוי במגמה להפוך אותם לרשויות העומדות בפני עצמן ובחתאם להקצאות התקציביות יממשו את תפוקותיהם בשיטה החדשה. שלוש המסגרות הללו, כך נראה, עונות על שני הקריטריונים שצוינו לעיל.

3. מתודולוגיה

שר האוצר ימנה את צוות הרפורמה שיהיה כפוף לו וידווח לו. מוצע בזאת ששר האוצר יבחר על פי שיקול דעתו אחד או יותר מבין חברי צוות החינוך של המ.ג.ד. כחברי הצוות.

מוצע כמו כן, שחמ.ג.ד. יעמיד לרשות הצוות את הסיוע הטכני והמחקרי באמצעות רכז הצוות אשר ישא בכל עבודות התאום הטכניות ובחקפה על לוחות זמנים ואשר יקבל את שכרו מחמ.ג.ד.

מדינת ישראל
משרד ראש הממשלה

תאריך:

16/06/2020

מאת: עוזר המנכ"ל

ד'תתקצ"ב
ה'תתקצ"ב
(א' כ' / י' / י' / י' / י')

הנהגה נכונה.

מיתריות היא תכונה של אדם.

24.11.21

בברכה,

רוץ קרומר

[illegible]



המכון הישראלי לדמוקרטיה
THE ISRAEL DEMOCRACY INSTITUTE
An Israel-Diaspora Enterprise

Date: 20.10.92

To facsimile number: 513955

Please convey the following pages:

To למנכ"ל

From: ד"ר חנני חיימוביץ

Number of pages (including cover page) 2

Our facsimile number is: 972 2 635319

למנכ"ל לז' וברכה

היום למחרת יהיה לנו חתונה
לפי חלק הנישואין האזרחיים.

אני צויה להיכנס למינהל ואני
עבובת על הנישואין האזרחיים של בנייה ילדיה
לך ניהול.

ברכה
חנני

שפור תהליך התקצוב - סיכום והמלצותא. מבוא

תקציב המדינה הנו אחד הכלים העקריים להשגת היעדים הלאומיים-כלכליים בכל מדינה ובדאי בישראל בה התקציב כה גדול ביחס לתפוקה. מן הדין, איפוא, שתקציב המדינה יבטא את העדיפויות הלאומיות של המדינה, וישקף את רצון הבוחרים. לכאורה, זה אמנם המצב. בנאום התקציב שנושא כל שר אוצר ביום הגשת התקציב מתאר השר את התקציב כפתרון הטוב, ולעתים כפתרון שאין בלתו המייצג את היעדים והעדיפויות של המדינה. בפועל, אין זה כך משום שתהליך התקצוב רחוק מלמלא את יעודו כתהליך המתרגם העדפות ערכיות ונתונים כלכליים ליעדים לאומיים וסדר העדיפות ביניהם.

תקציב המדינה נערך בתופזה, ללא שקול בין חלופות, ללא דיון מסודר מעמיק ושלם בממשלה, ועובר את תהליכי החקיקה בלחץ זמן תוך הפעלת משמעת קואליציונית. המבנה הפוליטי - קואליציוני של הממשלות בישראל, לחץ הזמן והעדר עבודת מטה מסודרת בממשלה ומשרדיה בנושא זה חושף את התקציב להליכי סחיטה בשלבי עבודתו השונים. המוצר הסופי בודאי שאינו תואם את היעדים הלאומיים של הממשלה. ההתדרדרות המתמשכת של התשתית בישראל מצד אחד ושל החנוך מצד שני מעידים על כך שהנושאים החשובים ביותר להתפתחות כלכלית לטווח ארוך, כאשר אין מאחוריהם שדולה רבת כח, אינם זוכים בנתח התקציב שהיעדים הלאומיים היו אמורים להכתיב.

מצב זה הוכר כבר בעבר. ועדת קוברסקי שהממשלה קבלה את מסקנותיה מצביעה עליו בפרושה. הממשלה אף מינתה ועדת משנה ליישום המלצות ועדת קוברסקי בנושא התקציב אלא שועדה זו טרם סיימה את עבודתה. הרשות לתכנון כלכלי, בנספח א' ל"מיתאר למשק הלאומי 1991-1995" גם היא מתיחסת לצורך ברפורמה בדרך הכנת התקציב.

לפי הערכתנו, שורש המצב אינו בחוסר מומחיותם המקצועית של העוסקים בנושא, נהפוך הוא - אנשי אגף התקציבים במשרד האוצר היו תמיד מבכירי עובדי המדינה ועל מקצועיותם ומצפונם המקצועי אין עוררין. מצב זה, לדעתנו, נובע משיטות העבודה הנהוגות והמעוגנות אף בחוק יסודות התקציב. המבנה הבסיסי של תהליך התקצוב מטיטא ראשונה ועד אשור הכנסת למסמך הסופי עוצב בתחילת שנות ה-50 לפי דוגמאות אירופאיות. מאז ועד היום חלו שינויים מפליגים בחשיבה הכלכלית והנהולית שהביאו לשנויי דפוס בכל הנוגע להכנת תקציב המדינה ונהולו במרבית המדינות המתועשות, אלא שרבים מהשנויים פסחו עלינו.

בחדנו להציג את הנושא הנוכחי, לדעתנו, בנספח הצעות פרגמטיות. חלקן עומד בפני עצמן וחלקן תלוי בישום הצעות אחרות. ההצעות מובאות בנספח פרקים קצרים המוקדשים לנושאים המרכזיים.

ב. הבסיס המקרו כלכלי

1. במרבית המדינות שאת תהליכי התקצוב שלהן בדקנו משמש מסמך נתוח מקרו-כלכלי כיסוד בסיסי לנתוח חלופות שונות בתקציב המדינה. בשוודיה, למשל, המסמך מוכן על ידי המחלקה הכלכלית במשרד האוצר ודומה בהיקפו לדו"ח בנק ישראל שלנו. מסמך זה מוכן עוד לפני שהגורמים העוסקים בתקצוב מתחילים בנסוח התקציב ונדון, ברמות שונות של פרוט, הן בממשלה והן בפרלמנט. בארץ מוכן מסמך בשם "עיקרי התקציב הלאומי" על ידי משרד האוצר, הרשות לתכנון כלכלי ומחלקת המחקר של בנק ישראל ומוגש יחד עם התקציב.

2. במספר ארצות, תפקיד ועדת הכספים בפרלמנט הוא לדון במשמעויות המקרו-כלכליות של הצעת התקציב בלבד. בהולנד, למשל, ועדת הכספים ממליצה על הגדלים היסודיים - גודל ההוצאה, גודל ההכנסה, הגרעון ודרכי ממונו. בנוסף ממליצה הועדה על מסגרות הכנסה והוצאה למשרדים השונים. בתקציב עצמו דנות בפרלמנט ועדות העובדות מול משרדי ממשלה ולבנטיים (חינוך, רווחה, תחבורה וכיו"ב) לרשות ועדות הפרלמנט צוותים מקצועיים של כלכלנים העוזרים לחברי הועדות בניתוח המשמעויות הכלכליות של התקציב. לרשות ועדת הכספים בארץ, הדנה לבדה בתקציב כולו, עומדת עזרת כלכלית אחת בלבד.

3. בהולנד, מזה 12 שנים, נוהגות המפלגות המרכיבות את ממשלת הקואליציה להתחייב האחת בפני השאר, על ההכנסה התקציבית ההוצאה התקציבית הגרעון ודרכי ממונו, במונחי חוץ, לכל אחת משנות הממשלה המיועדת. הסכם זה מתפרסם בפומבי כחלק מההסכם הקואליציוני.

הצעה ראשונה

אנו ממליצים שבשלב מוקדם של התהליך התקציבי יוכן מסמך מקרו כלכלי המציג את מצבו של המשק ואת התסריטים השונים לגבי התפתחות המשק. מסמך זה אמור גם לדון דיווחות הרווחה וזווית וול תרצור וול התחחות דווחון. חתוך זר וורצ לדון בממשלה ולאחר מכן גם בועדת הכספים של הכנסה. דיון זה יהיה מנותק מהדיונים בתקציב ותוצאתו אמורה להיות הנחיות הממשלה (ואשור ועדת הכספים) למשרד האוצר להכנת הצעת התקציב.

הצעה שנייה

אנו ממליצים להעמיד לרשות הכנסת וועדותיה יעוץ מקרו-כלכלי מקצועי בלתי תלוי שיאפשר לחברי הכנסת לחבין ולנתח את המשמעויות המקרו-כלכליות של התקציב.

הצעה שלישית

אנו ממליצים לאמץ את הדוגמה ההולנדית ולדון בזמן הרכבת הקואליציה על גדלי היסוד בתקציב ולפרסם יעדים מוסכמים להוצאה ממשלתית ולגרעון במונחי חוץ.

ג. רכז וכוזר בתהליך התקצוב

1. בחינת תהליך התקצוב על שלביו ומרכיביו, תוך השוואתו עם מדינות אחרות, מצביעה על תפיסה רכוזית בעלת השלכות מרחיקות לכת על המדיניות הצבורית בישראל. שיטה רכוזית זו נבעה מהעדר מסורת שלטונית בישראל, חולשתם של גופי ממשל שונים ועל חוסר אומן בסיסי של אנשי משרד האוצר באנשי משרדים אחרים ובמערכת הפוליטית. השפעות הרכוזיות אינן נעצרות במשרדי ממשלה אלא מועתקות אף לרשויות המקומיות. אחת התוצאות של התקצוב הרכוזי היא חוסר מחויבות פנימי של עובדי משרדים פונקציונלים כלפי התקציב וראיתו כמכשול זר שצריך להסתדר אתו ולא ככלי המבטא תכנית עבודה מוסכמת. התערבות עובדי אגף התקציבים בשקול הדעת המקצועי של עובדי המשרדים השונים גורמת גם להעלמות התמריץ להתייעלות. לשיטה זו יוצא מהכלל אחד והוא תקציב הבטחון.

2. ראינו במדינות שונות תהליכי תקצוב המציגים גישה בזווית. מספר סעיפי התקציב המחקקים בפרלמנט יכול לשמש כאינדיקטור למידת חבזור או הרכוז. במספר מדינות מספר סעיפי התקציר הוא ר-7000 ראינו אף שמספר סעיפי התקציב יורד בהתמדה. בהולנד יורד מספר הסעיפים מ-2000 לערך ל-700 לערך תוך שנים ספורות. בדנמרק גדל חבזור וירד מספר סעיפי התקציב תוך כדי ירידה מגרעון של 6% תוצר לעודף תקציבי. ירידת הרכוזיות תאמה תהליכים דומים שחלו רדור האחרון כנהול העסקי וירידת קרנו של התכנון המרכזי במדינות.

הצעה רביעית

אנו מציעים לעבור לתקצוב מרכזי הקובע את המבנה העקרי של תקציב ההוצאות. מבנה זה יכלול כ-1000 סעיפי הוצאה, לכל היותר, וישאיר את הפרוט המשני (תקנות) למשרדי הממשלה השונים, תוך הדרכה מקצועית של אגף התקציבים באוצר.

הצעה חמישית

אנו מציעים ששר האוצר יגן בפני הכנסה על המבנה הכללי של התקציב בלבד ואילו השרים השונים יגנו על תקציבי משרדיהם. שר שלא יגן על תקציבו יצטרך להתפטר מתפקידו.

ד. תקציב רב שנתי

1. משרד האוצר החל בשנה החולפת בתהליך תקצוב רב שנתי בשיטת "מעטפות".

2. שיטת ה"מעטפות" מונהגת עכשיו במספר ארצות סקנדינביות ובראשן דנמרק.

המלצה שישית

מוצע להמליץ בפני אגף התקציבים באוצר לקיים קשר קבוע עם מדינות המנהיגות תכנון רב שנתי בשיטת המעטפות במגמה ללמוד לקחים ולקדם את השיטה.

ה. יעול ההוצאה ושפור השיטות

1. כיום לא קימת כל שיטה לבחינה תקופתית של שרותים שונים, של תקנות שונות ושל יעילות המערכת הממשלתית. בחלק מהמשרדים הממשלתיים קימת יחידה נטולת השפעה ונטולת יכולת מקצועית של ארגון ושיטות. הצעות היעול השונות עולות ביוזמת הרפרנטים של אגף התקציבים שאינם פנויים לעשות עבודה מקצועית מלאה ובחלקם הם אף חסרי הכשורים לכך.

2. במספר מדינות קימת שיטה מובנית לבחינה הבזון בשירותי ממשלה, בפקוד ממשלה, ובדרכים היעילות לספק שרותים אלה. בהולנד עוסק ראש הממשלה ברכוז הבדיקה, כשלושותו יחידה מיוחדת של משרד האוצר הבוחנת לעומק כ-7 נושאים כל שנה. בשוודיה תמגמה היא לבחון כל נושא אחת לכל שלוש שנים.

המלצה שביעית

מומלץ להקים במסגרת אגף התקציבים יחידה מיוחדת שתערוך בחינה יסודית של

מדיניות הממשלה. היחידה תאוש כבעלי מקצוע מתאימים (מתנדסי יצור, רואי חשבון וכו') ותסתיע בחברות יעוץ פרטיות. היחידה תבחן לפי חכנית רב שנתית נושאים שונים בהם עוסקים משרדי ממשלה ותמליץ על צעדי המדיניות הנדרשים בכל תחום (ביטול פעולות, שינויי כיוון, הפרטה, ייעול, וכו'). דו"חות יחידה זו יובאו בפני שר האוצר, הממשלה והכנסת.

ו. ספר החקצים

1. ספר התקציב בישראל מאופיין בפרוט רב של סעיפי תשומות. המסמך אינו קושר בין תשומות לבין תפוקות אלא בין תשומות ליחידות התקציביות (שלעיתים אינן חופפות אף את המבנה הארגוני). הספר אינו קריא ואינו מאפשר לערוך נתוח של התקציב בצורה הולמת. מי שאינו בקי בקודים הפנימיים לא יבין כמה מדובר. לאחר שאושר, אין התקציב יכול לשמש ככלי נהולי בידי המנהל במשרד הממשלתי.
2. הנסיון בהולנד הראה שפור בכצוע ואף בהתייגות על התקציב עם הכנסת שנויים שנועדו לשפר את קריאות המסמך.
3. במרבית המדינות שנבדקו, קיים תהליך של מעבר מתקציב תשומות לתקציב הקושר תשומות לתפוקות.

הצעה שמינית

מוצע להקים ועדה קבע לשיפור קריאות המסמך התקציבי. בוועדה ישתתפו נציגי המועצה ונציגי המחלקות הרלוונטיות - מנהלית, חינוכית, תעסוקתית, חקרית, רפואית, עירונית, כלכליים ואנשי אקדמיה המתעניינים בנושאי תקצוב עבורי.

הצעה חשיעית

אנו מציעים הקמת קבוצת עבודה שתבחן את המעבר מתקציב עם אוריינטציה לתשומות לתקציב הקושר בין תשומות ליעדים מפורשים וניתנים למדידה.

ז. לוח הזמנים להכנת התקציב

1. השנה, הוגשה הצעת התקציב לשנת 1993 בתחילת ספטמבר ואושרה לאחר שלושה ימי דיונים. השרים קיבלו חלק מן החומר שהוכן באגף התקציבים שלושה ימים לפני תחילת הדיון (כולל יום שבת). הם לא ראו גם את ההצעות הנוגעות למשרדיהם לפני שהוגש המסמך לדיון הממשלה. ההצבעה על עשרות הצעות החלטה החלה כשעה אחת לפני תום הזמן שהוקצב לתהליך. שנת התקציב החדשה עומדת להתחיל כשלושה וחצי חודשים לאחר הדיון הראשוני בממשלה. השנה לא היתה יוצאת מן הכלל בשטח זה. טקטיקת הדיון בתקציב היא להביא את התקציב להכרעה בלחץ זמן ולסיים את הדיון בו ממש לפני, או רגע אחרי תחילת שנת התקציב.
2. בכל המדינות שאת הליכיהן בדקנו, מתחיל המחזור התקציבי 15-11 חודשים לפני תחילת שנת התקציב. משך הזמן הניתן לדיון בממשלה, בפרלמנט ובצבור מספיק על מנת להבין היטב כמה מדובר. תהליך התקצוב מובנה ולוח הזמנים קובע מועד לכל שלב.

3. בכמה מדינות נקבע חלון זמן קבוע (כשבועיים). כסמוך להגשת הצעת תקציב או תקציב נוסף, ע"י הממשלה לפרלמנט, בו רשאים חברי פרלמנט להגיש הצעות חוק פרטיות שמשמעותן הוצאה תקציבית בהווה או בעתיד. כך מוכטת שהדיון התקציבי ואשור התקציב יערכו בזמן מוגדר ושלא יהיה אפשר להרוג מגבולות התקציב באמצעות חקיקה.

הצעה עשירית

אנו מציעים לפרוש את תהליך התקצוב על פני 11 חודשים. מבנה אפשרי אחד של לוח זמנים יכול להיות המבנה הבא:

חודש	פעולה
11	גיבוש חשדיטים מקרו-כלכליים לשנת התקציב ולשתי שנים עוקבות לה במשרד האוצר, הרשות לתכנון כלכלי ובנק ישראל.
10	הפנת תקציב בסיס בהנחות המקרו שהוסכמו. הגשת שני המסמכים לשר האוצר.
9	שר האוצר מביא את מסמכי המקרו, תקציב הבסיס המלצותיו בפני הממשלה להחלטה על הנחיות התקצוב.
8	אגף התקציבים מכין מסגרת תקציבית ומסגרת מדיניות כלכלית לשנת התקציב. הממונה על הכנסות המדינה מכין מסגרת לתקציב הכנסות.
7	הממשלה מחליטה על המסגרת התקציבית להכנסות הוצאות ודרכי ממון הגרעון.
6	המשרדים השונים מפרטים את מסגרות התקציב בהאזנה עם אגף תקציבים ומכניס את תקציביהם.
5	הממשלה מניחה את הצעת התקציב על שולחן הכנסת. ועדת הכספים דנה במסגרת הכללית ומעבירה את הדיון בפרטי תקציב המשרדים לוועדות משנה או לוועדות מיוחדות הרשאיות לדון בסדרי עדיפויות בתוך המסגרת אך לא לשנות את המסגרת.
4	חברי הכנסת רשאים להגיש הצעות חוק פרטיות בעלי משמעויות תקציביות בהווה או בעתיד.
3	דיוני הכנסת. קריאה שניה ושלישית.
2	התארגנות סופית של משרדי הממשלה לבצוע התקציב.
0	תחילת שנת התקציב.

מחן
מחן
מחן

כח' בחשוון התשנ"ג
24 בנובמבר 1992

אל: ראש הממשלה

הנדון: תקציב המדינה: לו"ז להכנה ורזרבה כללית

1. בהמשך למכתבי הקודם רצ"ב בנספח לו"ז להכנת תקציב 94.
2. לדעתי יש לסכם נושא זה ישירות עם שר האוצר בפגישה השוטפת הקרובה.

ב ב ר כ ה,

אילן פלטר

העתק: ש. שבס

034 377 8

כח' בחשוון התשנ"ג
24 בנובמבר 1992

אל: ראש הממשלה

הנדון: תקציב המדינה: לו"ז להכנה ורזרבה כללית

1. בהמשך למכתבי הקודם רצ"ב בנספח לו"ז להכנת תקציב 94.
2. כמו כן יש לקבוע כי כל הוצאה מרזרבה כללית טעונה אישור גם של ראש הממשלה (או מישהו מטעמו).
3. לדעתי יש לסכם הנושאים הללו ישירות עם שר האוצר בפגישה השוטפת הקרובה.

ב ב ר כ ה,

אילן פלטר

העתק: ש. שבס

לוח זמנים

<u>לוח חדש</u>	<u>על פי הנוהל הישן</u>	<u>פעילות</u>
25.6.93	—	הצגת טיוטא ראשונה לראש הממשלה
1.8.93	15.9.93	הצגת טיוטא שניה לראש הממשלה
20.8.93	—	דיונים מקדימים עם ראש הממשלה
31.8.93	22.9.93	הגשה לממשלה
20.9.93	29.9.93	אישור הממשלה הסופי
31.10.93	31.10.93	* הגשה לכנסת

* לא שונה פרק הזמן לדיון בכנסת.

משרד ראש הממשלה

כב' בחשוון התשנ"ג
18 בנובמבר 1992

אל: ראש הממשלה

הנדון: לוח זמנים להכנת תקציב 1994 ונושאים נוספים

1. הכנת תקציב המדינה וההצעות הנלוות לו הינו תהליך ארוך ומורכב ויש להעריך לו בעוד מועד.
2. במידה והכוונה הינה לאפשר דיון רציני ומעמיק מצד הממשלה בתקציב יש לסכם כבר היום עם שר האוצר על לוח זמנים ע"מ למנוע טענות כי "מאוחר מדי" לשנות לוח הזמנים (רצ"ב כנספח הצעה ללו"ז).
3. בנוסף יש, לדעתי, לשקול ביקורת ממשלתית נוספת, מחוץ למשרד האוצר, על חלוקת כספי הרזרבה הכללית ועל כן אני מציע כי כל הוצאה מרזרבה כללית תאושר (או תתואם) ע"י שר האוצר עם ראש הממשלה.

ב ב ר ס ה,

אילן פלטר

העתק: ש. שבס - כאן

משרד ראש הממשלה

לוח זמנים

<u>לוח חדש</u>	<u>על פי הנוהל הישן</u>	<u>פעילות</u>
25.6.93 16.7.93	-	הצגת טיוטא ראשונה לראש הממשלה
1.8.93 13.8.93	15.9.93	הצגת טיוטא שניה לראש הממשלה
20.8.93	-	ביו"ס יקרא - ע"ס רות"
31.8.93	22.9.93	הגשה לממשלה
29.9.93	29.9.93	אישור הממשלה הסופי
31.10.93	31.10.93	* הגשה לכנסת

* לא שונה פרק הזמן לדיון בכנסת.

מדינת ישראל
משרד ראש הממשלה

22.11.92

תאריך:

אל: ה-1000

מאת: עוזר המנכ"ל

אוצ' להכנה התקבלה 94

למנהל
מנהל
לכ"מ

1. אופן הולאה רב"ה לאג' האוצ' :

- 25.6 - הלאה סיוטא ומסמך לוח"ה
- 1.8 - הלאה סיוטא לטה לוח"ה
- 20.8 - ~~דיונים מקדימים~~ ד"ר ח"ה
- 1.9 - הלאה למטה
- 20.9 - אלוו סוגי של המטה
- 31.10 - הלאה לנכ"מ

2. אסג"ל 3 בהלוח - יס למטה ח"ה הנסמך.

בברכה,

רון קרומר

הכנת תיק צ"מ

93

"מתן" מוצרי נייר וקרמון (1989) בע"מ

המפעל: איזור תעשייה צפוני ביתן 54 ת.ד. 335 בית-שאן
טלפונים: 06-585749-50, פקס: 06-585751

מדינת ישראל

משרד האוצר

מדינת ישראל
משרד האוצר
93

1. דיווח על ביצוע תקציב 1993

2. דיווח על ביצוע החלטות ממשלה
בנוגע לתקציב 1993

תמוז תשנ"ג

יוני 1993

1. סקירת ביצוע תקציב 1993

יעדי תקציב 1993

שני יעדים מרכזיים עמדו בבסיס תקציב המדינה לשנת 1993: הגברת התעסוקה במשק בדרך של צמיחה כלכלית יציבה וקליטת עליה אגב הבטחת הכנסה מינימלית, שירותים חברתיים בסיסיים חיוני.

הנחות תקציב 1993 מול תחזית נוכחית

תקציב 1993 הוכן בהנחה שיגיעו 120,000 עולים, אולם היום צפוי כי מספר העולים יעמוד על כ-80,000 בלבד.

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 1993 דומות עד כה להנחות שבבסיס התקציב.

ביצוע ההוצאות

אומדן ביצוע ההוצאות המקומיות במחצית הראשונה של השנה עומד על 49.1% מסך התקציב לעומת אחוז ביצוע של 44.3% במחצית הראשונה של 1992.

אומדן ביצוע ההוצאות במחצית השניה של השנה צפוי להיות גבוה עוד יותר ולפיכך ביצוע ההוצאות לכל שנת 1993 צפוי לעמוד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי. חריגה זו תתאפשר עקב העברת עודפים משנת התקציב 1992.

ביצוע ההכנסות

אומדן ביצוע ההכנסות המקומיות במחצית הראשונה של השנה עומד על 50.4% מסך תקציב ההכנסות לעומת ביצוע של 47.3% במחצית הראשונה של 1992. שיעור ביצוע זה נובע בעיקר מגביית מסים מעבר לתחזית.

אומדן ביצוע ההכנסות לכל שנת 1993 עומד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי.

ביצוע הגרעון

כפועל יוצא מאומדני ההוצאות וההכנסות צפוי כי הן הגרעון הממשלתי הכולל והן הגרעון המקומי ישארו בגודלם המקורי.

2. ביצוע החלטות הממשלה

במסגרת דיוני התקציב לשנת 1993 קיבלה הממשלה שורה של החלטות בנושאים שונים. במהלך עשרת החדשים שעברו מאז קבלת ההחלטות בוצעו רק חלק מהן ואילו חלקן האחר נמצאות בתהליכי ביצוע או שלא בוצעו כלל.

מצ"ב רשימת ההחלטות שהתקבלו ומצב הביצוע העדכני של כל אחת מהחלטות אלה.

*** ביצוע תקציב הוצאות 1993**

(מיליארדי ש"ח)

75.5	תקציב הוצאות מקומיות מקורי 1993
37.1	אומדן הוצאות ינואר - יוני 1993
49.1%	אחוז ביצוע בפועל בחצי שנה
44.3%	אחוז ביצוע בחצי שנה ראשונה 1992

*** נתוני חשב כללי (יוני - אומדן)**

*** ביצוע תקציב הכנסות 1993**
(מיליארדי ש"ח)

67.0 **תקציב הכנסות מקומיות 1993**

33.8 **אומדן הכנסה ינואר - יוני 1993**

50.4% **אחוז ביצוע הכנסות**

47.3% **אחוז ביצוע בחצי שנה ראשונה 1992**

*** נתוני חשב כללי (יוני - אומדן)**

גרעון הממשלה בשנת 1993

(מיליארדי ש"ח)

הפרש	אומדן ביצוע	תקציב מקורי	
1.0-1.5	* 76.5-77.0	75.5	הוצאות מקומיות
1.0-1.5	** 68.0-68.5	67.0	הכנסות מקומיות
± 0.5	8.0-9.0	8.5	גרעון מקומי
± 0.5	7.6-8.6	8.1	גרעון כולל

* אומדן ביצוע כולל העברת עודפים

** בעיקר עקב גידול בהכנסות ממסים

a4

3.4
0.6
4.0
מיליארד

מכירת חברות ובנקים - 1993

במיליוני שקלים

החודש	סכום	פרטים
סכומים שהתקבלו	ינואר	161 כימיקלים לישראל
	מרס	561 מבני תעשיה
	מאי	406 בנק הפועלים
	ינואר - מאי	222 אי.די.בי. אופציות
	סה"כ	1,350
סכומים שעומדים להתקבל בעקבות מחויבויות קיימות	יוני	140 בנק איגוד
	אוקטובר	215 אי.די.בי. אופציות
	דצמבר	130 בנה"פ אופציות
	יוני - דצמבר	300 כור
	סה"כ	785
אומדן הכנסות צפויות		500 בנק לאומי
		200 מזרחי
		200 שק"ם
		80 נפטא
		200 שיכון ופיתוח
	סה"כ	1,180
סה"כ כללי		3,315

מימון ארעון הממשלה 1993

(מיליארדי ש"ח)

אומדן ביצוע

תקציב מקורי

3.3

2.3

הכנסות הון (הפרטה)

1.0-1.5

1.5

הלוואות מחו"ל (נטו)

3.3-3.8

4.3

הלוואות מקומיות (נטו)

7.6-8.6

8.1

סה"כ מימון

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
103	ביטוח אבטלה - החמרת זכאות	עבודה ורווחה		תיקוני חקיקה	בוצע
104	תיקון חוק הגליל	חקלאות		תיקוני חקיקה	בוצע
108	ביטול המשרד לענייני ירושלים	רה"מ		אישור הכנסת	בוצע
109	תשלומי ארנונה ע"י משרדי ממשלה	פנים		תיקון חקיקה	בוצע
110	שינוי דמי ביטוח לאומי	עבודה ורווחה		תיקון חקיקה	בוצע
120	הפחתת מסים	אוצר		הפחתת מסים ב-800 מיליוני ש"ח	בוצע
120	הפחתת דמי ביטוח לאומי למעסיקים	עבודה ורווחה		הפחתת קבועה בחקיקה	בוצע
127	הפחתת תעריפים בגין מס מעסיקים	אוצר		הפחתת תעריפים שבפיקוח הממשלה	בוצע
129	ענף העגבניות	חקלאות		ביטול מכסות	בוצע
133	צמצום המקטע החוזי	אנרגיה		צוות משותף יגיש המלצות	בוצע
135	שירותי טלפון בינלאומיים	תקשורת		תיקון חוק בזק	בוצע
136	רדיו - טלפון נייד	תקשורת		תיקון חוק בזק	בוצע
138	הפחתת אגרת רציף	תחבורה		תיקון תקנות כך שתופחת האגרה מ-2% ל-1.5%	בוצע
142	תעריפי שכר סירחה של עורכי דין	אוצר		תיקון חקיקה	בוצע
143	ארנונה כללית	פנים		הצעת חוק לקביעת שיעורי הארנונה והנחות	בוצע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לבצוע	מצב ביצוע
145	הכרזה על רשות מקומית	פנים	שינוי חקיקה כך שלא תוכרז רשות מקומית חדשה שמספר תושביה אינו עולה על 3,000	בוצע
146	חוק לעדוד השקעות הון	תעשייה ומסחר	הצעת חוק בדבר הארכת החוק הקיים	בוצע
147	עידוד השקעות בתיירות	תיירות	הצעת חקיקה חדשה בדבר עידוד השקעות בתיירות	בוצע
150	מחירי המים	חקלאות	תיקוני חקיקה לקביעת מנגנון עדכון מחירים אוטומטי	בוצע בפשרה
155	רשויות סטטוטוריות	משפטים	הכנת תיקוני חקיקה	בוצע
158	הסדרי קרקעות בנגב	בינוי ושיכון	העברת אחריות ותקציב	בוצע
159	טיפול במלאי הדירות	בינוי ושיכון	מכירות במכרזים ודחיית מימושים	בוצע
162	המכון לפריון העבודה	עבודה ורווחה	ביטול פעולות הדרכה	בוצע
163	חוק יציבות מחירים	אוצר	הארכת תוקפו של חוק יציבות מחירים	בוצע
167	קצבאות ילדים	אוצר	ועדת מומחים ובמידת הצורך שינויי חקיקה	בוצע
169	רשות לפיתוח הנגב	אוצר	שינוי חקיקה	בוצע
170	שימוש ברזרבה לקליטת עליה	אוצר	מעקב אחר מספר העולים וייעוד הרזרבה	בוצע
171	כללי דיון בתקציב המדינה	אוצר	שינוי מועדי דיוני התקציב	בוצע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
112	העברה מחברת עמידר	בינוי ושיכון	העברת 130 מיליוני ש"ח	בתהליך ביצוע (בוררות)
114	הכנת מלאי קרקעות	בינוי ושיכון	הכנת מלאי קרקעות באזורי ביקוש	בתהליך ביצוע
114	תוכנית השקעות מתואמת בתחבורה לשנת 1994	אוצר	גיבוש תוכנית בצוות משותף	בתהליך ביצוע
115	פנסיה צוברת לעובדי מדינה	אוצר	העברת עובדים חדשים בשירות המדינה לפנסיה צוברת	בתהליך ביצוע
116	ביטול הדרגתי של אג"ח מיועדות	אוצר	ביטול הדרגתי החל מ-1.1.93	בתהליך ביצוע
117	מדיניות פנסיונית כוללת	אוצר	גיבוש המלצות בצוות מקצועי	בתהליך ביצוע
118	ייצוב ענף ביטוח חובה	משפטים, אוצר ותחבורה	בחינת דו"ח ברנזון וגיבוש המלצות	בתהליך ביצוע
119	שיפורים בשוק ההון	אוצר	גיבוש צעדים והפעלתם	בתהליך ביצוע
120	שינויים במערכת המס	אוצר	גיבוש המלצות לשינויים במערכת המס	בתהליך ביצוע
121	שווק קרקע למגורים	בינוי ושיכון	פרסום מכרזים על ידי ממ"י לבניה של לפחות 50 אלף יחידות דיור באזורי ביקוש במרכז הארץ	בתהליך ביצוע
122	קיצור הליכי תכנון ובניה	פנים	ניסוח הצעת חוק חדשה	בתהליך ביצוע
123	הפחתת עלויות הבנייה	בינוי ושיכון	צוות משותף וגיבוש המלצות (מיסוי להשכרה, חשיפה, הפחתת אגרות)	בתהליך ביצוע
128	שווק וייצור בענף הלול	חקלאות	רפורמות בתחום שיווק ויצור בענף הלול	בתהליך ביצוע
130	מועצת הפירות	חקלאות	הקמת צוות משותף למשרדי החקלאות והאוצר	בתהליך ביצוע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
132	הפרטת יבוא ושווק בשר	חקלאות	ועדה בראשות מנכ"ל האוצר תגבש דרכי יישום	בתהליך ביצוע
133	תעריפי שירותי תשתית במשק הדלק	אנרגיה	קביעת סל תשומות ותעריפים	בתהליך ביצוע
133	יבוא מוצרי נפט	תחבורה	הפחתת אגרות רשות הנמלים	בתהליך ביצוע
134	החלפת ספק גז	אנרגיה	תיקוני חקיקה	שר האנרגיה חתם על תקנות. נמצא במ. משפטים
137	תעריפי בזק	תקשורת	הקמת צוות לגיבוש המלצות באשר לרמת תעריפי בזק ומנגנון עדכונים	בתהליך ביצוע
139	הובלה ימית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
139	תחרות בין נמלי הים	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים.	בתהליך ביצוע
140	הובלה אווירית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
144	מענק משרד הפנים	פנים/אוצר	קביעת מבחנים שוויוניים להקצאת המענק	בתהליך ביצוע
146	תמיכה בהשקעות הון	תעשייה ומסחר	המלצות ועדה לחקיקה חדשה שתחליף את חוק העידוד הקיים	בתהליך ביצוע
151	משק המים והביוב ברשויות	פנים	הצעת חוק חדשה להפעלת משק המים והביוב באמצעות תאגידים עסקיים	בתהליך ביצוע
153	מעמד ההדרכה החקלאית	חקלאות	הקמת צוות משותף שימליץ על דרכי הפרטה	בתהליך ביצוע
156	המרת תגמולים לנכים במענק	בטחון	הכנת תכנית	בתהליך ביצוע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
160	תכנון דרכים ומסילות ברזל	פנים	שינויי חקיקה	בתהליך ביצוע
166	משכנתאות	אוצר	צוות משותף לבחינת המדיניות	בתהליך ביצוע

32363

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993

מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
113	הקמת ועדה לבדיקת שוויוניות בחינוך ותרבות	רה"מ		מינוי הועדה בראשות שופט	לא בוצע
124	שינוי מדיניות התקינה	תמ"ס		צמצום מספר תקנים ישראליים ואימוץ תקנים בינלאומיים	לא בוצע
125	תקנות המגבילות יבוא	אוצר		מניעת התקנתן של תקנות המגבילות יבוא מתחרה	בוטל ע"י הכנסת
126	רשות להגבלים עסקיים	תמ"ס		הקמת רשות להגבלים עסקיים	לא בוצע
131	יצוא חקלאי	חקלאות		תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	רישוי הקמת תחנות דלק	פנים		גיבוש הצעה לאישור הממשלה ובמידת הצורך תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	הובלת דלק במיכליות	תחבורה		שינוי צו הפיקוח	לא בוצע
141	תשלומים מיוחדים לרשות שדות התעופה -	משפטים		קבלת חוות דעת יועץ משפטי לממשלה ותיקון חקיקה	לא בוצע
148	תמיכה במו"פ	תעשייה ומסחר		שינויי חקיקה ותקנות	לא בוצע (הוקפא)
149	רשות לתכנון משאבי מים	חקלאות		הצעת חוק חדשה להקמת רשות	לא בוצע
149	שינויים בחברות תה"ל - תמ"י	חקלאות		העברה של פעילויות בעלי מאפיינים ממלכתיים לרשות והפרטת הפעילויות בעלי מאפיינים עסקיים	לא בוצע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
152	הצעות חקיקה המצריכות תקציב	אוצר	שינוי חקיקה	בוטל ע"י הכנסת. יוקם צוות של הכנסת.
154	הפצת שידורים לציבור	תקשורת	הקצאה מחודשת של תדירים על ידי משרד התקשורת	לא בוצע
157	חלוקת פעילות בתחום הבניה בין ממ"י למשרד השיכון	בינוי ושיכון	הכנת הצעה	לא בוצע

93-32364

מדינת ישראל

משרד האוצר

מיון
93/394
93

1. דיווח על ביצוע תקציב 1993

2. דיווח על ביצוע החלטות ממשלה
בנוגע לתקציב 1993

תמוז תשנ"ג

יוני 1993

1. סקירת ביצוע תקציב 1993

יעדי תקציב 1993

שני יעדים מרכזיים עמדו בבסיס תקציב המדינה לשנת 1993: הגברת התעסוקה במשק בדרך של צמיחה כלכלית יציבה וקליטת עליה אגב הבטחת הכנסה מינימלית, שירותים חברתיים בסיסיים ודיוור.

הנחות ותקציב 1993 מול תחזית נוכחית

תקציב 1993 הוכן בהנחה שיגיעו 120,000 עולים אולם היום צפוי כי מספר העולים יעמוד על כ-80,000 בלבד.

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 1993 דומות עד כה להנחות שבבסיס התקציב.

ביצוע ההוצאות

אומדן ביצוע ההוצאות במחצית הראשונה של השנה עומד על 47.7% מסך התקציב לעומת אחוז ביצוע של 41% במחצית הראשונה של 1992.

אומדן ביצוע ההוצאות במחצית השנייה של השנה צפוי להיות גבוה עוד יותר ולפיכך ביצוע ההוצאות לכל שנת 1993 צפוי לעמוד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי. חריגה זו ותנאפשר עקב העברת עודפים משנת התקציב 1992.

אומדן ביצוע ההוצאות במחצית השנייה של השנה צפוי להיות גבוה עוד יותר ולפיכך ביצוע ההוצאות לכל שנת 1993 צפוי לעמוד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי.

ביצוע ההכנסות

אומדן ביצוע ההכנסות המקומיות במחצית הראשונה של השנה עומד על 50.4% מסך תקציב ההכנסות לעומת ביצוע של 47.3% במחצית הראשונה של 1992. שיעור ביצוע זה נובע בעיקר מגבית מיסים מעבר לתחזית.

אומדן ביצוע ההכנסות לכל שנת 1993 עומד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי.

אומדן ביצוע ההכנסות המקומיות במחצית השנייה של השנה צפוי לעמוד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי.

ביצוע הגרעון

כפתל יוצא מאומדני ההוצאות וההכנסות צפוי כי הן הגרעון הממשלתי הכולל והן הגרעון המקומי ללא מתן אשראי ישארו בגדלם המקורי. ר"ל ויג

2. ביצוע החלטות הממשלה

במסגרת דיוני התקציב לשנת 1993 קיבלה הממשלה שורה של החלטות בנושאים שונים. במהלך עשרת החודשים שעברו מאז קבלת ההחלטות בצעו רק חלק מהן ואילו חלקן האחר נמצאות בתהליכי ביצוע או שלא בצעו כלל.

מצ"ב רשימת ההחלטות שהתקבלו ומצב הביצוע העדכני של כל אחת מהחלטות אלה.

*** ביצוע תקציב הוצאות 1993**
(מיליארדי ש"ח)

85.6	תקציב מקורי 1993
40.5	אומדן הוצאות ינואר - יוני 1993
47.3%	אחוז ביצוע בפועל בחצי שנה
41.0%	אחוז ביצוע בחצי שנה קודמת

* נתוני חשב כללי זמניים

מימון גרעון הממשלה 1993

(מיליארדי ש"ח)

אומדן ביצוע

תקציב מקורי

3.5

2.3

הכנסות הון (הפרטה)

0.7

1.5

הלוואות מחו"ל (נטו)

3.9

4.3

הלוואות מקומיות (נטו)

8.1

8.1

סה"כ מימון

מכירת חברות ובנקים

במיליוני שקלים 1993

החודש	סכום	פרטים
סכומים שהתקבלו	ינואר	161 כימיקלים לישראל
	מרס	561 מבני תעשיה
	מאי	406 בנק הפועלים
	ינואר - מאי	222 אי.די.בי. אופציות
	סה"כ	1,350
סכומים שעומדים להתקבל בעקבות מחויבויות קיימות	יוני	140 בנק איגוד
	אוקטובר	215 אי.די.בי. אופציות
	דצמבר	130 בנה"פ אופציות
	יוני - דצמבר	300 כור
	סה"כ	785
אומדן הכנסות צפויות		500 בנק לאומי
		200 מזרחי
		200 שק"ם
		80 נפטא
		400 שיכון ופיתוח
	סה"כ	1,380
סה"כ כללי		3,515

הקסאר צפוי להימכר

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לבצוע	מצב ביצוע
145	הכרזה על רשות מקומית	פנים		שינוי חקיקה כך שלא תוכרז רשות מקומית חדשה שמספר תושביה אינו עולה על 3,000	בוצע
146	חוק לעידוד השקעות הון	תעשייה ומסחר		הצעת חוק בדבר הארכת החוק הקיים	בוצע
147	עידוד השקעות בתיירות	תיירות		הצעת חקיקה חדשה בדבר עידוד השקעות בתיירות	בוצע
150	מחירי המים	חקלאות		תיקוני חקיקה לקביעת מנגנון עדכון מחירים אוטומטי	בוצע בפשרה
155	רשויות סטטוטוריות	משפטים		הכנת תיקוני חקיקה	בוצע
158	הסדרי קרקעות בנגב	בינוי ושיכון		העברת אחריות ותקציב	בוצע
159	טיפול במלאי הדירות	בינוי ושיכון		מכירות במכרזים ודחיית מימושים	בוצע
162	המכון לפריון העבודה	עבודה ורווחה		ביטול פעולות הדרכה	בוצע
163	חוק יציבות מחירים	אוצר		הארכת תוקפו של חוק יציבות מחירים	בוצע
167	קצבאות ילדים	אוצר		ועדת מומחים ובמידת הצורך שינויי חקיקה	בוצע
169	רשות לפיתוח הנגב	אוצר		שינוי חקיקה	בוצע
170	שימוש ברזרבה לקליטת עליה	אוצר		מעקב אחר מספר העולים וייעוד הרזרבה	בוצע
171	כללי דיון בתקציב המדינה	אוצר		שינוי מועדי דיוני התקציב	בוצע

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	ועד אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
103	ביטוח אבטלה - החמרת זכאות	עבודה ורווחה	תיקוני חקיקה	בוצע
104	תיקון חוק הגליל	חקלאות	תיקוני חקיקה	בוצע
108	ביטול המשרד לענייני ירושלים	רה"מ	אישור הכנסת	בוצע
109	תשלומי ארנונה ע"י משרדי ממשלה	פנים	תיקון חקיקה	בוצע
110	שינוי דמי ביטוח לאומי	עבודה ורווחה	תיקון חקיקה	בוצע
120	הפחתת מסים	אוצר	הפחתת מסים ב-800 מיליוני ש"ח	בוצע
120	הפחתת דמי ביטוח לאומי למעסיקים	עבודה ורווחה	הפחתת קבועה בחקיקה	בוצע
127	הפחתת תעריפים בגין מס מעסיקים	אוצר	הפחתת תעריפים שבפיקוח הממשלה	בוצע
129	ענף העגבניות	חקלאות	ביטול מכסות	בוצע
133	צמצום המקטע החוזי	אנרגיה	צוות משותף יגיש המלצות	בוצע
135	שירותי טלפון בינלאומיים	תקשורת	תיקון חוק בזק	בוצע
136	רדיו - טלפון נייד	תקשורת	תיקון חוק בזק	בוצע
138	הפחתת אגרת רציף	תחבורה	תיקון תקנות כך שתופחת האגרה מ-2% ל-1.5%	בוצע
142	תעריפי שכר טירחה של עורכי דין	אוצר	תיקון חקיקה	בוצע
143	ארנונה כללית	פנים	הצעת חוק לקביעת שיעורי הארנונה והנחות	בוצע

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: ונקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

ס"ל מס' 108

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
112	העברה מחברת עמידר	בינוי ושיכון	העברת 130 מיליוני ש"ח	בתהליך ביצוע (בוררות)
114	הכנת מלאי קרקעות	בינוי ושיכון	הכנת מלאי קרקעות באזורי ביקוש	בתהליך ביצוע
114	תוכנית השקעות מתואמת בתחבורה לשנת 1994	אוצר	גיבוש תוכנית בצוות משותף	בתהליך ביצוע
115	פנסיה צוברת לעובדי מדינה	אוצר	העברת עובדים חדשים בשירות המדינה לפנסיה צוברת	בתהליך ביצוע
116	ביטול הדרגתי של אג"ח מיועדות	אוצר	ביטול הדרגתי החל מ-1.1.93	בתהליך ביצוע
117	מדיניות פנסיונית כוללת	אוצר	גיבוש המלצות בצוות מקצועי	בתהליך ביצוע
118	ייצוב ענף ביטוח חובה	משפטים, אוצר ותחבורה	בחירת דו"ח ברנזון וגיבוש המלצות	בתהליך ביצוע
119	שיפורים בשוק ההון	אוצר	גיבוש צעדים והפעלתם	בתהליך ביצוע
120	שינויים במערכת המס	אוצר	גיבוש המלצות לשינויים במערכת המס	בתהליך ביצוע
121	שווק קרקע למגורים	בינוי ושיכון	פרסום מכרזים על ידי ממ"י לבניה של לפחות 50 אלף יחידות דיור באזורי ביקוש במרכז הארץ	בתהליך ביצוע
122	קיצור הליכי תכנון ובניה	פנים	ניסוח הצעת חוק חדשה	בתהליך ביצוע
123	הפחתת עלויות הבנייה	בינוי ושיכון	צוות משותף וגיבוש המלצות (מיסוי להשכרה, חשיפה, הפחתת אגרות)	בתהליך ביצוע
128	שווק וייצור בענף הלול	חקלאות	רפורמות בתחום שיווק ויצור בענף הלול	בתהליך ביצוע
130	מועצת הפירות	חקלאות	הקמת צוות משותף למשרדי החקלאות והאוצר	בתהליך ביצוע

מספר החלטה	נושא	תח אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
132	הפרטת יבוא ושווק בשר	חקלאות	ועדה בראשות מנכ"ל האוצר תגבש דרכי יישום	בתהליך ביצוע
133	תעריפי שירותי תשתית במשק הדלק	אנרגיה	קביעת סל תשומות ותעריפים	בתהליך ביצוע
133	יבוא מוצרי נפט	תחבורה	הפחתת אגרות רשות הנמלים	בתהליך ביצוע
134	החלפת ספק גז	אנרגיה	תיקוני חקיקה	שר האנרגיה חתם על תקנות. נמצא במ. משפטים
137	תעריפי בזק	תקשורת	הקמת צוות לגיבוש המלצות באשר לרמת תעריפי בזק ומנגנון עדכונים	בתהליך ביצוע
139	הובלה ימית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
139	תחרות בין נמלי חים	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים.	בתהליך ביצוע
140	הובלה אווירית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
144	מענק משרד הפנים	פנים/אוצר	קביעת מבחנים שוויוניים להקצאת המענק	בתהליך ביצוע
146	תמיכה בחשקעות הון	תעשייה ומסחר	המלצות ועדה לחקיקה חדשה שתחליף את חוק העידוד הקיים	בתהליך ביצוע
151	משק המים והביוב ברשויות	פנים	הצעת חוק חדשה להפעלת משק המים והביוב באמצעות תאגידים עסקיים	בתהליך ביצוע
156	המרת תגמולים לנכים במענק	בטחון	הכנת תכנית	בתהליך ביצוע
160	תכנון דרכים ומסילות ברזל	פנים	שינויי חקיקה	בתהליך ביצוע
166	משכנתאות	אוצר	צוות משותף לבחינת המדיניות	בתהליך ביצוע

סוף
אמצע

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
113	הקמת ועדה לבדיקת שוויוניות בחינוך ותרבות	רה"מ		מינוי הועדה בראשות שופט	לא בוצע
124	שינוי מדיניות התקינה	תמ"ס		צמצום מספר תקנים ישראליים ואימוץ תקנים בינלאומיים	לא בוצע
125	תקנות המגבילות יבוא	אוצר		מניעת התקנתן של תקנות המגבילות יבוא מתחרה	בוטל - ע"י הפקט
126	רשות להגבלים עסקיים	תמ"ס		הקמת רשות להגבלים עסקיים	לא בוצע
131	יצוא חקלאי	חקלאות		תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	רישוי הקמת תחנות דלק	פנים		גיבוש הצעה לאישור הממשלה ובמידת הצורך תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	חובלות דלק במיכליות	תחבורה		שינוי צו הפיקוח	לא בוצע
141	תשלומים מיוחדים לרשות שדות התעופה	משפטים		קבלת חוות דעת יועץ משפטי לממשלה ותיקון חקיקה	לא בוצע
148	תמיכה במו"פ	תעשייה ומסחר		שינויי חקיקה ותקנות	לא בוצע - (הנקפא)
149	רשות לתכנון משאבי מים	חקלאות		הצעת חוק חדשה להקמת רשות	לא בוצע
149	שינויים בחברות תה"ל - תמ"י	חקלאות		העברה של פעילויות בעלי מאפיינים ממלכתיים לרשות והפרטת הפעילויות בעלי מאפיינים עסקיים	לא בוצע

נ/נ

בוסל - ע"י הפקט

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
152	חצעות חקיקה המצריכות תקציב	אוצר	שינוי חקיקה	בוטל ע"י הכנסת. יוקם צויות של הכנסת. לא בוצע
153	מעמד ההדרכה החקלאית	חקלאות	הקמת צוות משותף שימליץ על דרכי הפרטה	לא בוצע
154	הפצת שידורים לציבור	תקשורת	הקצאה מחודשת של תדירים על ידי משרד התקשורת	לא בוצע
157	חלוקת פעילות בתחום הבניה בין ממ"י למשרד השיכון	בינוי ושיכון	הכנת הצעה	לא בוצע

93-32364

מדינת ישראל

משרד האוצר

למח
מקד
93

1. דיווח על ביצוע תקציב 1993

2. דיווח על ביצוע החלטות ממשלה
בנוגע לתקציב 1993

תמוז תשנ"ג

יוני 1993

1. סקירת ביצוע תקציב 1993

יעדי תקציב 1993

שני יעדים מרכזיים עמדו בבסיס תקציב המדינה לשנת 1993: הגברת התעסוקה במשק בדרך של צמיחה כלכלית יציבה וקליטת עליה אגב הבטחת הכנסה מינימלית, שירותים חברתיים בסיסיים דיור.

הנחות תקציב 1993 מול תחזית נוכחית

תקציב 1993 הוכן בהנחה שיגיעו 120,000 עולים, אולם היום צפוי כי מספר העולים יעמוד על כ-80,000 בלבד.

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 1993 דומות עד כה להנחות שבבסיס התקציב.

ביצוע ההוצאות

אומדן ביצוע ההוצאות המקומיות במחצית הראשונה של השנה עומד על 49.1% מסך התקציב לעומת אחוז ביצוע של 44.3% במחצית הראשונה של 1992.

אומדן ביצוע ההוצאות במחצית השניה של השנה צפוי להיות גבוה עוד יותר ולפיכך ביצוע ההוצאות לכל שנת 1993 צפוי לעמוד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי. חריגה זו תתאפשר עקב העברת עודפים משנת התקציב 1992.

ביצוע ההכנסות

אומדן ביצוע ההכנסות המקומיות במחצית הראשונה של השנה עומד על 50.4% מסך תקציב ההכנסות לעומת ביצוע של 47.3% במחצית הראשונה של 1992. שיעור ביצוע זה נובע בעיקר מגביית מסים מעבר לתחזית.

אומדן ביצוע ההכנסות לכל שנת 1993 עומד על כ-1.5 מיליארד ש"ח מעבר לתקציב המקורי.

ביצוע הגרעון

כפועל יוצא מאומדני ההוצאות וההכנסות צפוי כי הן הגרעון הממשלתי הכולל והן הגרעון המקומי ישארו בגודלם המקורי.

2. ביצוע החלטות הממשלה

במסגרת דיוני התקציב לשנת 1993 קיבלה הממשלה שורה של החלטות בנושאים שונים. במהלך עשרת החדשים שעברו מאז קבלת ההחלטות בוצעו רק חלק מהן ואילו חלקן האחר נמצאות בתהליכי ביצוע או שלא בוצעו כלל.

מצ"ב רשימת ההחלטות שהתקבלו ומצב הביצוע העדכני של כל אחת מהחלטות אלה.

*** ביצוע תקציב הוצאות 1993**

(מיליארדי ש"ח)

75.5	תקציב הוצאות מקומיות מקורי 1993
37.1	אומדן הוצאות ינואר - יוני 1993
49.1%	אחוז ביצוע בפועל בחצי שנה
44.3%	אחוז ביצוע בחצי שנה ראשונה 1992

* נתוני חשב כללי (יוני - אומדן)

*** ביצוע תקציב הכנסות 1993 ***

(מיליארדי ש"ח)

67.0	תקציב הכנסות מקומיות 1993
------	---------------------------

33.8	אומדן הכנסה ינואר - יוני 1993
------	-------------------------------

50.4%	אחוז ביצוע הכנסות
-------	-------------------

47.3%	אחוז ביצוע בחצי שנה ראשונה 1992
-------	---------------------------------

*** נתוני חשב כללי (יוני - אומדן)**

גרעון הממשלה בשנת 1993

(מיליארדי ש"ח)

הפרש	אומדן ביצוע	תקציב מקורי	
1.0-1.5	* 76.5-77.0	75.5	הוצאות מקומיות
1.0-1.5	** 68.0-68.5	67.0	הכנסות מקומיות
± 0.5	8.0-9.0	8.5	גרעון מקומי
± 0.5	7.6-8.6	8.1	גרעון כולל

* אומדן ביצוע כולל העברת עודפים

** בעיקר עקב גידול בהכנסות ממסים

מכירת חברות ובנקים - 1993

במיליוני שקלים

פרטים	סכום	החודש	
כימיקלים לישראל	161	ינואר	סכומים שהתקבלו
מבני תעשיה	561	מרס	
בנק הפועלים	406	מאי	
אי.די.בי. אופציות	222	ינואר - מאי	
	1,350	סה"כ	
בנק איגוד	140	יוני	סכומים שעומדים להתקבל בעקבות מחויבויות קיימות
אי.די.בי. אופציות	215	אוקטובר	
בנה"פ אופציות	130	דצמבר	
כור	300	יוני - דצמבר	
	785	סה"כ	
בנק לאומי	500		אומדן הכנסות צפויות
מזרחי	200		
שק"ם	200		
נפטא	80		
שיכון ופיתוח	200		
	1,180	סה"כ	
	3,315		סה"כ כללי

מימון גרעון הממשלה 1993

(מיליארדי ש"ח)

אומדן ביצוע

תקציב מקורי

3.3	2.3	הכנסות הון (הפרטה)
1.0-1.5	1.5	הלוואות מחו"ל (נטו)
3.3-3.8	4.3	הלוואות מקומיות (נטו)
7.6-8.6	8.1	סה"כ מימון

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
103	ביטוח אבטלה - החמרת זכאות	עבודה ורווחה		תיקוני חקיקה	בוצע
104	תיקון חוק הגליל	חקלאות		תיקוני חקיקה	בוצע
108	ביטול המשרד לענייני ירושלים	רה"מ		אישור הכנסת	בוצע
109	תשלומי ארנונה ע"י משרדי ממשלה	פנים		תיקון חקיקה	בוצע
110	שינוי דמי ביטוח לאומי	עבודה ורווחה		תיקון חקיקה	בוצע
120	הפחתת מסים	אוצר		הפחתת מסים ב-800 מיליוני ש"ח	בוצע
120	הפחתת דמי ביטוח לאומי למעסיקים	עבודה ורווחה		הפחתת קבועה בחקיקה	בוצע
127	הפחתת תעריפים בגין מס מעסיקים	אוצר		הפחתת תעריפים שבפיקוח הממשלה	בוצע
129	ענף העגבניות	חקלאות		ביטול מכסות	בוצע
133	צמצום המקטע החוזי	אנרגיה		צוות משותף יגיש המלצות	בוצע
135	שירותי טלפון בינלאומיים	תקשורת		תיקון חוק בזק	בוצע
136	רדיו - טלפון נייד	תקשורת		תיקון חוק בזק	בוצע
138	הפחתת אגרת רציף	תחבורה		תיקון תקנות כך שתופחת האגרה מ-2% ל-1.5%	בוצע
142	תעריפי שכר טירחה של עורכי דין	אוצר		תיקון חקיקה	בוצע
143	ארנונה כללית	פנים		הצעת חוק לקביעת שיעורי הארנונה והנחות	בוצע

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לבצוע	מצב ביצוע
145	הכרזה על רשות מקומית	פנים		שינוי חקיקה כך שלא תוכרז רשות מקומית חדשה שמספר תושביה אינו עולה על 3,000	בוצע
146	חוק לעדוד השקעות הון	תעשייה ומסחר		הצעת חוק בדבר הארכת החוק הקיים	בוצע
147	עידוד השקעות בתיירות	תיירות		הצעת חקיקה חדשה בדבר עידוד השקעות בתיירות	בוצע
150	מחירי המים	חקלאות		תיקוני חקיקה לקביעת מנגנון עדכון מחירים אוטומטי	בוצע בפשרה
155	רשויות סטטוטוריות	משפטים		הכנת תיקוני חקיקה	בוצע
158	הסדרי קרקעות בנגב	בינוי ושיכון		העברת אחריות ותקציב	בוצע
159	טיפול במלאי הדירות	בינוי ושיכון		מכירות במכרזים ודחיית מימושים	בוצע
162	המכון לפריון העבודה	עבודה ורווחה		ביטול פעולות הדרכה	בוצע
163	חוק יציבות מחירים	אוצר		הארכת תוקפו של חוק יציבות מחירים	בוצע
167	קצבאות ילדים	אוצר		ועדת מומחים ובמידת הצורך שינויי חקיקה	בוצע
169	רשות לפיתוח הנגב	אוצר		שינוי חקיקה	בוצע
170	שימוש ברזרבה לקליטת עליה	אוצר		מעקב אחר מספר העולים וייעוד הרזרבה	בוצע
171	כללי דיון בתקציב המדינה	אוצר		שינוי מועדי דיוני התקציב	בוצע

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
 מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
112	העברה מחברת עמידר	בינוי ושיכון	העברת 130 מיליוני ש"ח	בתהליך ביצוע (בוררות)
114	הכנת מלאי קרקעות	בינוי ושיכון	הכנת מלאי קרקעות באזורי ביקוש	בתהליך ביצוע
114	תוכנית השקעות מתואמת בתחבורה לשנת 1994	אוצר	גיבוש תוכנית בצוות משותף	בתהליך ביצוע
115	פנסיה צוברת לעובדי מדינה	אוצר	העברת עובדים חדשים בשירות המדינה לפנסיה צוברת	בתהליך ביצוע
116	ביטול הדרגתי של אג"ח מיועדות	אוצר	ביטול הדרגתי החל מ-1.1.93	בתהליך ביצוע
117	מדיניות פנסיונית כוללת	אוצר	גיבוש המלצות בצוות מקצועי	בתהליך ביצוע
118	ייצוב ענף ביטוח חובה	משפטים, אוצר תחבורה	בחינת דו"ח ברנזון וגיבוש המלצות	בתהליך ביצוע
119	שיפורים בשוק ההון	אוצר	גיבוש צעדים והפעלתם	בתהליך ביצוע
120	שינויים במערכת המס	אוצר	גיבוש המלצות לשינויים במערכת המס	בתהליך ביצוע
121	שוק קרקע למגורים	בינוי ושיכון	פרסום מכרזים על ידי ממ"י לבניה של לפחות 50 אלף יחידות דיור באזורי ביקוש במרכז הארץ	בתהליך ביצוע
122	קיצור הליכי תכנון ובניה	פנים	ניסוח הצעת חוק חדשה	בתהליך ביצוע
123	הפחתת עלויות הבנייה	בינוי ושיכון	צוות משותף וגיבוש המלצות (מיסוי להשכרה, חשיפה, הפחתת אגרות)	בתהליך ביצוע
128	שוק וייצור בענף הלול	חקלאות	רפורמות בתחום שיווק ויצור בענף הלול	בתהליך ביצוע
130	מועצת הפירות	חקלאות	הקמת צוות משותף למשרדי החקלאות והאוצר	בתהליך ביצוע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
132	הפרטת יבוא ושווק בשר	חקלאות	ועדה בראשות מנכ"ל האוצר תגבש דרכי יישום	בתהליך ביצוע
133	תעריפי שירותי תשתית במשק הדלק	אנרגיה	קביעת סל תשומות ותעריפים	בתהליך ביצוע
133	יבוא מוצרי נפט	תחבורה	הפחתת אגרות רשות הנמלים	בתהליך ביצוע
134	החלפת ספק גז	אנרגיה	תיקוני חקיקה	שר האנרגיה חתם על תקנות. נמצא במ. משפטים
137	תעריפי בזק	תקשורת	הקמת צוות לגיבוש המלצות באשר לרמת תעריפי בזק ומנגנון עדכון	בתהליך ביצוע
139	הובלה ימית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
139	תחרות בין נמלי הים	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים.	בתהליך ביצוע
140	הובלה אווירית	תחבורה	הקמת צוות משותף שימליץ על שינויים בענף	בתהליך ביצוע
144	מענק משרד הפנים	פנים/אוצר	קביעת מבחנים שוויוניים להקצאת המענק	בתהליך ביצוע
146	תמיכה בהשקעות הון	תעשייה ומסחר	המלצות ועדה לחקיקה חדשה שתחליף את חוק העידוד הקיים	בתהליך ביצוע
151	משק המים והביוב ברשויות	פנים	הצעת חוק חדשה להפעלת משק המים והביוב באמצעות תאגידים עסקיים	בתהליך ביצוע
153	מעמד ההדרכה החקלאית	חקלאות	הקמת צוות משותף שימליץ על דרכי הפרטה	בתהליך ביצוע
156	המרת תגמולים לנכים במענק	בטחון	הכנת תכנית	בתהליך ביצוע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
160	תכנון דרכים ומסילות ברזל	פנים	שינויי חקיקה	בתהליך ביצוע
166	משכנתאות	אוצר	צוות משותף לבחינת המדיניות	בתהליך ביצוע

32363

דו"ח ביצוע החלטות ממשלה: תקציב 1993
מעודכן לתאריך - 20.6.93

מספר החלטה	נושא	תחום	אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
113	הקמת ועדה לבדיקת שוויוניות בחינוך ותרבות	רה"מ		מינוי הועדה בראשות שופט	לא בוצע
124	שינוי מדיניות התקינה	תמ"ס		צמצום מספר תקנים ישראליים ואימוץ תקנים בינלאומיים	לא בוצע
125	תקנות המגבילות יבוא	אוצר		מניעת התקנתן של תקנות המגבילות יבוא מתחרה	בוטל ע"י הכנסת
126	רשות להגבלים עסקיים	תמ"ס		הקמת רשות להגבלים עסקיים	לא בוצע
131	יצוא חקלאי	חקלאות		תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	רישוי הקמת תחנות דלק	פנים		גיבוש הצעה לאישור הממשלה ובמידת הצורך תיקוני חקיקה	לא בוצע
133	הובלת דלק במיכליות	תחבורה		שינוי צו הפיקוח	לא בוצע
141	תשלומים מיוחדים לרשות שדות התעופה	משפטים		קבלת חוות דעת יועץ משפטי לממשלה ותיקון חקיקה	לא בוצע
148	תמיכה במו"פ	תעשייה ומסחר		שינויי חקיקה ותקנות	לא בוצע (הוקפא)
149	רשות לתכנון משאבי מים	חקלאות		הצעת חוק חדשה להקמת רשות	לא בוצע
149	שינויים בחברות תה"ל - תמ"י	חקלאות		העברה של פעילויות בעלי מאפיינים ממלכתיים לרשות והפרטת הפעילויות בעלי מאפיינים עסקיים	לא בוצע

מספר החלטה	נושא	תחום אחריות	פעולות לביצוע	מצב ביצוע
152	הצעות חקיקה המצריכות תקציב	אוצר	שינוי חקיקה	בוטל ע"י הכנסת. יוקם צוות של הכנסת.
154	הפצת שידורים לציבור	תקשורת	הקצאה מחודשת של תדירים על ידי משרד התקשורת	לא בוצע
157	חלוקת פעילות בתחום הבניה בין ממ"י למשרד השיכון	בינוי ושיכון	הכנת הצעה	לא בוצע

93-32364

מערכת מלקו קיימת וצפויה בדצומה עזה

קיים

צפי עד סוף 1993

מרכזיה	סוג מרכזיה	קיבול	מספר מחוברים	מספר פנויים	בקשות ממתינות	סוג מרכזיה	קיבול	מס' מחוברים לפי תשתית קיימת	הערות
ג'בליה	ידנית	1,000	837	163	3,442	אוטו'	3,000	2,500	
עזה	אוטו' ספרתית	10,000 2,000	9,830 1,118	170 882	17,643	אוטו' ספרתית	10,000 2,000	12,000	שיפור תשתית קיימת
דא"ב	ידנית	1,000	845	155	2,575	אוטו'	2,000	1,500	
ח"י	אוטו'	3,000	2,236	764	5,239	אוטו'	3,000	2,600	
רפיח	ידנית	1,200	677	523	1,863	אוטו'	2,000	1,500	
סה"כ		18,200	15,543	2,657	30,762		22,000	20,100	

מגזר
מבצ'ר
מבצ'ר

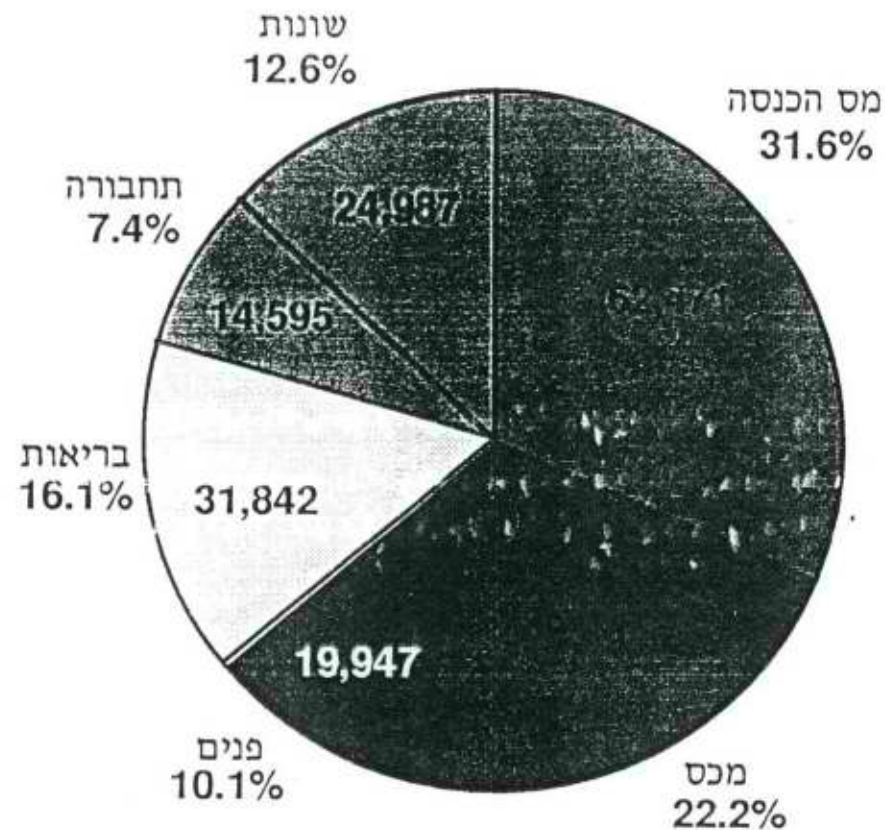


הכנסות המנהל האזרחי לשנת 1992

אומדנים והכנסות בפועל – באלפי ש"ח ובאחוזים

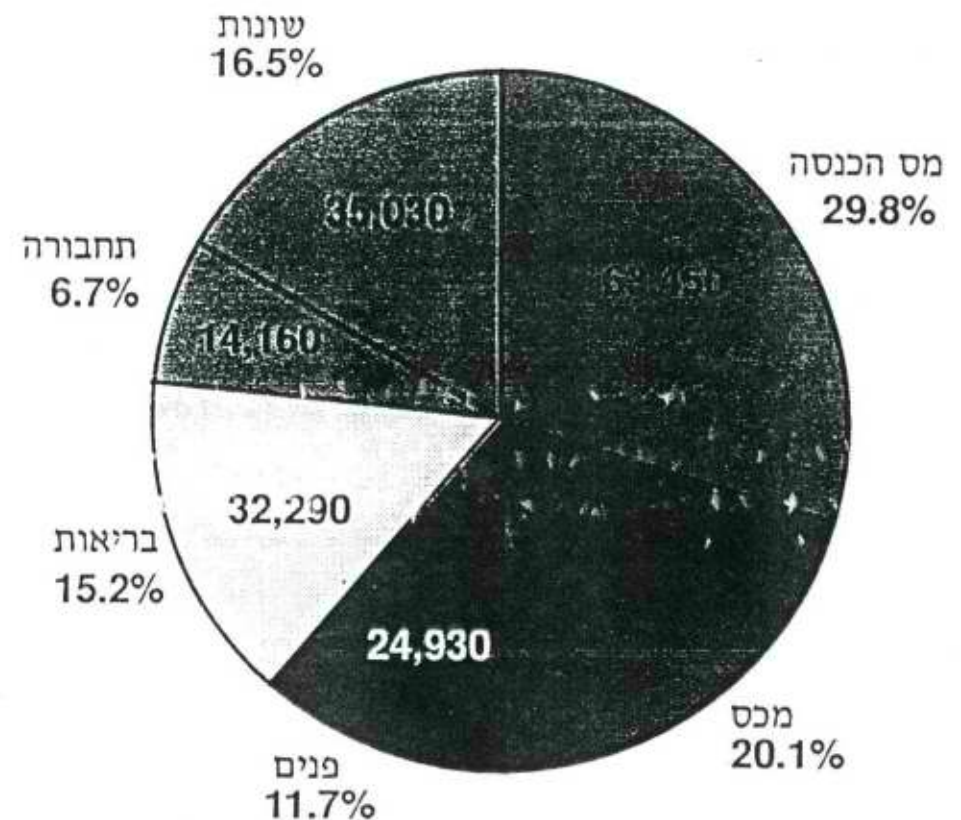
הכנסות בפועל 1992

סה"כ 197.827 מליון ש"ח (נכון ל-30 בנובמבר 92)



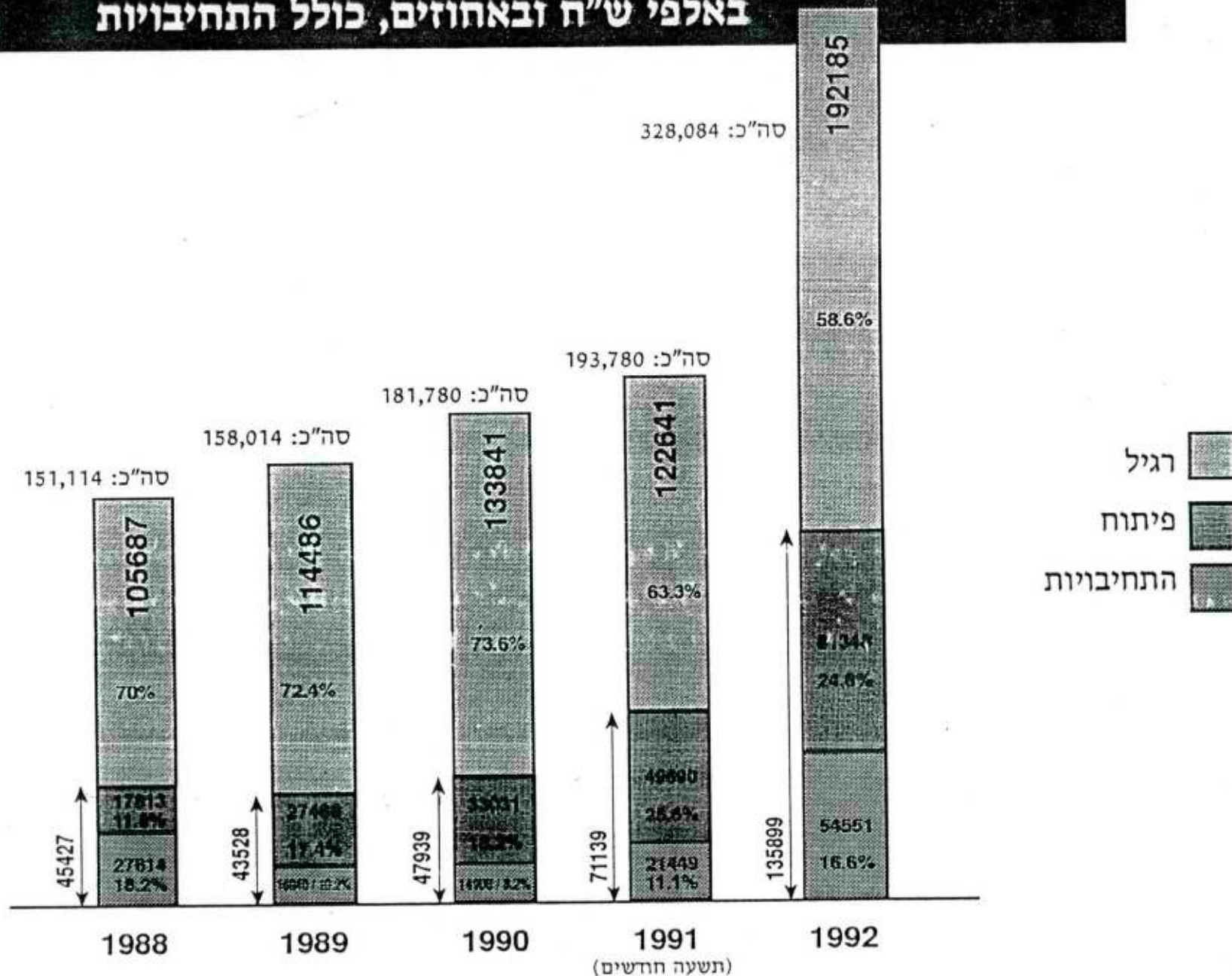
אומדן הכנסות 1992

סה"כ 212.7 מליון ש"ח



תקציב רגיל ופיתוח מעודכן לשנים 1988 - 1992

באלפי ש"ח זבאחוזים, כולל התחיבויות



רצועת עזה - נתונים

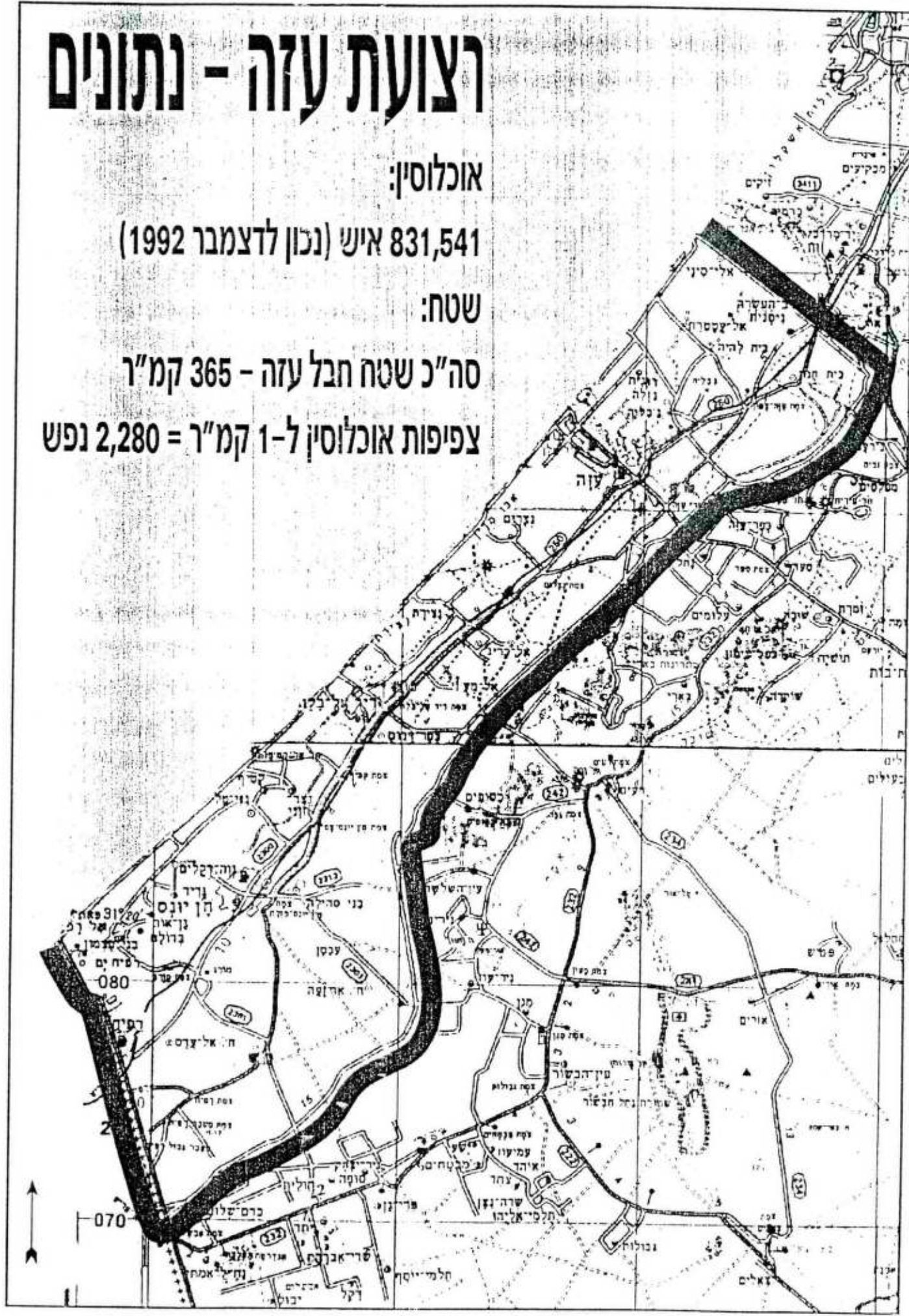
אוכלוסין:

831,541 איש (נכון לדצמבר 1992)

שטח:

סה"כ שטח חבל עזה - 365 קמ"ר

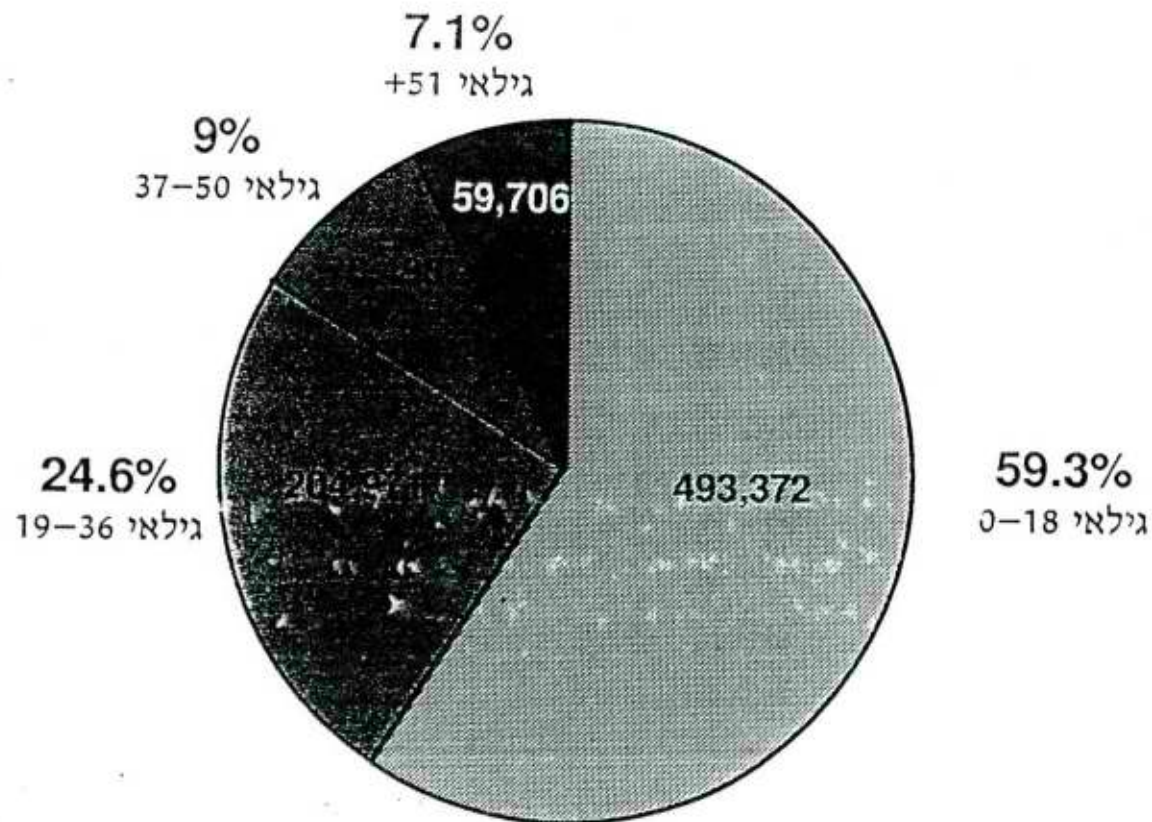
צפיפות אוכלוסין ל-1 קמ"ר = 2,280 נפש



חתך גילאי אוכלוסיית עזה

נכון לדצמבר 1992

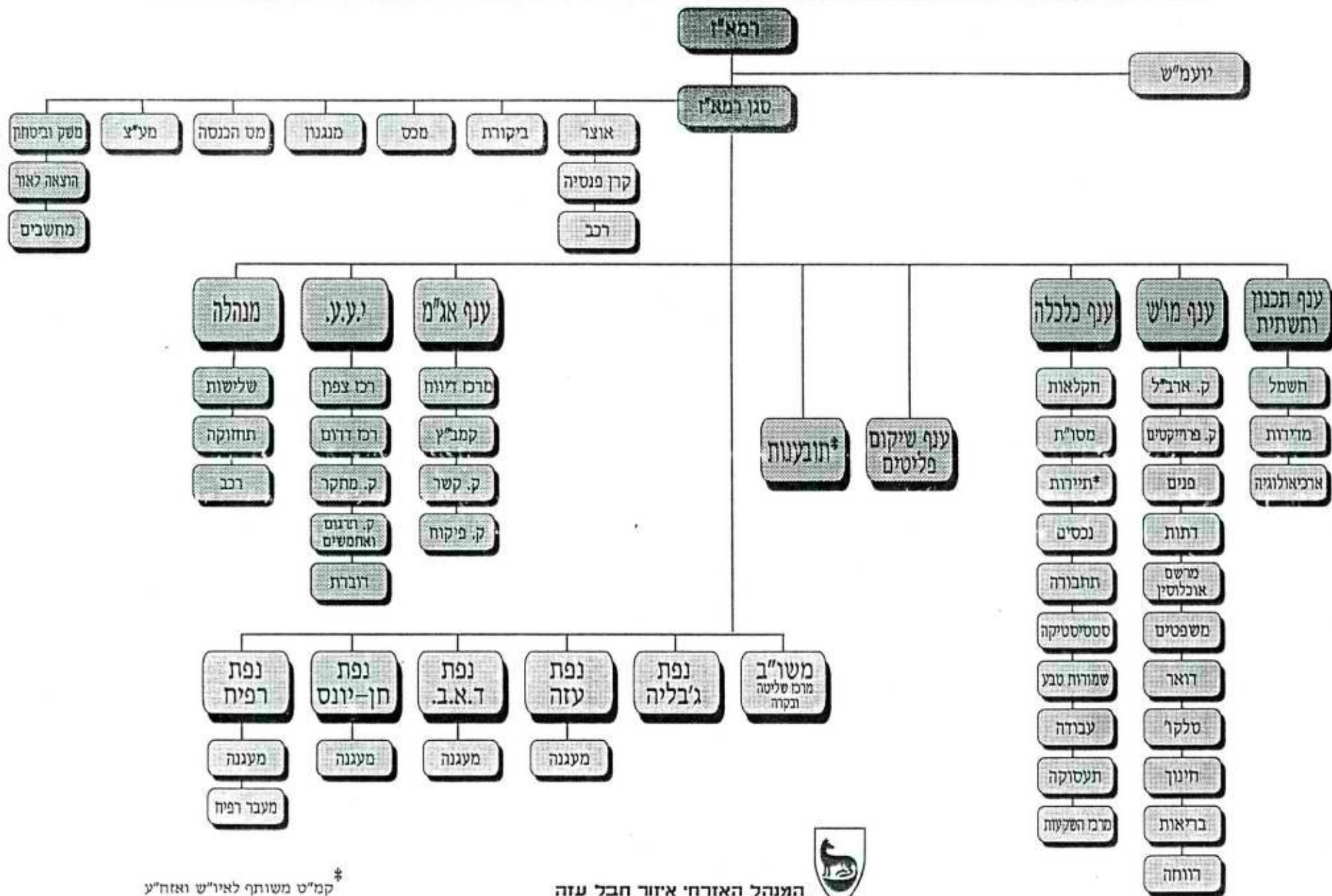
סה"כ 831,541* תושבים



*הערה: מתוך סה"כ התושבים כ-80,000 בחו"ל שוהים לתקופה של עד 6 שנים

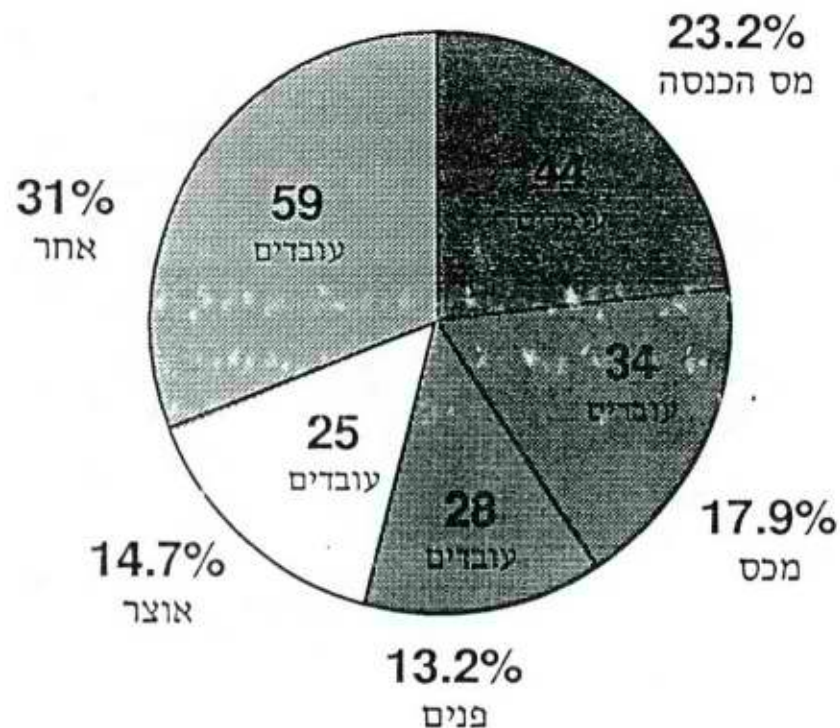


עץ מבנה מנהל אזורי

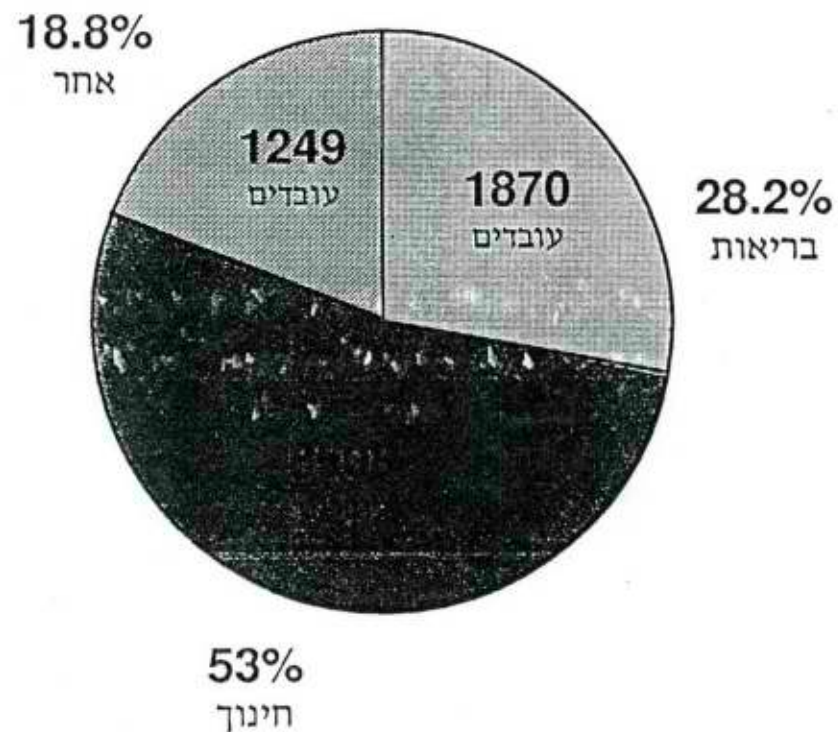


עובדים של המנהל האזרחי ישראלים ומקומיים - לשנת 1992

עובדים ישראלים-סה"כ 190
התפלגות לענפים

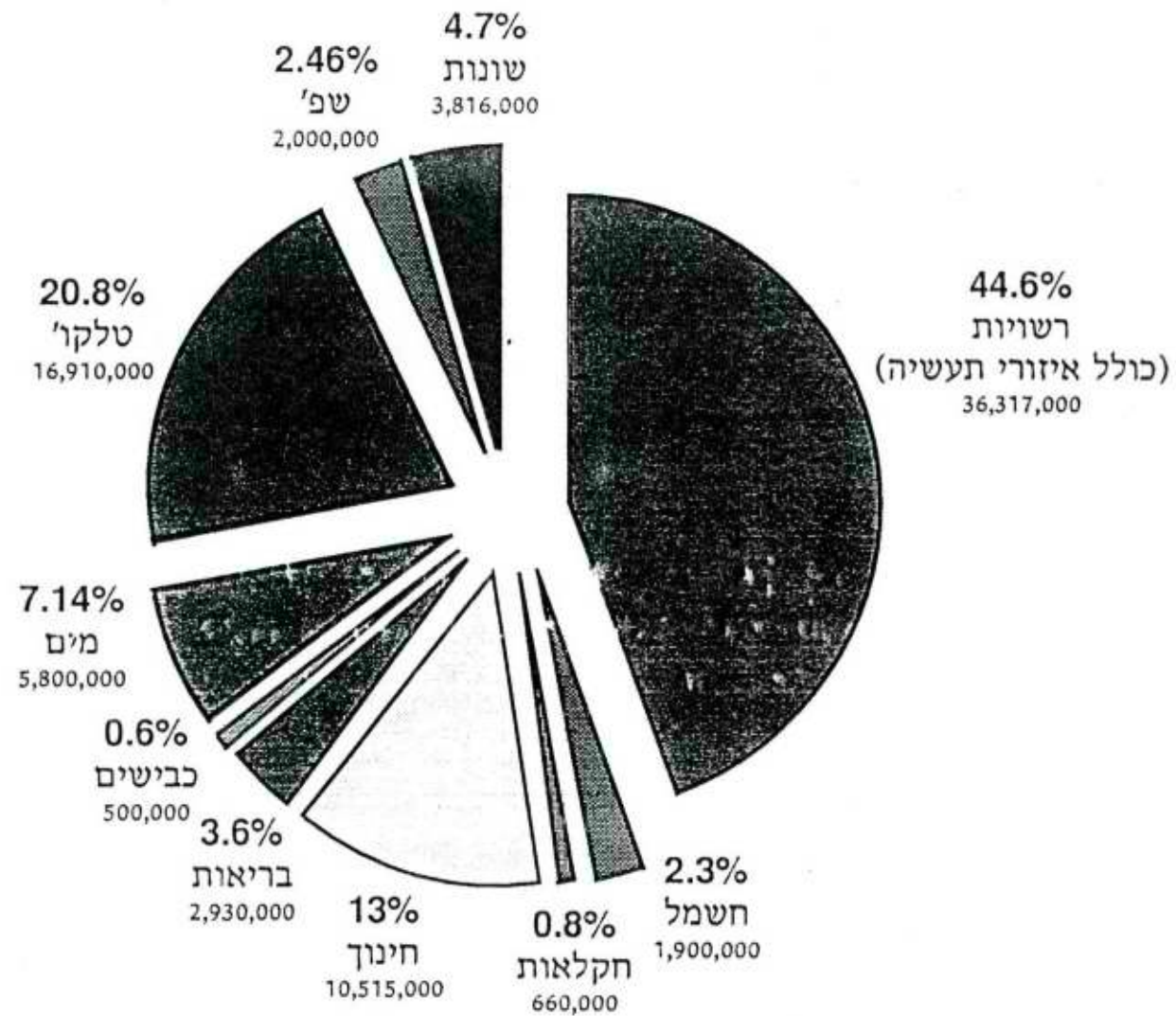


עובדים מקומיים-סה"כ 6627
התפלגות לענפים



במליוני ש"ח ובאחוזים

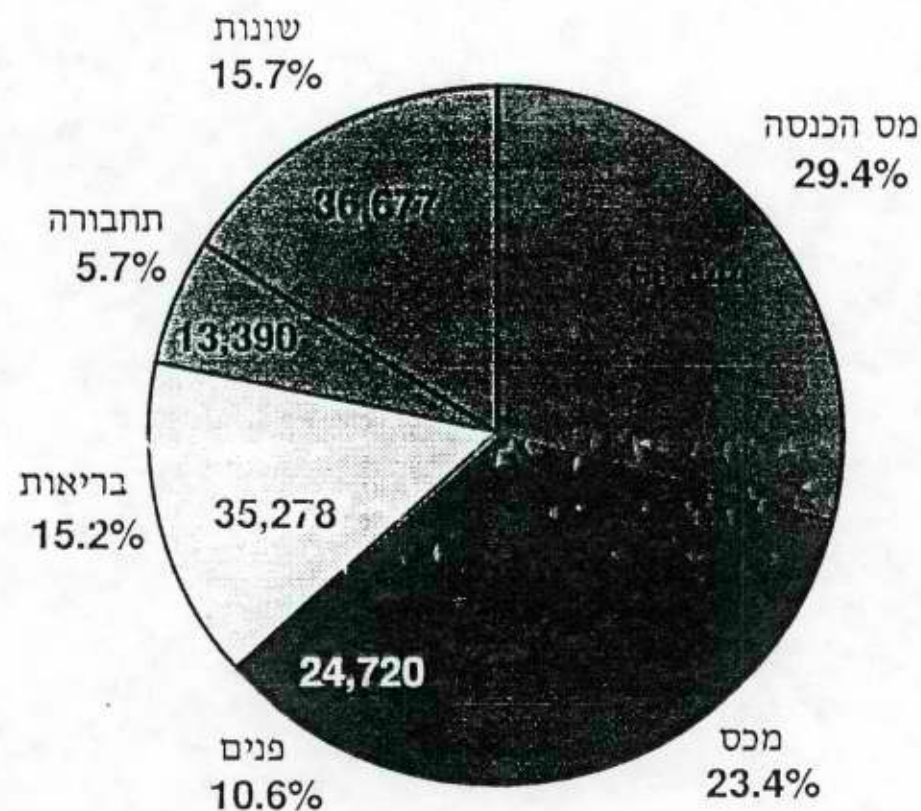
סה"כ 81.3 מליון ש"ח



הכנסות המנהל האזרחי - אומדן לשנת 1993

באלפי ש"ח זבאחוזים

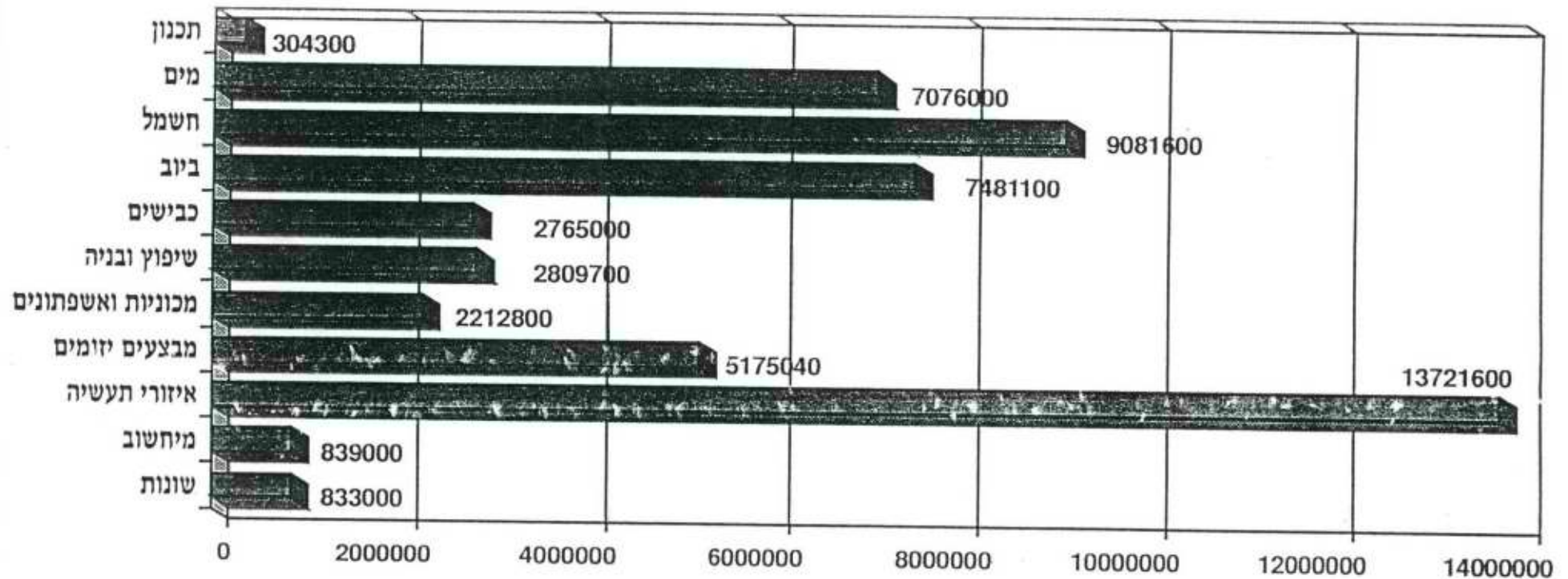
סה"כ 233.1 מליון ש"ח



תקציבי פיתוח לרשויות באזח"ע

נכון לדצמבר 1992

סה"כ 52,299,140 ש"ח*



* הערה: סה"כ תקציב פיתוח 46,722,000 ש"ח - היתר מימון פרויקטים משותפים



פרויקטים גדולים במסגרת תקציב פיתוח הרשויות

1. איזורי תעשייה

- א.ת. עזה 4.8 מליון ש"ח
- א.ת. ד.א.ב. 4.7 מליון ש"ח
- א. ת. בית חנון 4.1 מליון ש"ח

2. חשמל

- הגברת כוח חשמל לעיר עזה 1.5 מליון ש"ח
- שיפוץ רשתות חשמל 900 אלף ש"ח
- רכישת שנאים וציוד לחורף 550 אלף ש"ח
- חיבור שכונת ברזיל (ברפיח) לחשמל 330 אלף ש"ח
- חיבור שכונת מען (בח"י) לחשמל 300 אלף ש"ח
- חיבור קו חשמל מתח גבוה לבאר המים הדרומית בח"י 280 אלף ש"ח

3. מים

- פרויקט התפלת מים אוסמוזה הפוכה בד.א.ב. 1.5 מליון ש"ח
- ניקוז מי גשמים והשקאת פרדסים בעזה 800 אלף ש"ח
- רשת מים בשכונת נזלה בג'בליה 400 אלף ש"ח

4. ביוב

- ביוב ח"י 3 מליון ש"ח
- ביוב רפיח 2.3 מליון ש"ח
- ביוב ג'בליה 1.8 מליון ש"ח
- מכון שאיבה בעזה (עסקולה) 630 אלף ש"ח

5. שיפוץ, בניה וכבישים

- שיפוץ רח' סלאח א-דין בעזה 550 ש"ח
- בניית מפת"ן בד.א.ב. 400 אלף ש"ח
- סלילת כביש עקילה בד.א.ב. 250 אלף ש"ח
- בניית בית דין שרעי ברפיח 200 אלף ש"ח

6. מיהשוב רשויות

880 אלף ש"ח

7. רכישת ציוד ניקיון לרשויות

- (רכישת כלים סניטריים, משאיות לאשפה- ואשפתונים) 2.2 מליון ש"ח

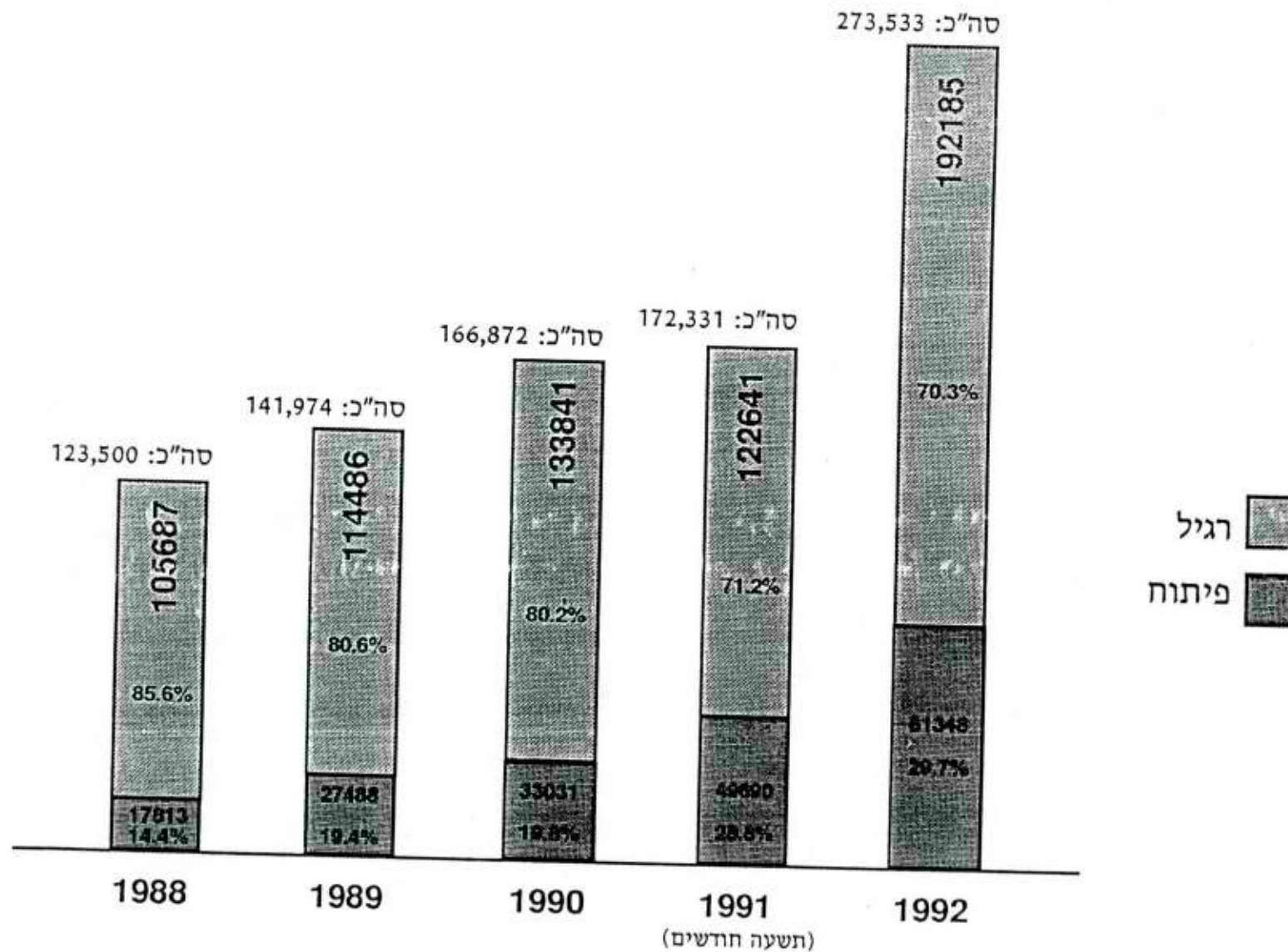
8. מבצעי נקיון

שני מבצעי שיפור חזות הרשויות 5 מליון ש"ח



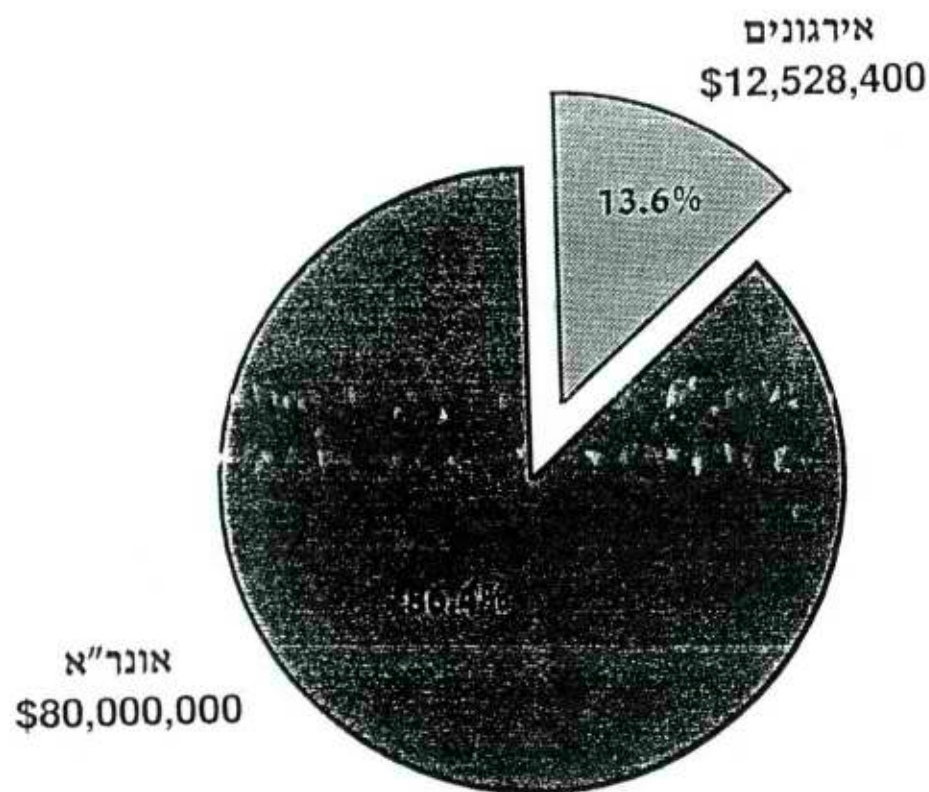
תקציב דגיל ופיתוח מעודכן לשנים 1988 - 1992

באלפי ש"ח ובאחוזים, לא כולל התחייבויות



סיוע חוץ לאזח"ע בשנת 1992

סה"כ סיוע חוץ לאיזור כ-92.5 מליון \$



UNDP	\$3,500,000
ANERA	\$2,600,000
*C.D.(EC)	\$1,500,000
C.R.S	\$1,500,000
NECC	\$1,000,000
קווקרים	\$700,000
SCF	\$600,000
MID EAST	\$450,000
TCH	\$400,000
בפטיסטים	\$110,600
ארגונים קטנים	\$50,000
C.B.M	\$40,800
C.D.P	\$17,000
נזירות האם תרזה	\$10,000

סה"כ \$12,528,400

*תקציבו של ארגון C.D. מסופק במלואו ע"י הקהילה האירופית וזהו (מנתונים שבידינו) סך כל תמיכת הקהילה האירופית באזח"ע



אישפוזים וטיפולים בישראל - נתונים

נכון לנובמבר 1992

1992	1991	1990	
9,367,000 ש"ח	4,785,000 ש"ח	4,628,000 ש"ח	תקציב אישפוזים
617* ש"ח	471 ש"ח	426 ש"ח	תשלום ליום אישפוז
950,000 ש"ח	640,000 ש"ח	752,000 ש"ח	תקציב טיפולים
2515	2400	2202	מס' חולים שהופנו למרפאות

*הערה: המחיר הינו ליום אישפוז, אך משנה זו הוחל בתשלום עבור פעולות עפ"י תמחיר



נתונים כלליים (נכון לנובמבר 92)

1. במסגרת הצו לעידוד השקעות הון אושרו עד כה 23 מפעלים, בסך של 6 מליון דולר הון מושקע. בנוסף, ישנן כ-30 בקשות בטיפול.
2. במסגרת הנוהל לעידוד השקעות חוץ אושרו עד כה 21 משקיעי חוץ בסך של 12.5 מליון דולר הון מושקע. בנוסף, ישנן כ-40 בקשות בטיפול.



המינהל האזרחי - חבל עזה פרישת רשת חשמל

98 % מבתי האב

מחוברים לרשת חשמל

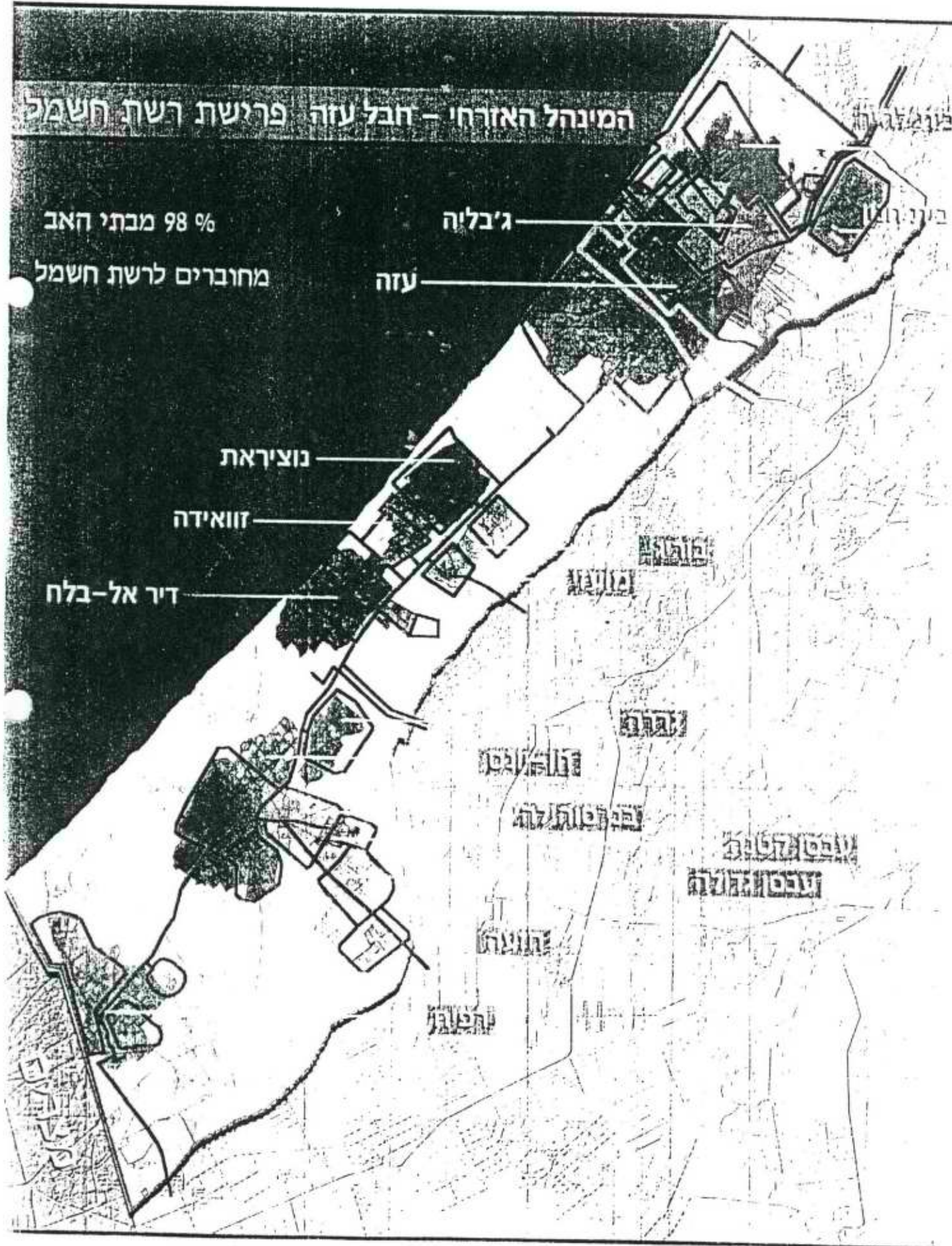
ג'בליה

עדה

נוצירת

זואידה

דיר אל-בלח



תשתית החשמל באזח"ע

נתונים עקריים

- א. 98% מהאוכלוסיה הערבית בחבל עזה מקבלת אספקת חשמל ממוסדת.
 - ב. חברת חשמל ישראל הינה ספק האנרגיה היחיד בחבל עזה.
- העברת החשמל נעשית בשיטת הצובר.

הדגשים

- א. יכולת אספקת החשמל לצפון רצועת עזה מנוצלת עד תום (כאשר אין יכולת להרחיבה, לא לצריכה ביתית ולא לתכניות פיתוח שונות).
- ב. שיפור באספקת החשמל לאיזור מחנות המרכז וחק- יונס צפוי בתקופה הקרובה, ובשנת 93 תקבל רפיח תיגבור מכיוון תחנת הבשור.



תשתית התקשורת באזח"ע

נתונים עקריים

1. 15,550 מנויים – מהם 2,360 דרך מרכזות ידניות.
2. 30,700 בקשות ממתינות.
3. 6 מרכזות (מהן אחת ספרותית).

הדגשים

1. עד סוף שנת 93 כל המרכזות באזח"ע תהיינה אוטומטיות.
2. עד סוף 93 התכנון להגיע לכ-20 אלף מנויים מחוברים.

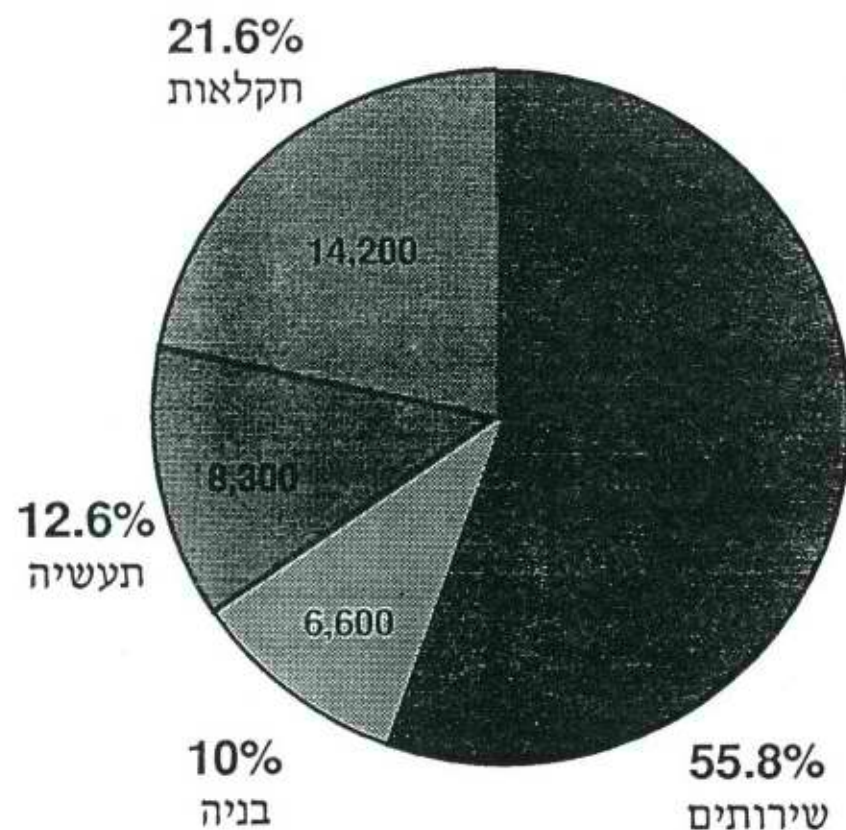


העסקה על פי ענפים

נכון לנובמבר 1992

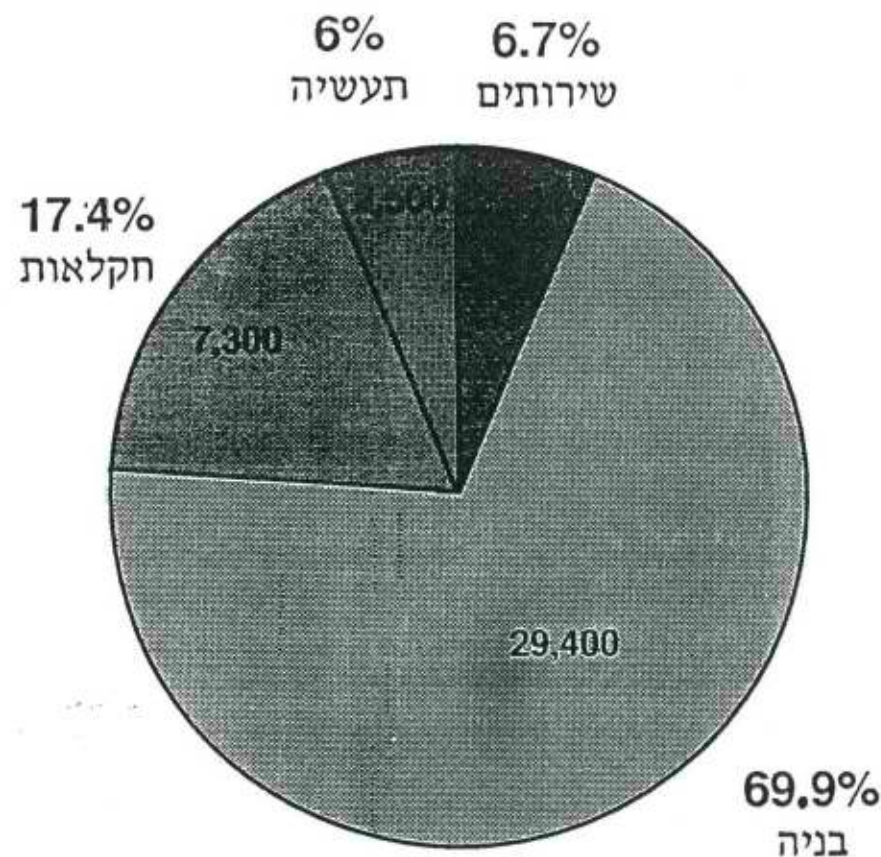
תעסוקת פועלים באזח"ע

סה"כ 65,900 מועסקים



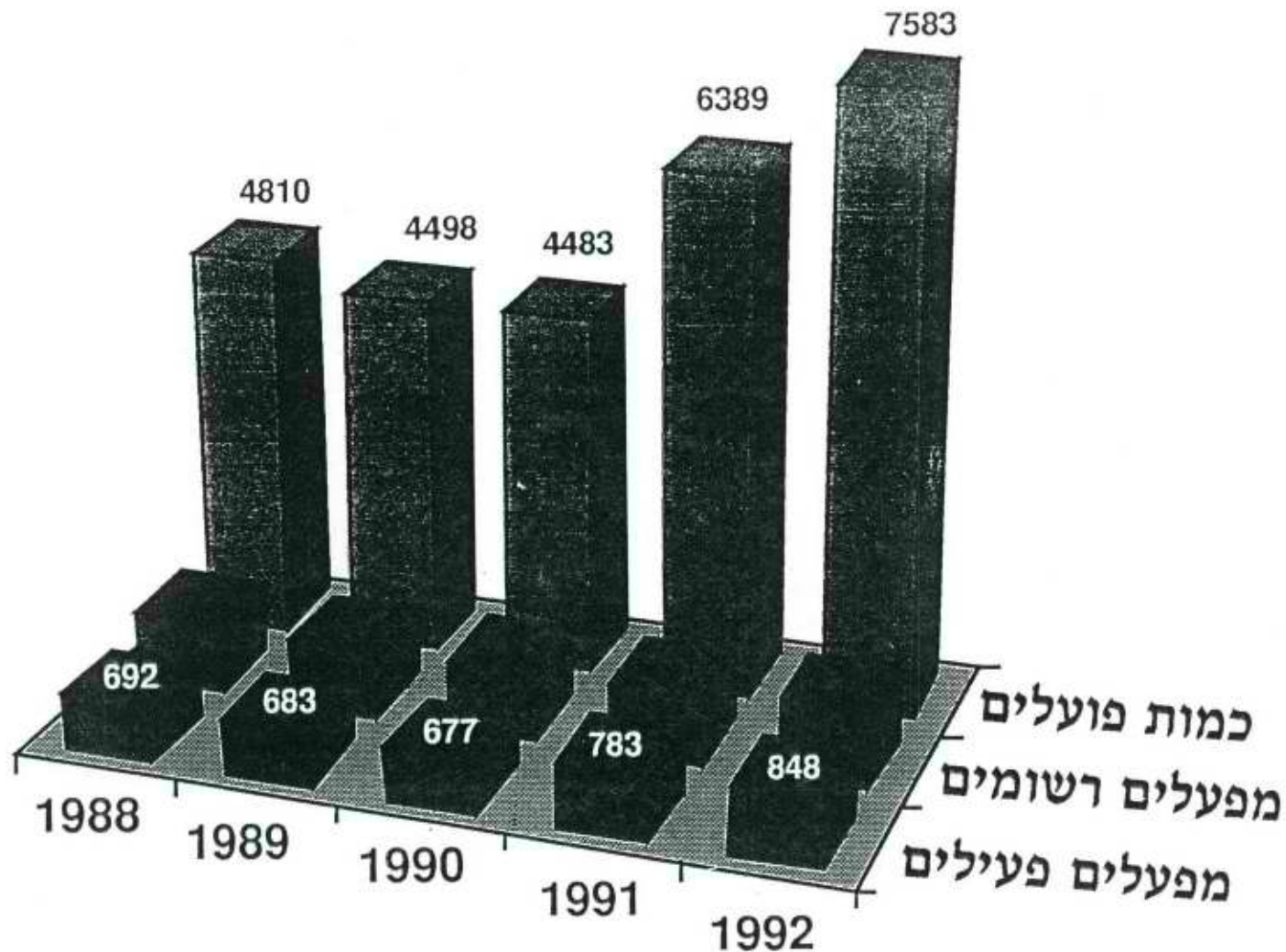
תעסוקת פועלים בישראל

סה"כ 42,000 נכון לנובמבר 92



מפעלים ומועסקים באזח"ע - ללא א.ת. ארז

1988-1992 (מעל חמישה פועלים)

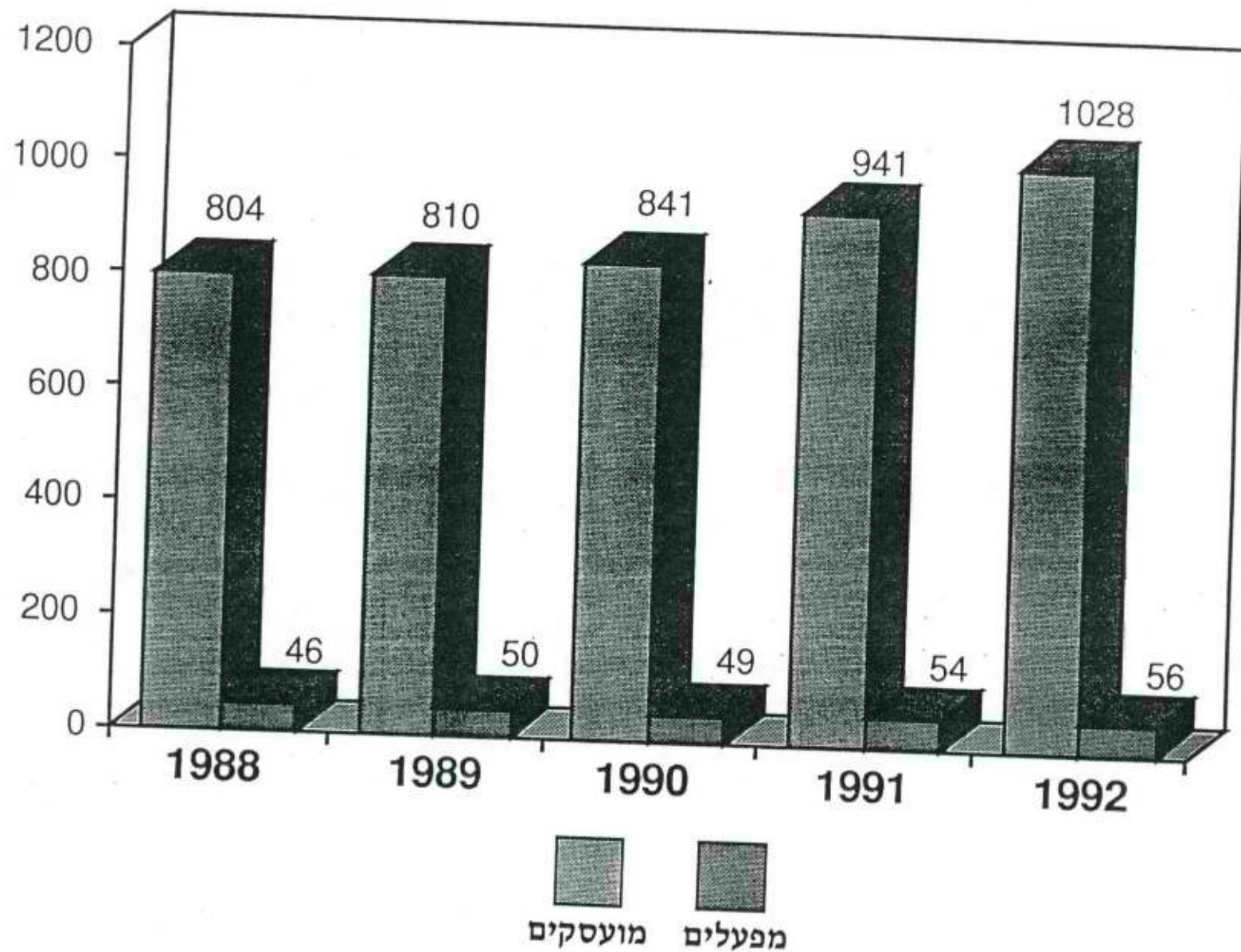


הערה: עוד כ-2,000 פועלים מועסקים
במפעלים קטנים (מתחת ל-5 עובדים)

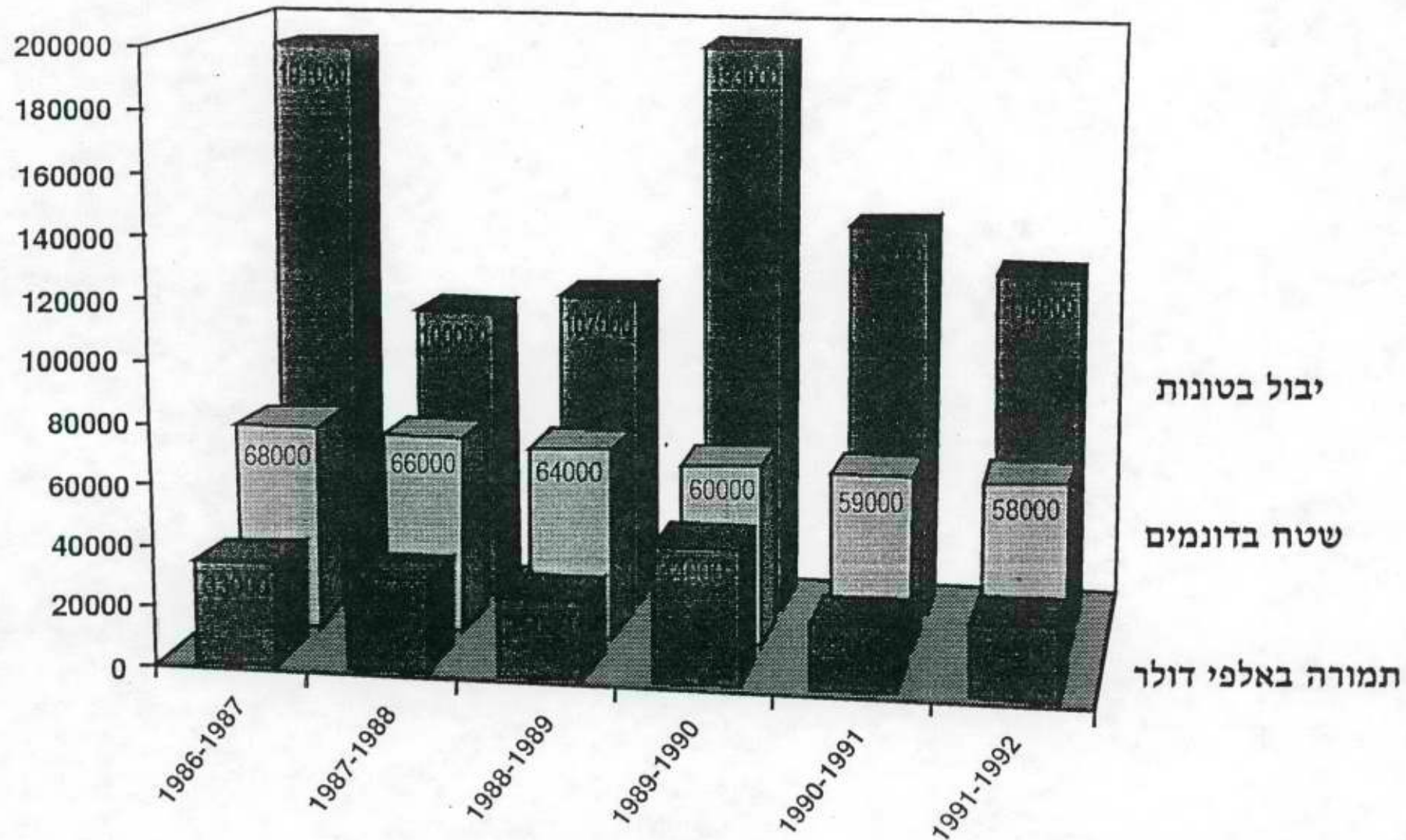
המונהל האזרחי איזור חבל עזה



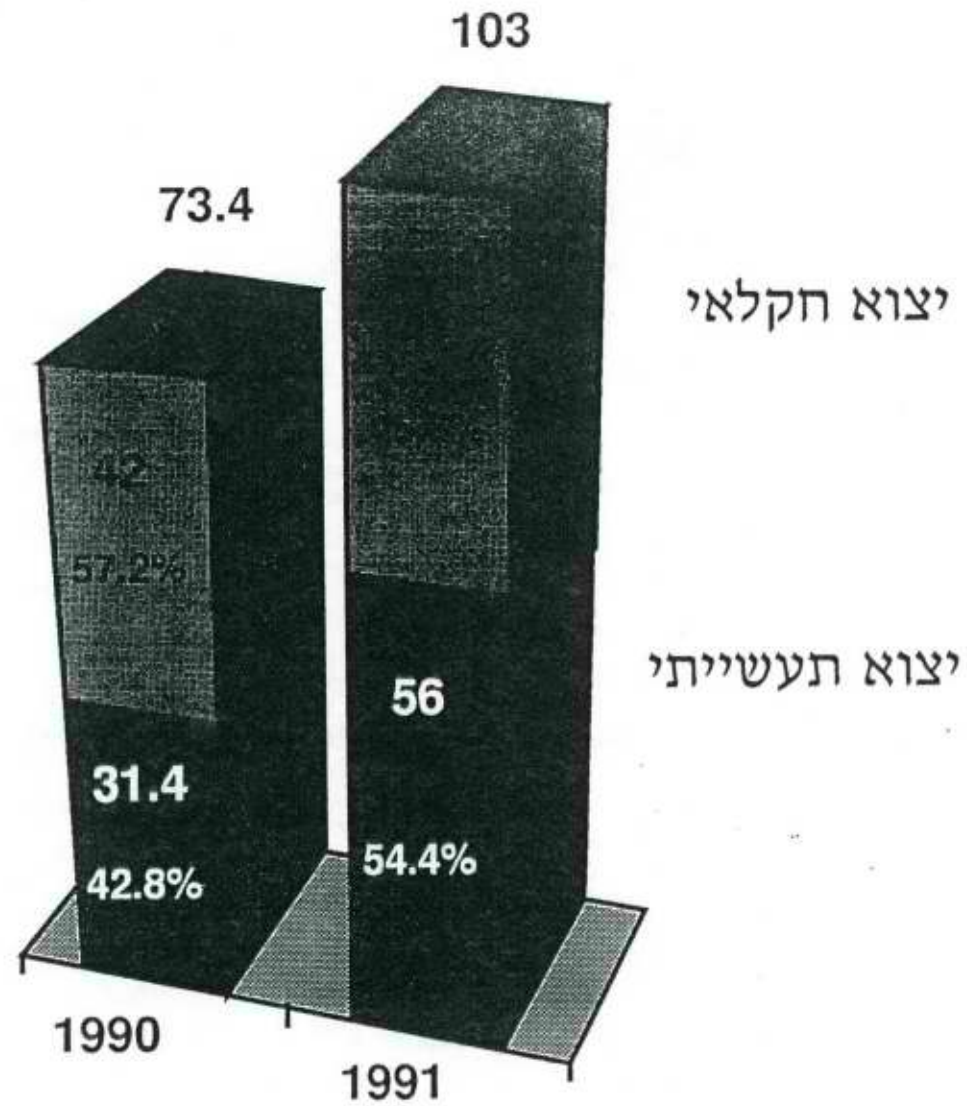
מפעלים ומועסקים בא.ת. ארז (מעל חמישה פועלים) 1988-1992



שטח, יבול ותמורה בהדרים עפ"י שנים

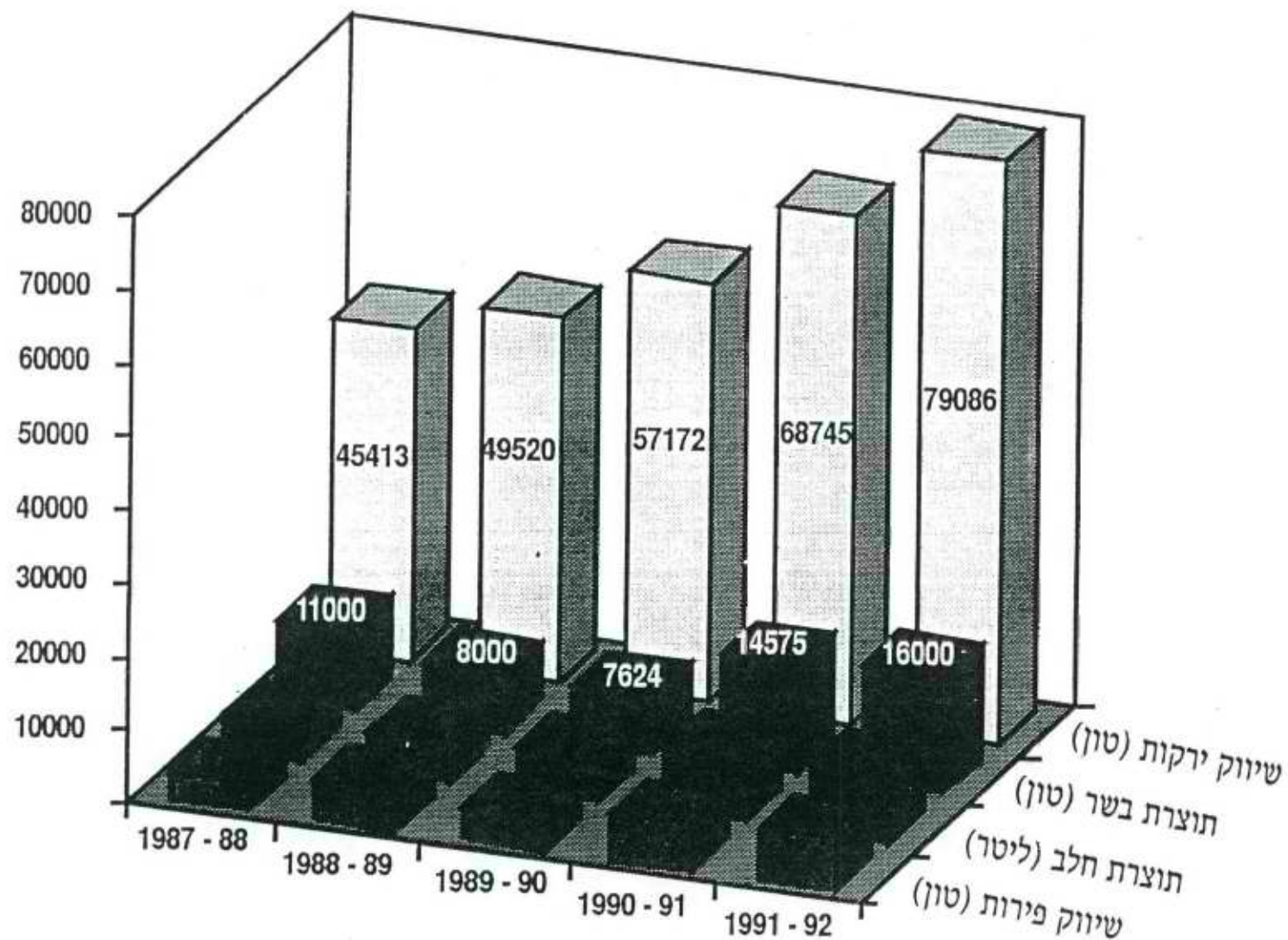


יצוא תעשייתי וחקלאי במליוני דולרים



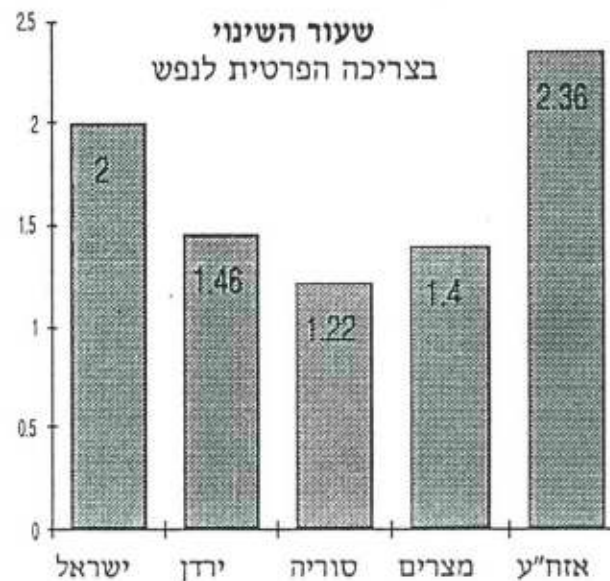
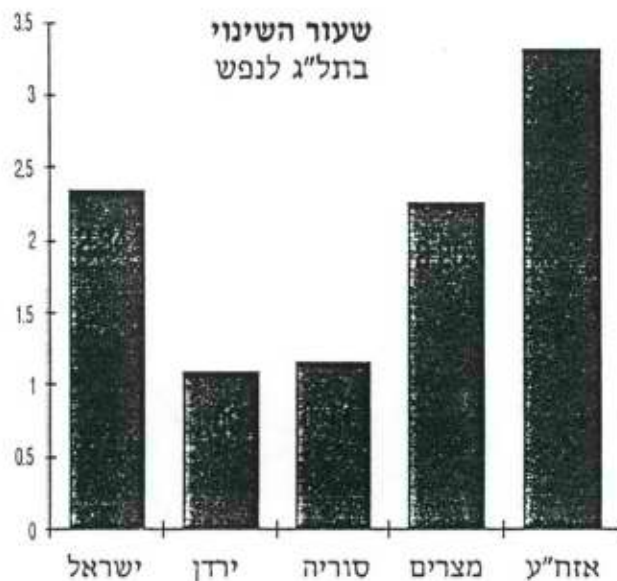
התפתחות כלכלית חקלאית

1987/88 - 1991/2



השוואת העליה ברמת החיים בין אזח"ע למדינות ערב הסמוכות וישראל בין השנים 1965 ל-1989, בדולרים

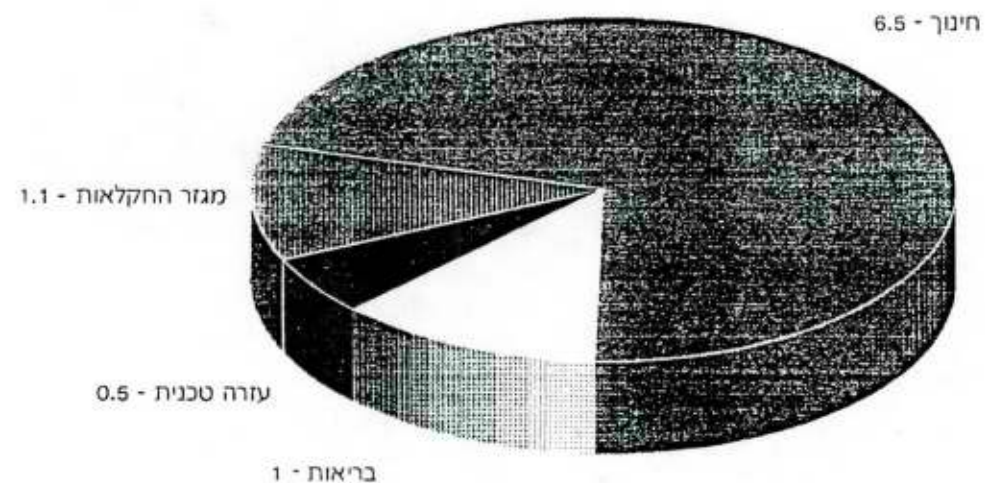
ישראל	ירדן	סוריה	מצרים	אזח"ע	
3444	760	760	382	381	צריכה פרטית לנפש 65 - 68
6885	1107	928	533	901	צריכה פרטית לנפש 88 - 89
					תל"ג לנפש 65 - 68
					תל"ג לנפש 88 - 89



תקציב וסיוע מיוחד - השוק האירופאי המשותף

תקציב שוטף 1992

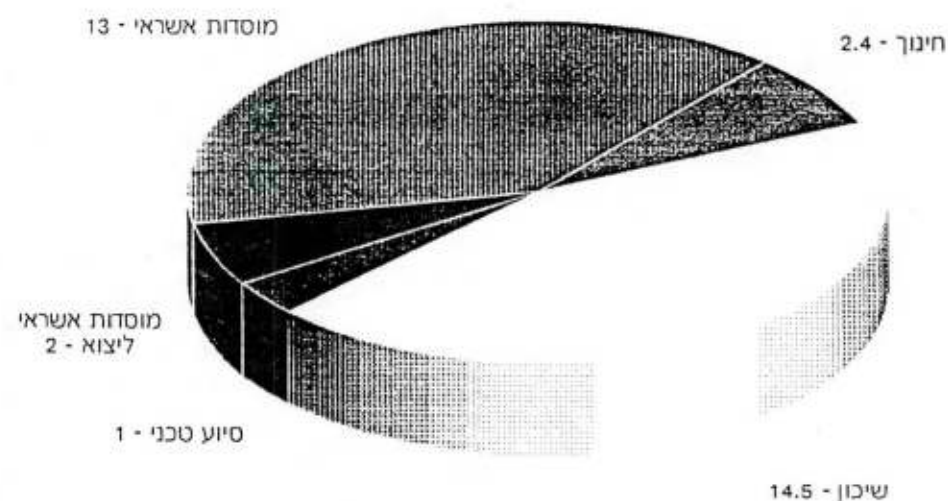
הסכומים ב- ECU*



סה"כ - 9.1

סיוע מיוחד שנת 91-92

(טרם הועברו כספים) הסכומים ב- ECU*

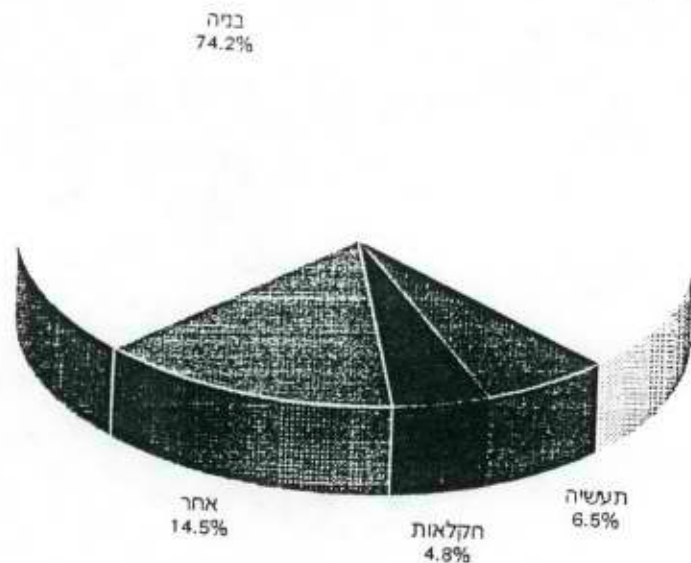


סה"כ - 33

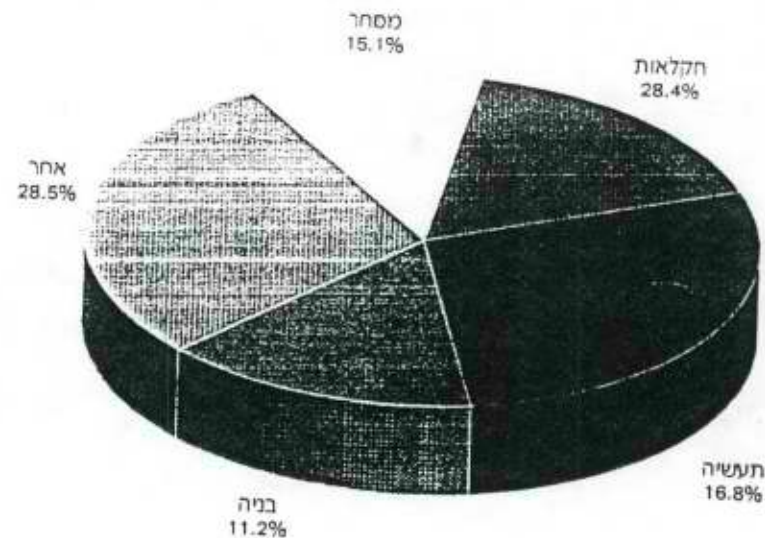
*ECU = \$1.27

מועסקים ביו"ש ובישראל: ע"פ ענפי כלכלה

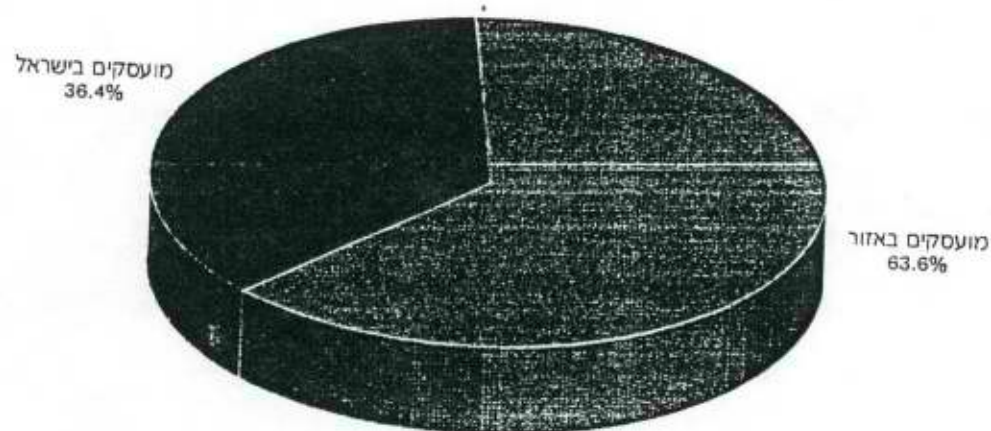
(נכון לרבעון שני 1992)



מועסקים בישראל
73,800

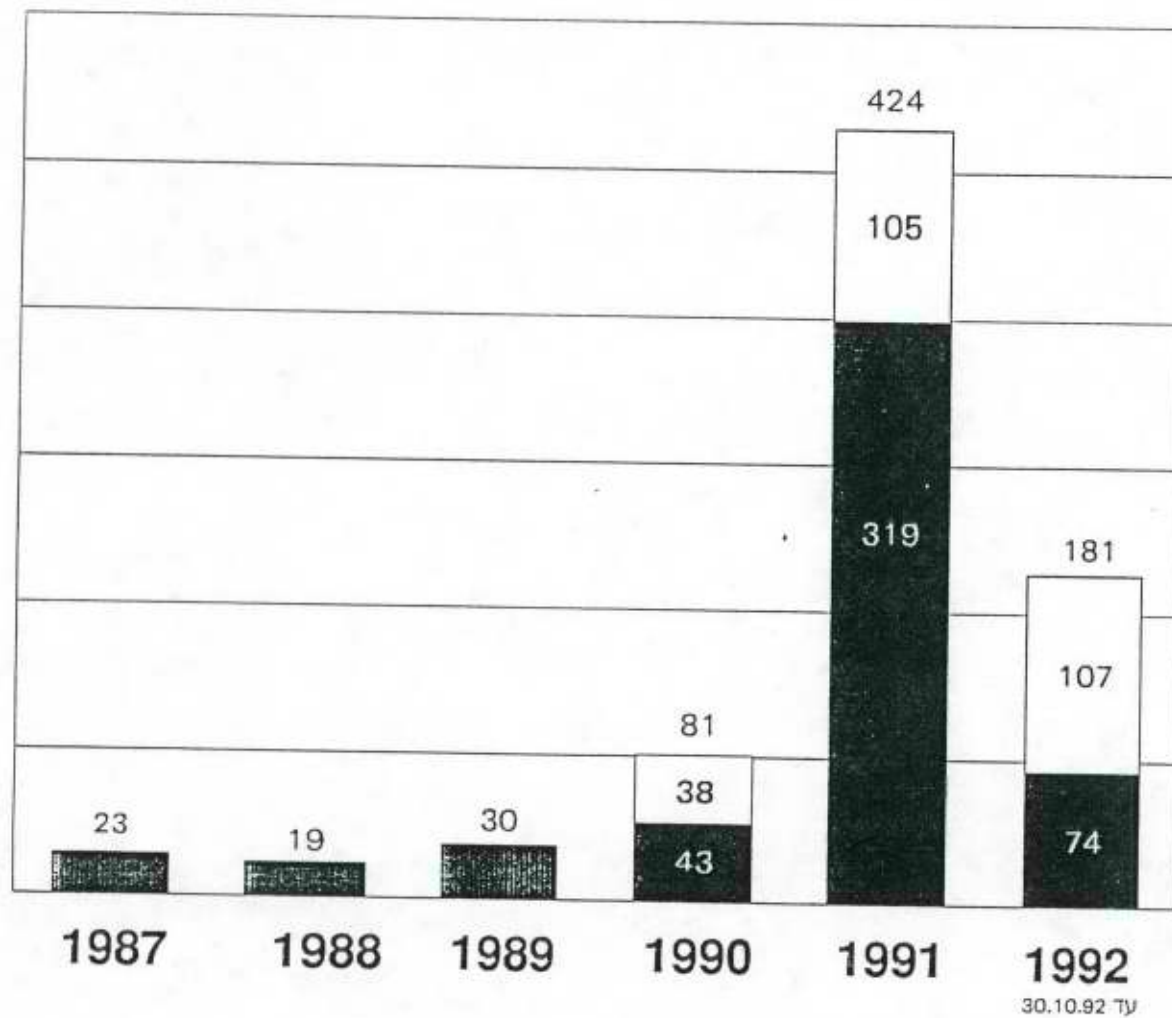


מועסקים ביו"ש
129,200



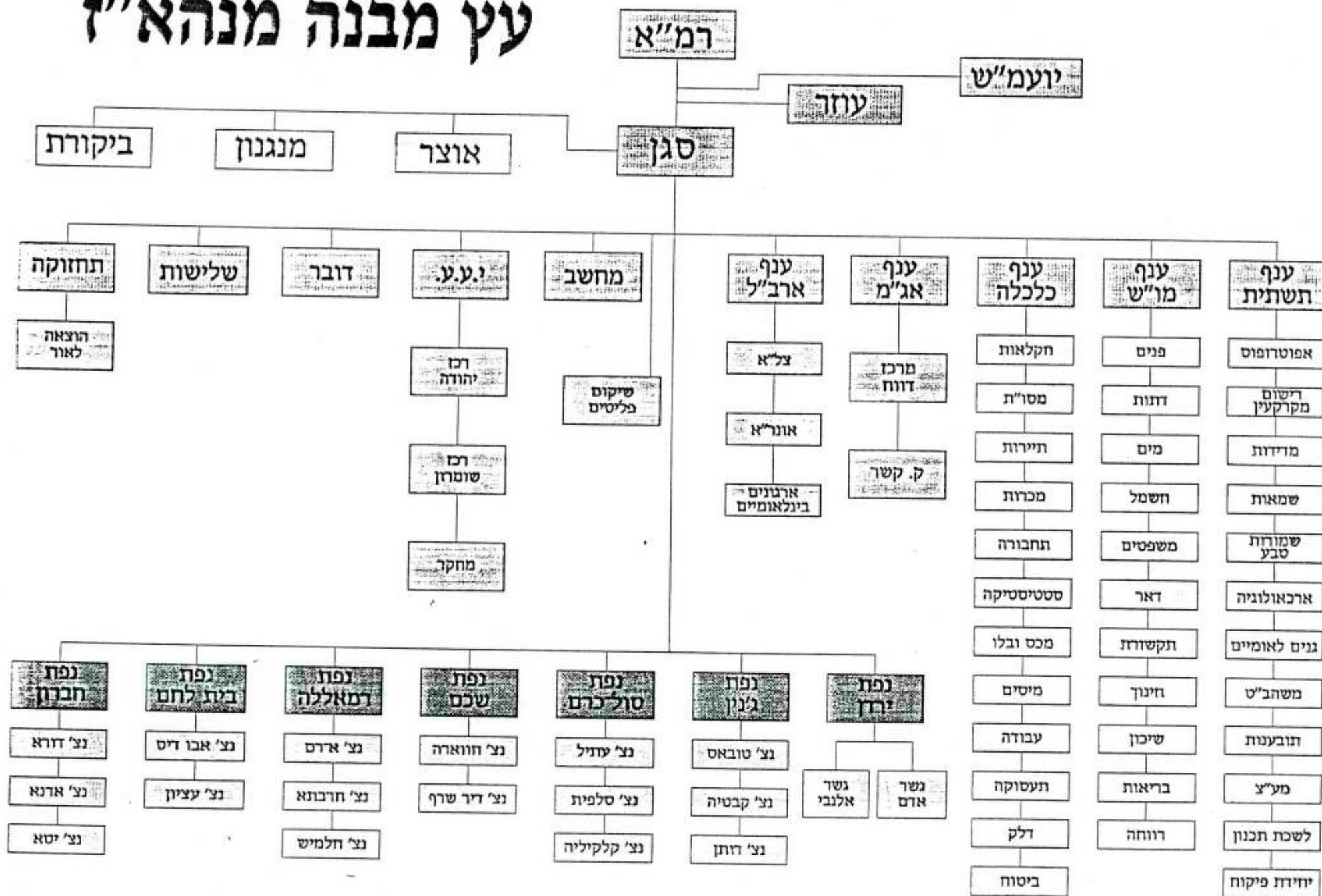
סה"כ מועסקים
203,000

רישוי מפעלים 1987-1992

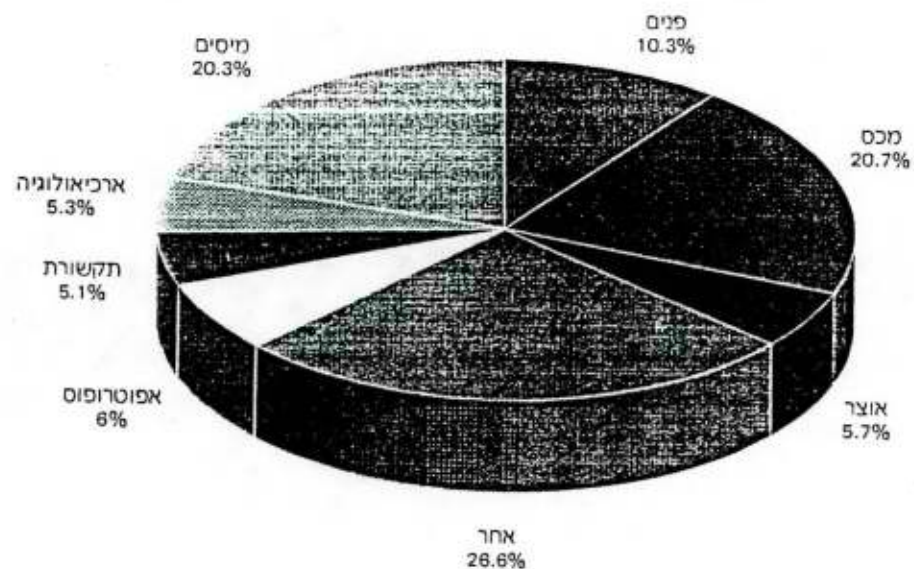


 מפעלים קיימים
 מפעלים חדשים
 מפעלים חדשים וקיימים

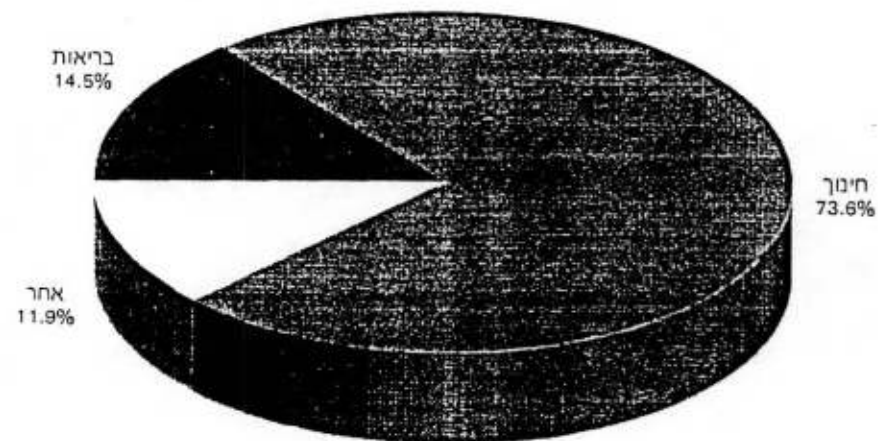
עץ מבנה מנהל"א



עובדים של המנהל האזרחי ישראליים ומקומיים

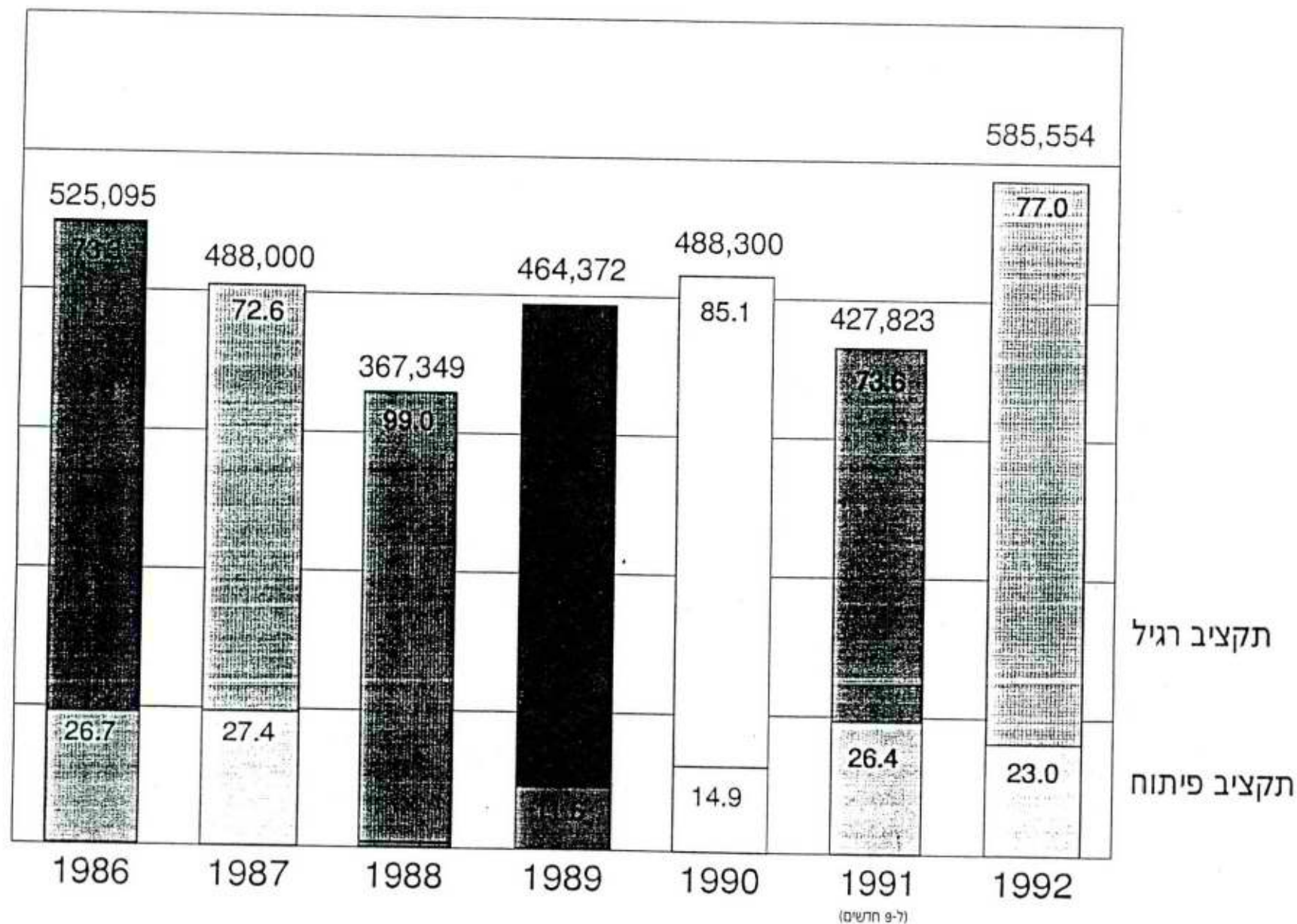


סה"כ עובדים ישראליים
507



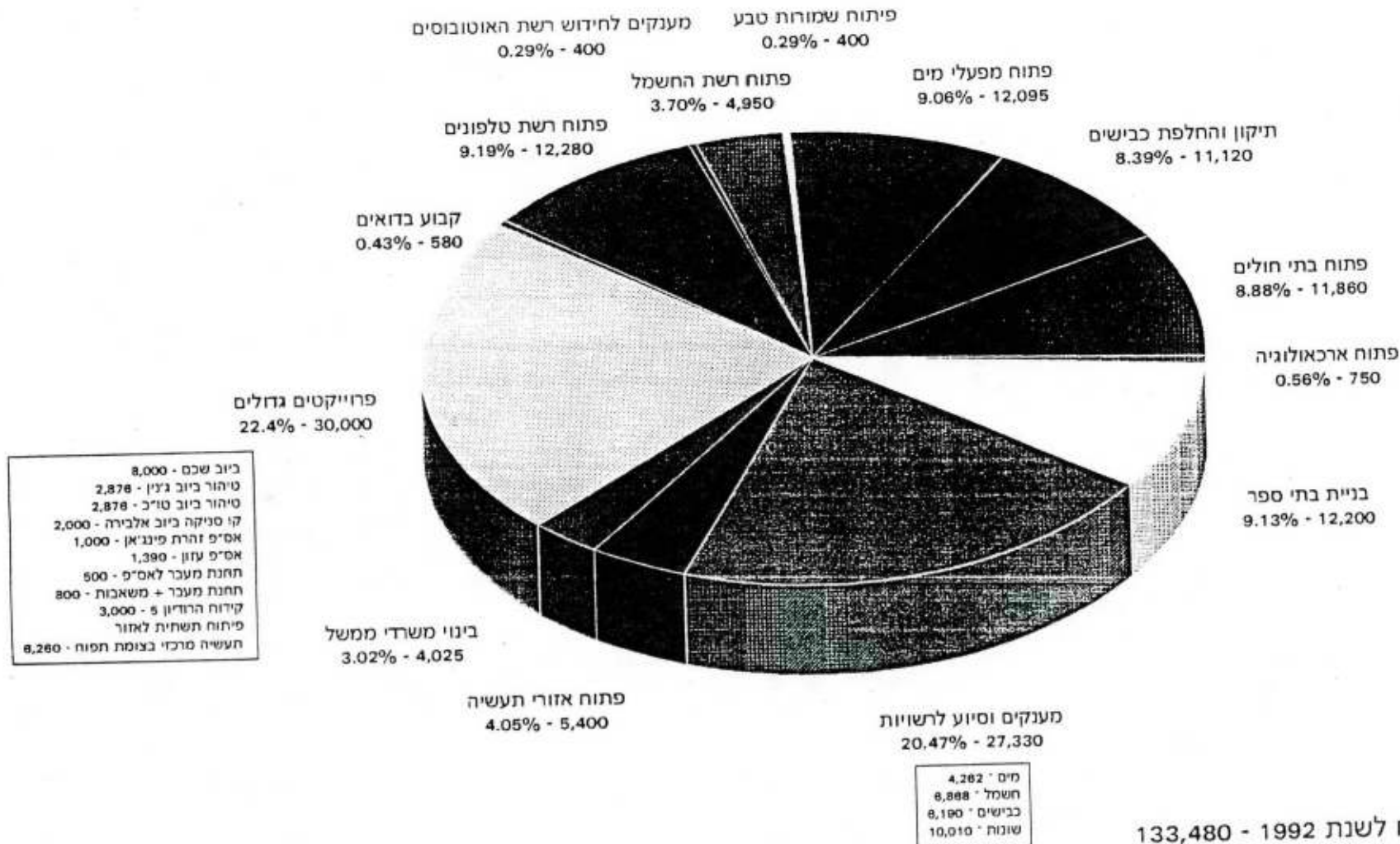
סה"כ עובדים מקומיים
13,446

תקציב רגיל ופיתוח מעודכן לשנים 1986-1992 (במחירי 1992)



תקציבי פיתוח במהלך שנת 1992

(באלפי ש"ח + אחוזים)



סה"כ תקציב פיתוח לשנת 1992 - 133,480

כ י ם

נתונים עיקריים

הדגשים

א. 255 - ישובים מחוברים לרשת המים ובהם 80% מאוכלוסית איו"ש.

א. בארות מנהא"ז - 4

ב. 174 - כפרים אינם מחוברים.

ב. בארות מקורות - 42

ג. 150 - מיליון מ"ק - הצריכה השנתית, מהם 35 מיליון מ"ק לשתייה.

ג. בארות רשויות / עירוניות - 23

ד. 35 - מ"ק מים לנפש הינה הצריכה הביתית באיו"ש.

ד. בארות פרטיות - 312

90 - מ"ק מים לנפש הינה הצריכה הביתית בישראל .

ה. קידוחים - המנהא"ז אינו מגביל קידוחים למי

ה. צריכה לחקלאות

שתיה אך אוסר קידוחים נוספים לחקלאות.

82 - מלמ"ש לישובים ערביים.

ו. כ-7 מלמ"ש מוזרמים מישראל לאיו"ש.

33 - מלמ"ש לישובים יהודיים.

115 סה"כ

ו. 15 - כפרים יחוברו לרשת המים בשנת 1993.

ח ש מ ל

נתונים עיקריים

הדגשים

א. 80% מאוכלוסית איו"ש מקבלים אספקת חשמל ממוסדת.

ב. חח"י הינה בעלת הזכיון לאספקת חשמל באיו"ש

ומספקת בצובר חשמל ל-95 ישובים וכן לחמ"י.

ג. סה"כ באיו"ש: 230 ישובים שאינם מחוברים לרשת החשמל.

ד. חמ"י קיבלה היתר לאספקת חשמל בתחום נפות רמאללה,

. בי"ל וחלק מיריחו ומספקת חשמל ל-150 ישובים.

כל החשמל נרכש בצובר מחח"י.

ה. 33 ישובים נוספים תוקצבו לצורך חיבורם לרשת החשמל.

א. חח"י - קצב העבודה של חח"י באיו"ש

אינו עונה כיום לדרישות ולהזמנות הקיימות.

מערכת טיפול וסילוק שפכים

אוכלוסיה ערבית

1. מצב קיים

א. טיהור והשבה - בי"צ ערים: ג'נין, טו"כ, קלקיליה.

ב. טיהור בלבד - בעיר רמאללה.

2. בביצוע

א. טיהור בלבד - חברון, בי"ל, בית ג'אללה, בית סחור.

3. מתוכנן

טיהור בלבד - שכם, אלבירה.

אוכלוסיה יהודית

4. מצב קיים

א. 63 ישובים - עם מתקני טיהור.

ב. 68 ישובים - ללא מתקני טיהור.

5. בתיכנון

מערכות אזוריות לטיפול בשפכים נמצאות

בשלבי תכנון לאיזור מודיעין, נחל קנה

ומעלה אדומים, בעלות של כ-90 מיליון ש"ח.

ת ק ש ו ר ת

נתונים עיקריים

הדגשים

א. 32,000 - מנויים, מהם 800 דרך מרכזות ידניות.

ב. 27,000 - בקשות ממתניות.

ג. 8 - מרכזות מנהא"ז (6 מהן ספרתיות).

ד. 10 - צומתי מאגדים.

ה. 12 - מרכזות בזק ו-19,000 מנויים יהודיים.

א. 50% מהטלפונים הותקנו ב-5 השנים האחרונות.

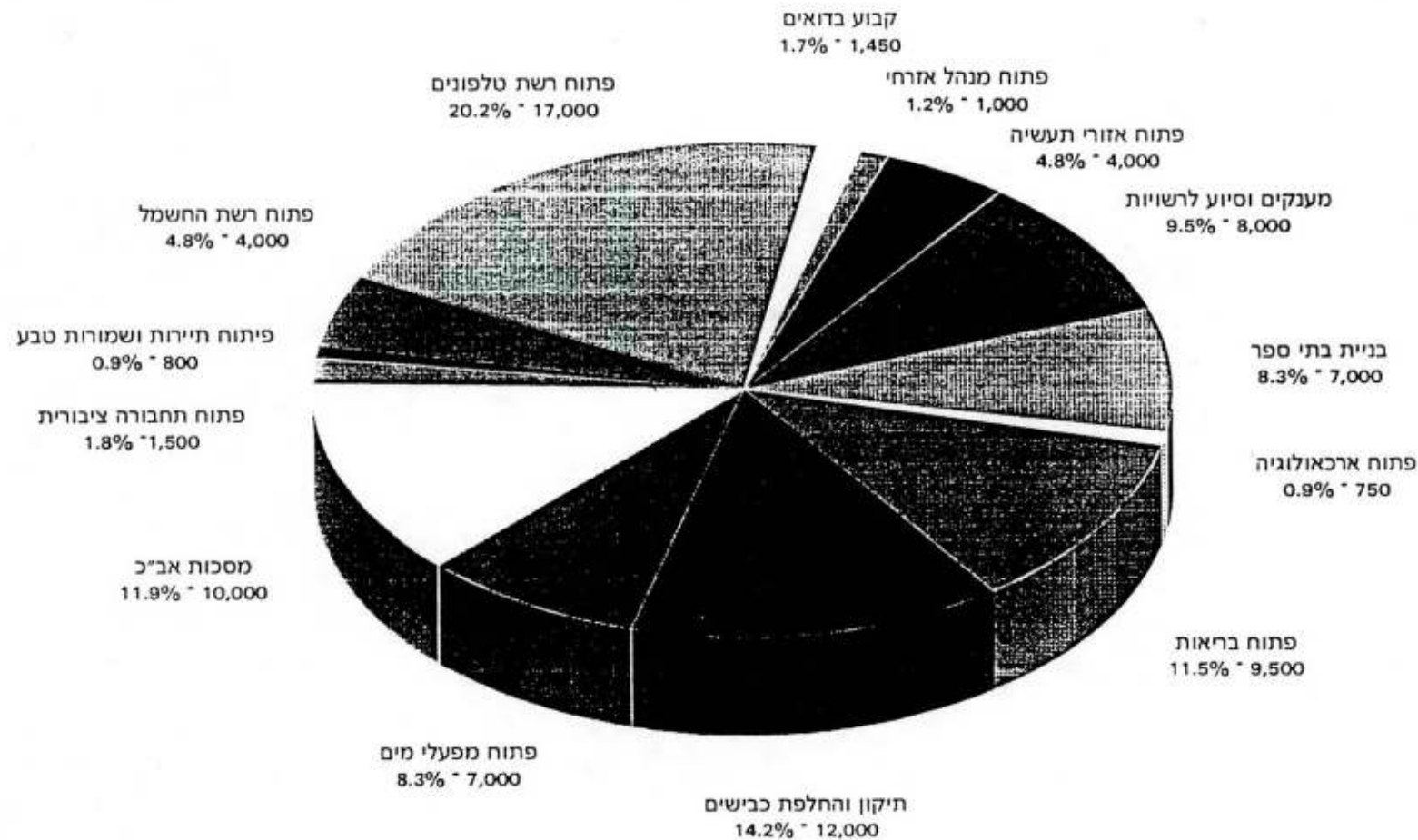
ב. כ-120,000 מנויים הם הפוטנציאל הנוכחי המעוניין בטלפונים.

ג. 39,000 קווים הם הקיבולת הנוכחית של מרכזיות המנהא"ז.

ד. משק סגור - היחידה תפעל כמשק סגור החל מ-1.1.93.

תקציבי פיתוח במהלך שנת 1993

(באלפי ש"ח + אחוזים)



סה"כ תקציב פיתוח לשנת 1993 - 84,000

אישפוזים וטיפולים בישראל נתונים השוואתיים

(במחירי 1992)

1992 * *	1991 *	1990	1987	
8.45	4.04	3.94	7.05	תקציב אישפוזים (מיליוני ש"ח)
14,800	6,716	7,674	17,640	ימי אישפוז
5.6	2.6	3.0	3.2	תקציב טיפולים (מיליוני ש"ח)
3,762	4,329	2,428	4,722	מספר חולים שהופנו למרפאות

* ל-9 חדשים

** נכון ל-1.11.92

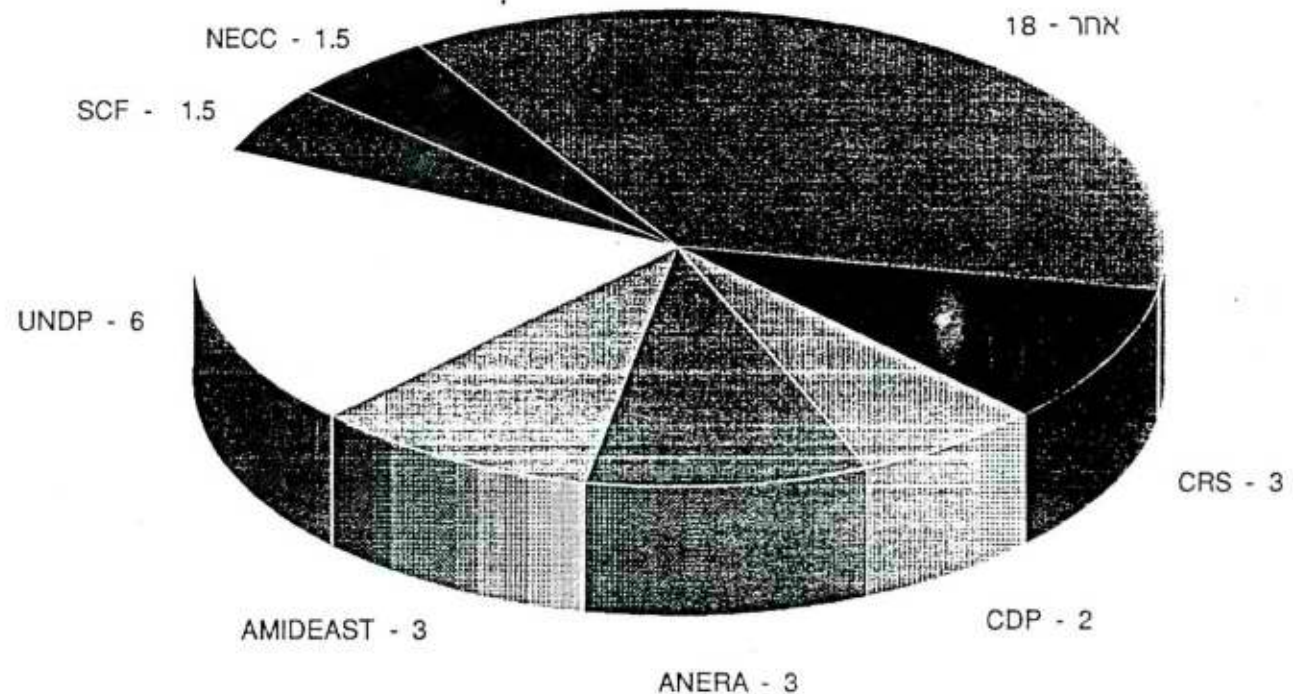
תקציב הארגונים הבינ"ל הפועלים באיו"ש
בתאום עם המנהל האזרחי - שנת 1992 (במליוני דולרים)

52.8 UNWRA

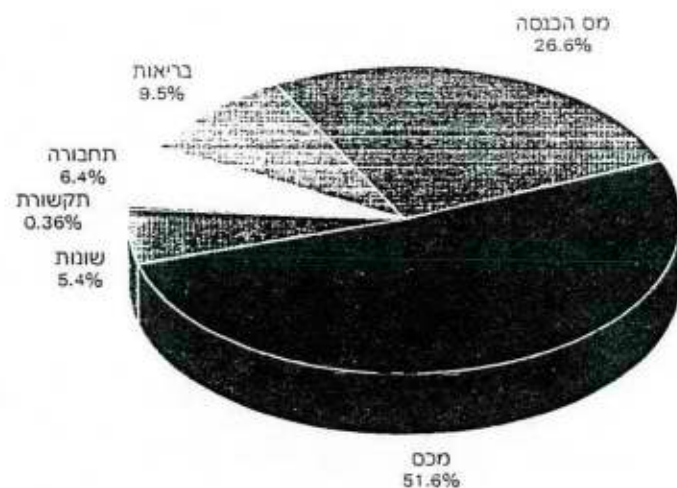
31.65 ארגונים אחרים

84.45 סה"כ

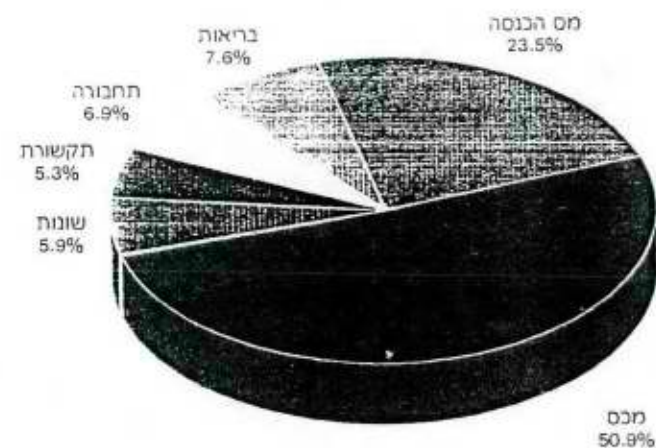
C.D.P - Cooperative Development Project
C.R.S - Catholic Relief Services
U.N.D.P - United Nations Development Program
ANERA - American Near East Refugee Aid
UNRWA - United Nations Relief Working Agency
N.E.C.C - Near East Council of Churches
S.C.F - Save The Children Federation



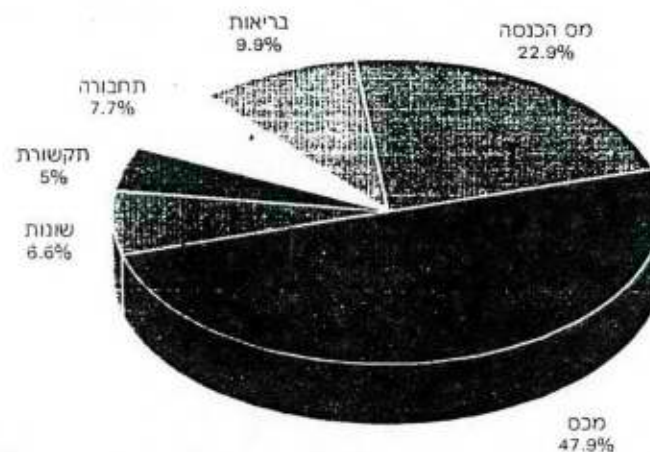
הכנסות מנהל אזרחי: אומדנים והכנסות בפועל (באלפי שקלים ובאחוזים)



אומדן 1993
סכום כולל: 488,684



אומדן 1992
סכום כולל: 507,300



הכנסות 1992
סכום כולל: 504,104
נכון ל - 30 בנובמבר '92

(22/3)

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

הממונה על התקציבים

י"ח שבט
09/02/93
ת.93-9206

אל:
מר אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

הנדון: העלאת תעריפי התחבורה הציבורית

לקראת פגישתך עם רוה"מ ועם שר התחבורה מחר בנושא שבנדון, ברצוני להביא לידעתך את עיקרי הנתונים הנוגעים להעלאת המבוקשת.

1. ביום 3.9.91 החליטה הממשלה על ביטול הסובסידיה השוטפת לתחבורה הציבורית החל מחודש מרץ 1992. כידוע לך החלטה זאת לא בתועה.
2. הנחת העבודה בעת הכנת תקציב 1993 הייתה שהחלטת הממשלה האמורה תיושם ובהתאם לכך לא תהיה כלל סובסידיה שוטפת במהלך 1993.
- העלאת התעריפים שנדרשה במקרה כזה היתה בשעור של 14% ריאלי. בהתאם לאמור בתקצבו כ-520 מליוני ש"ח לסובסידיות לתחבורה הציבורית בתקציב 1993.
3. במסגרת הדיונים עם שר התחבורה לקראת אישור התקציב בממשלה, הסכמת לחלק את ההעלאה של 14% לארבע העלאות על פני שנתיים, כך שבכל שנה יעלו התעריפים בשני מועדים ב-3.5% ריאלי ובסך הכל 7% בשנה.
- משמעות החלטתך הייתה תוספת של כ-200 מליוני ש"ח לתקציב הסובסידיות בשנת 93 וסכום זה שורייך בהתאם להנחייתך ברזרבה הכללית.
- יש להדגיש שבאותו מועד עם הסכמתך לפשרה האמורה הסכמת להוסיף לתקציב פיתוח הכבישים שתוכנן למשרד התחבורה, בו כבר היתה תוספת של 55 מליוני ש"ח ביוחס לשנת 92, סכום נוסף של 45 מליון ש"ח, כך שסך התוספת לתקציב הפיתוח של משרד התחבורה הגיעה ל-100 מליוני ש"ח.
4. כרגע מסכים שר התחבורה להעלאה של 2% ריאלי בלבד, בשני מועדים ובסך הכל 4% על פני כל השנה. משמעות עמדה זאת היא תוספת של 50 מליוני ש"ח מעבר ל-200 מליוני ש"ח שכבר שוריינו ברזרבה הכללית.
- כידוע לך הרזרבה הכללית מחוייבת כולה ואין כל מקור נראה לעין לסכום זה.
5. בנוסף להעלאת התעריפים האמורה הסכים שר התחבורה עם אגד על ההעלאה בתעריפי אגד, ללא הפחתת סובסידיה בשיעור של 2% נוספים. העלאה זאת נועדה לפצות את אגד על ירידה בפדיון שהיתה לו בגין הפעלת כרטיסי חופשי חודשי.
- אנו הודענו כי במסגרת כוללת של הפעלת ההסכם עם אגד על ירידה בפדיון, לא נתנגד, באופן חד פעמי, להעלאה כאמור ובלבד שהיא תבוא מעבר לתוואי העלאות התעריפים שאושר על ידך ולא מתוכו.

15% = 15
ש"ח

בכל מקרה אם שר התחבורה מנסה להכליל את ההעלאה בתוך התוואי האמור, אנו מתנגדים להעלאה, שכן משמעותה היא תוספת תקציב של כ-20 מיליוני ש"ח שיועברו לאגד, למרות שאינם נמצאים כרגע בהסכם בין הממשלה לבין אגד.

בברכה,

דוד ברוחט

העתק:

מר דוד מילגרום - ס/הממונה על התקציבים
מר אבשלום פלבר - רכז תחבורה אגף התקציבים

"EGGED"

Israel Transport Cooperative Society Ltd.



"TIN"

אנו רוצים שתוסיף לתחבורה בישראל בע"מ.

טל. - Fax Message בעסקים מיליון

TO:

FROM:

DEPT#

TELEPHONE:

RE:

FAX: 802

DATE: _____

חידע בלבד/מבוקשת תשובה
ANS. WANTED / INF. ONLY

המשרד	המשרד
ומשרד	ומשרד
דיוט	
03-48211	28
33091	ח"ד
61330	נול-המ"ב

Head Office &
Southern district
H 03-43221
P.O.B. 33091
Tel-Aviv 61330

TOTAL NO. OF PAGES + THIS PAGE: 5 (כולל עמוד זה)
אם חלק מהעמודים לא התקבלו בצורה נאותה אנא טלפנו לטלפון 03-432282
IN CASE PART OF THE PAGES WERE SCRAMBLED, PLEASE CALL TEL NO.: 03-432282

Our Fax No.: 03-432444

מח' חקקס עליו

עזיפות לתחבורה ציבורית - אינטרס לאומי

03/09/92

אגד/כספים/תו"ס

נתוני סובסידיה לתעריפים והנחות, נכון לספטמבר 1992.

1,215,262,200

941,815,000

273,447,200

242,740,818

30,706,382

הוצאה תקנית שנתית במחירי 9/92

פריון תקני שנתי (גירסת הממשלה)

סובסידיה לתעריפים והנחות

מרה חורקידה יעודית בפועל

יתרה: סובסידיה לתעריפים

3.26%

שיעור העלאה לביטול הסובסידיה לתעריפים:

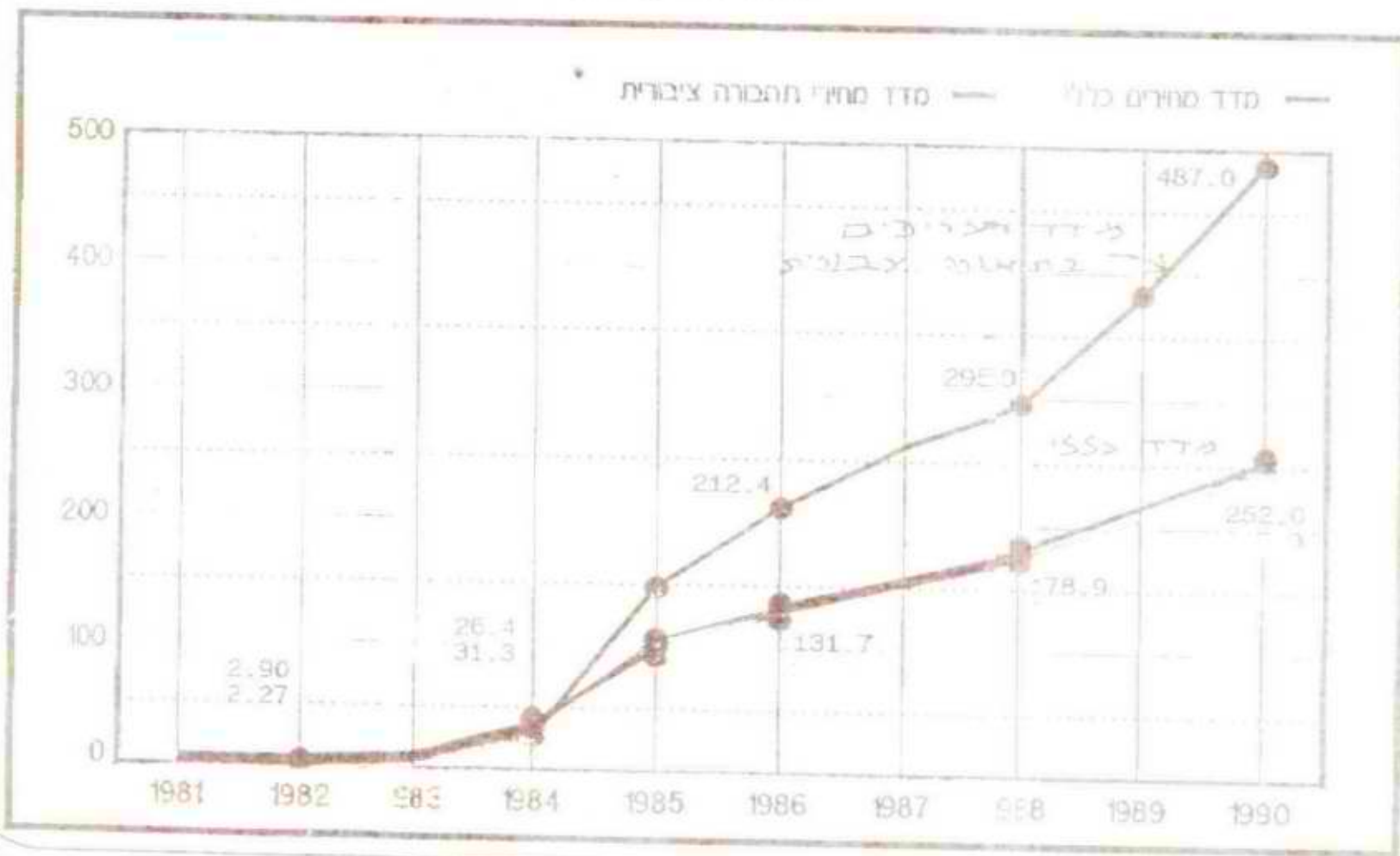
* יש לציין כי בפועל הסובסידיה לתעריפים נמוכה יותר עקב
הסיבות הבאות:

- מבסוד צולב בין החזוט הבינצירונז לעירונז,
- מבסוד צולב לקויס דלילי שוכלוסין (קוי מדיניות),
- הנחות שאינן נכללות במחשיב הסובסידיה היעודית.



חשונות מדי מחירים - ממוצע שנתי

בסיס 1981



EGGED\ka180

מדינת ישראל

משרד האוצר

93
לחץ
בית

סקירה מקרו - כלכלית

- התפתחויות כלכליות ב-1992
- התפתחויות בתחום התעסוקה
- תחזית התפתחויות כלכליות ב-1993
- תחזית השקעות בענפי המשק עד 1997
- אומדן ביצוע תקציב 1992

ינואר 1993

טבת תשנ"ג

מקורות ושימושים

1992

1991

(שיעורי שינוי כמותיים)

6.4	5.9	תמ"ג
7.3	7.0	תמ"ג עסקי – סה"כ
9.4	6.4	מזה: תעשייה
5.5	28.3	בינוי
7.5	4.4	תמ"ג עסקי למעט ענף הבניה
4.2	1.4	צריכה פרטית לנפש
4.0	41.8	השקעות בנכסים קבועים
4.5	76.0	מזה: בניה למגורים
8.2	14.4	מזה: פרטית
0.6	303.2	ציבורית
3.7	25.9	השקעות למעט בניה למגורים
6.3	5.1	צריכה ציבורית אזרחית
10.9	-2.3	יצוא סחורות ושירותים
9.9	0.4	מזה: ללא יהלומים
11.5	15.9	יבוא (ללא יבוא בטחוני ישיר)

מקור: ל.מ.ס.

האוכלוסיה, התעסוקה והשכר

1992

1991

(שיעורי שינוי)

3.5	6.1	אוכלוסיה
76	176	העולים במשך השנה (אלפים)
4.7	7.3	כוח העבודה האזרחי
4.1	6.1	סה"כ מועסקים
4.1	5.9	מזה: סקטור עסקי
4.0	6.6	סקטור ציבורי
7.3	5.9	סה"כ שעות עבודה של מועסקים
11.1	10.6	שיעור הבלתי מועסקים מכוח העבודה האזרחי
-0.6	-1.9	שכר ברוטו לשעת עבודה
-0.6	-3.7	מזה: בסקטור העסקי
-1.7	2.8	מזה: בתעשייה (ללא יהלומים)

מקור: ל.מ.ס.

אינדיקטורים נוספים להתפתחות המשק

1992

1991

מאזן התשלומים

(מיליוני דולר)

5,918	5,240	עודף היבוא האזרחי
-1360	-957	החשבון השוטף המתוקן
25	26	חוב נטו/תל"ג (%)

מחירים

(שיעורי שינוי באחוזים)

¹ 8.6	18.0	מדד המחירים לצרכן
¹ 10.3	15.2	המדד ללא דיור
14.9	11.6	שע"ח של סל המטבעות (במשך)
10.2	12.3	שע"ח של סל המטבעות (ממוצע)
16.9	13.7	שע"ח של הדולר (במשך)
7.9	13.1	שע"ח של הדולר (ממוצע)

1. נובמבר 1992 לעומת נובמבר 1991.

מקור: ל.מ.ס., בנק ישראל.

התפתחויות בתחום התעסוקה בשנת 1992

<u>אחוזים</u>	<u>אלפים</u>	
4.7%	83.2	גידול כוח העבודה
4.1%	64.9	גידול בסך המועסקים
<u>שיעור האבטלה</u>		
10.6%	1991	
11.1%	1992	

מקור: אומדנים של הלמ"ס

התפתחויות בתחום התעסוקה בשנת 1992

ינואר – ספטמבר 1992
לעומת
ינואר – ספטמבר 1991

<u>אחוזים</u>	<u>אלפים</u>	
5.3%	93.7	גידול כוח העבודה
4.5%	70.2	גידול בסך המועסקים
		מזה:
4.9%	53.8	מגזר העסקי
3.5%	16.4	מגזר הציבורי

מקור: הלמ"ס

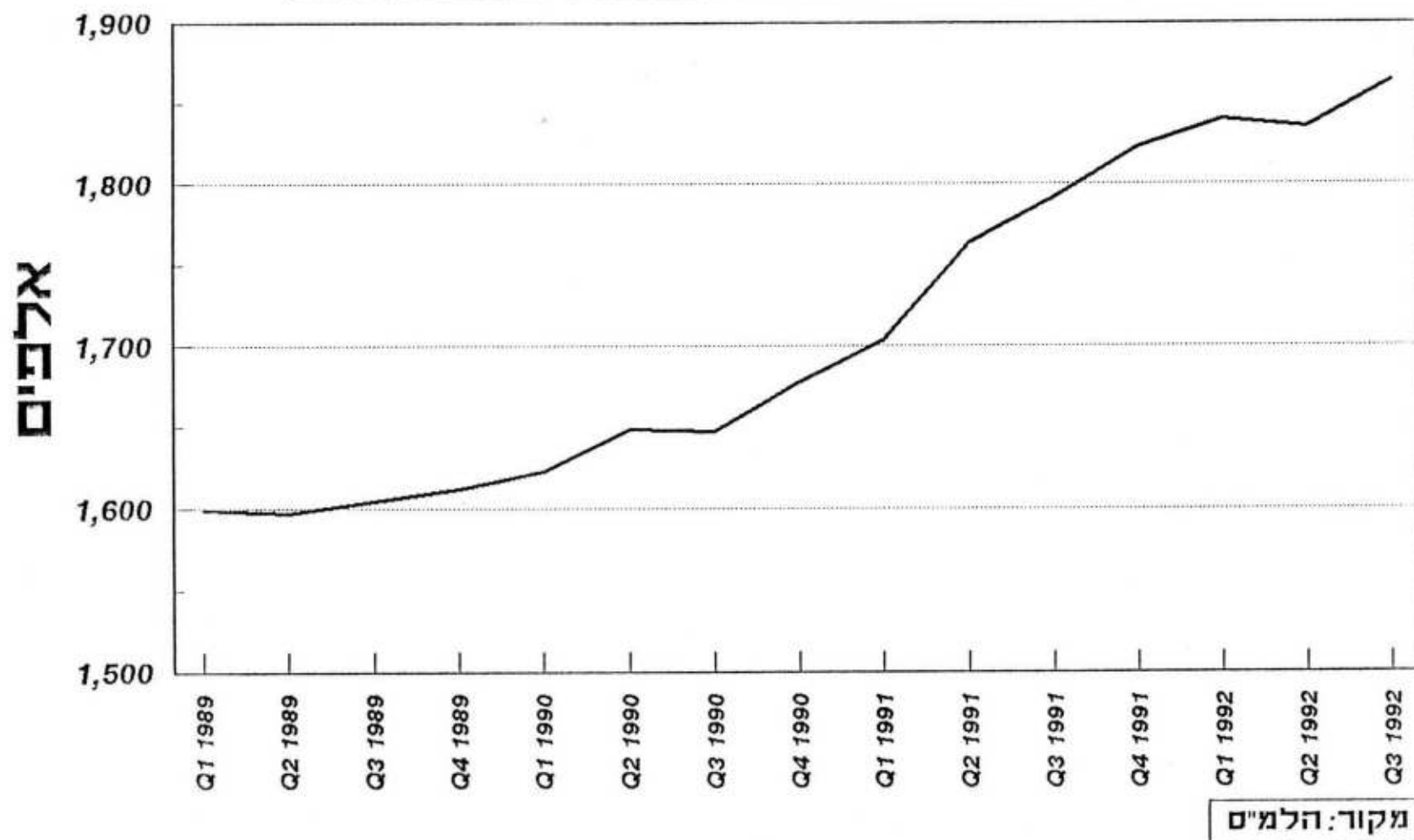
תעסוקת עולי 90 - 92

(אלפים)

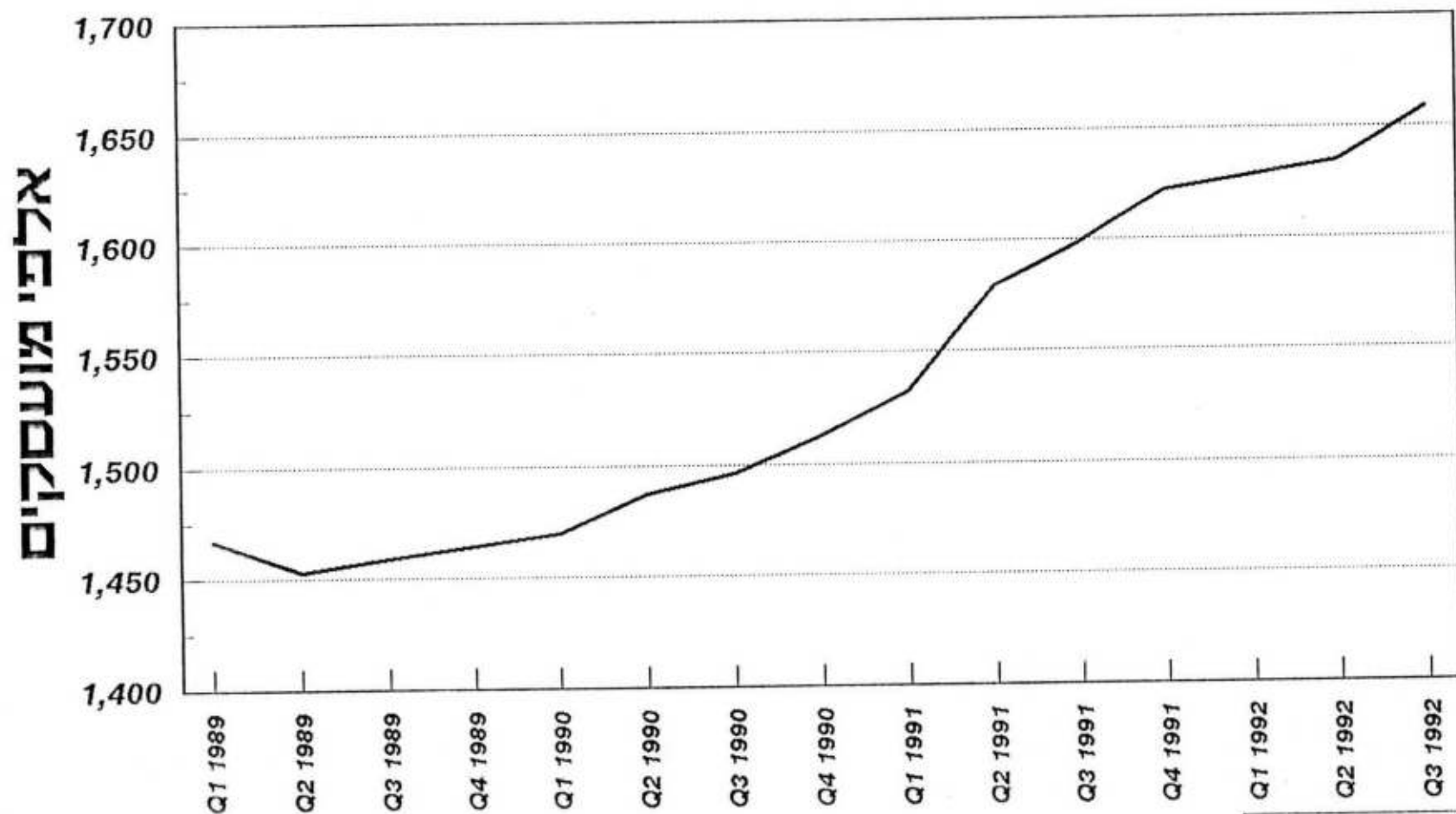
רבעון III 1992	רבעון III 1991	
161.3	112.2	עולים השייכים לכוח העבודה
115.7	67.7	מועסקים
45.6	44.5	בלתי מועסקים
28.3%	39.7%	שיעור האבטלה בקרב העולים

מקור: הלמ"ס

כוח העבודה האזרחי: 1989-1992 **נתונים מנוכי עונתיות**

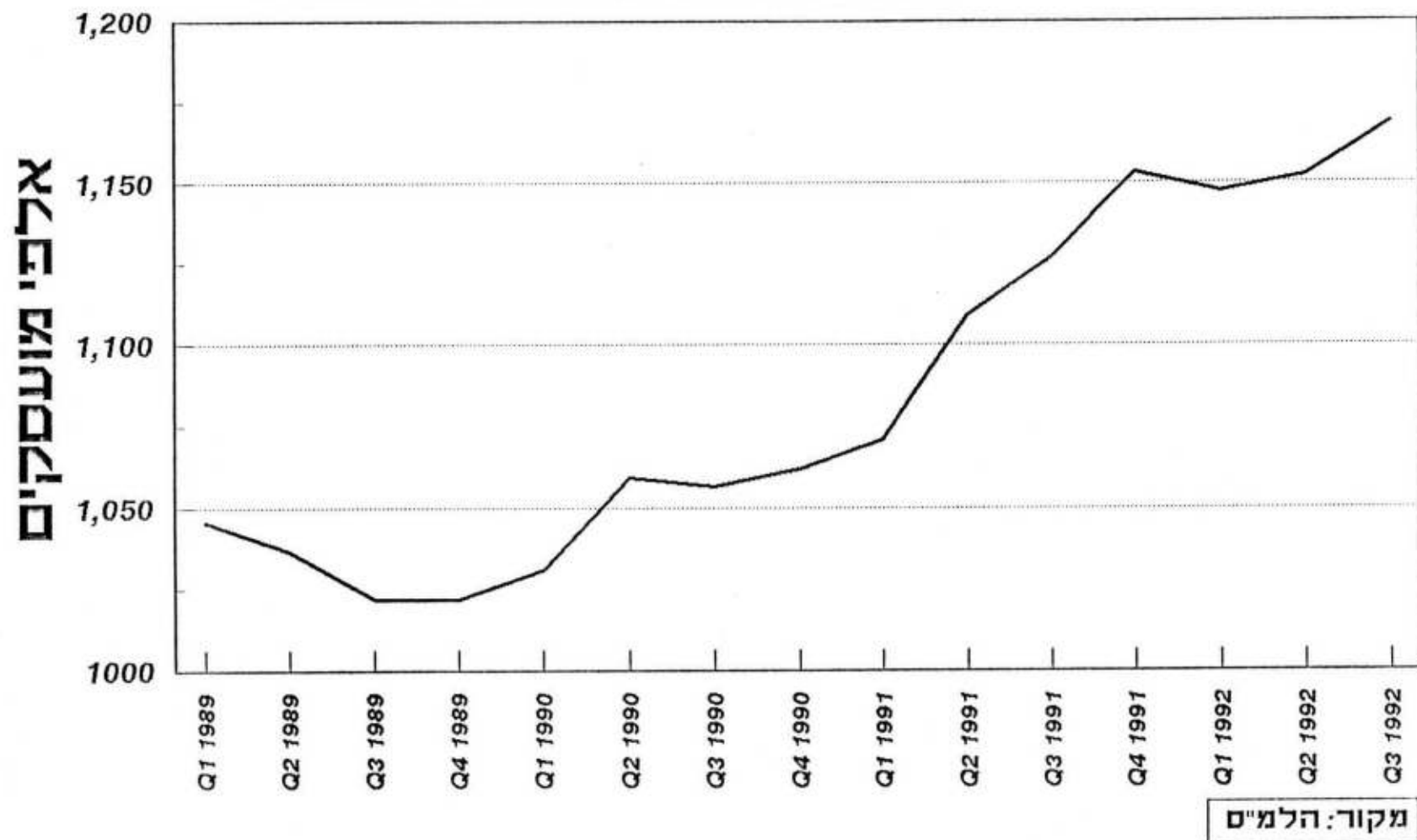


מועסקים במשק: 1989-1992 **נתונים מנוכי עונתיות**

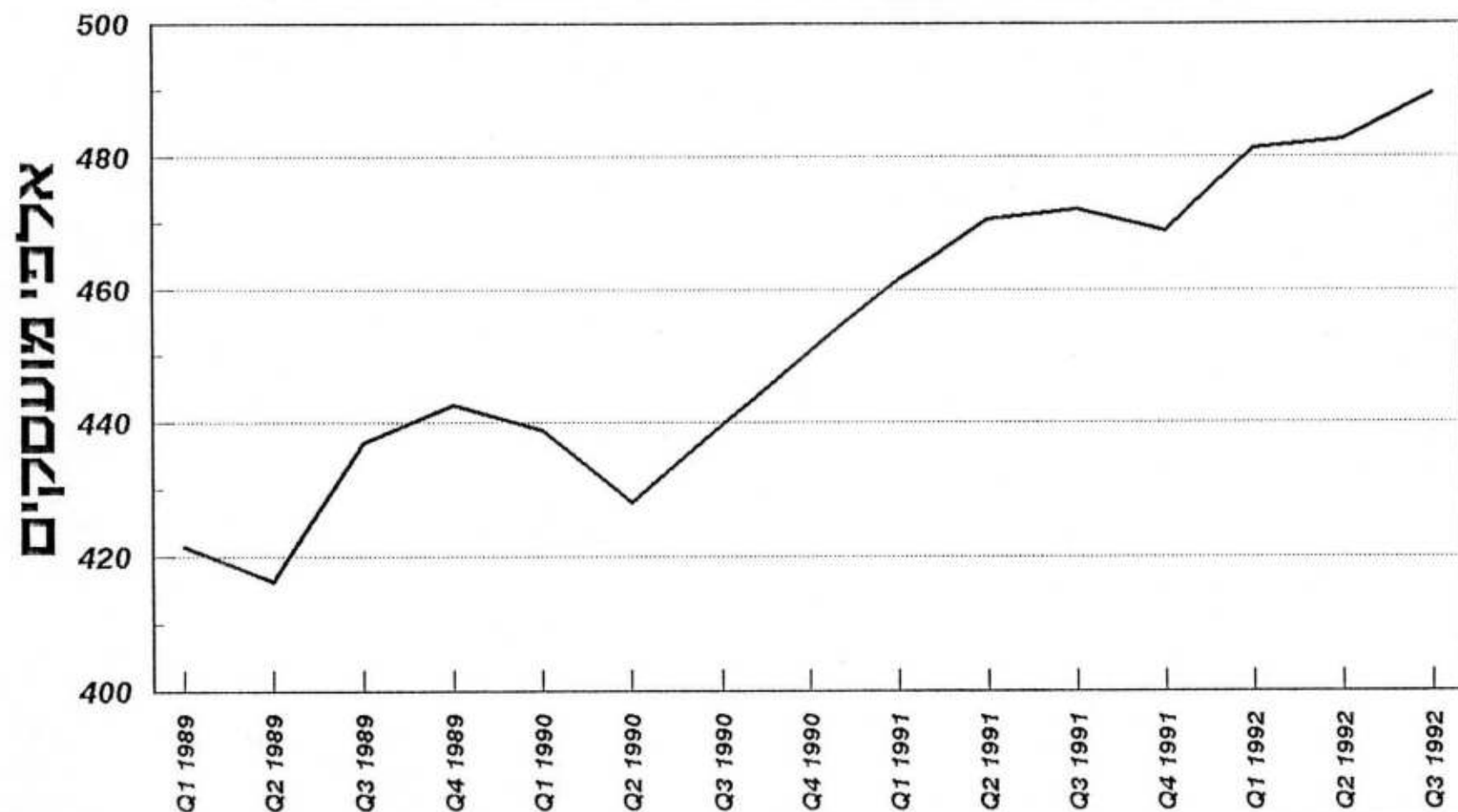


מקור: הלמ"ס

מועסקים במגזר העסקי: 1989-1992 **נתונים מנוכי עונתיות**



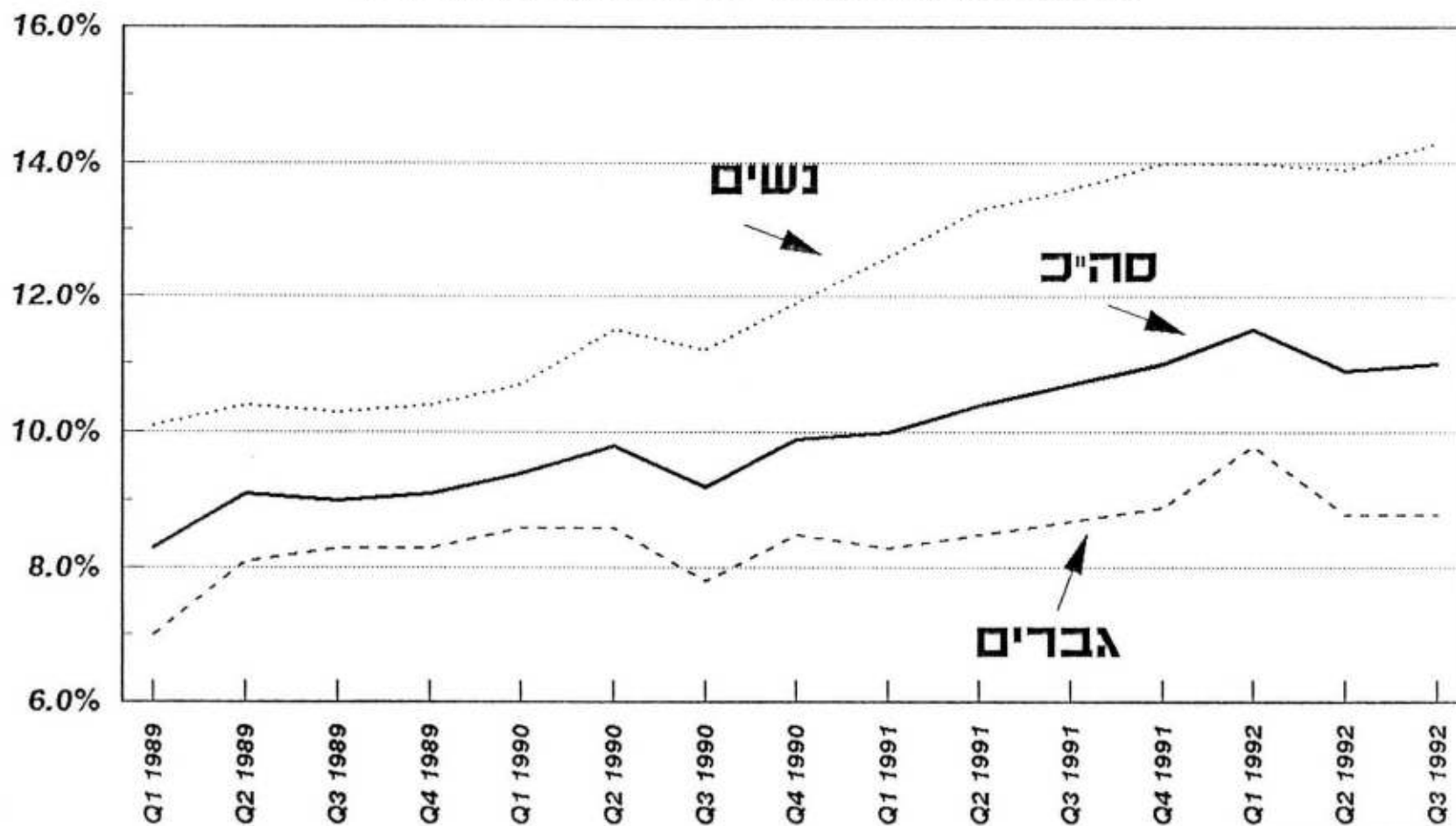
מועסקים במגזר הציבורי: 1992-1989 **נתונים מנוכי עונתיות**



מקור: הלמ"ס

שיעור האבטלה: 1989-1992

נתונים מנוכי עונתיות



מקור: הלמ"ס

אינדיקטורים להתפתחות המשק – 1993

(עפ"י הצעת תקציב מקורי 1993)

מקורות ושימושים

(שיעורי שינוי)

4.4	תמ"ג
5.0	תמ"ג עסקי
7.5	תמ"ג עסקי למעט ענף הבניה
3.4	השקעות בנכסים קבועים
-30	מזה: בניה למגורים
23.6	השקעות למעט בניה למגורים
9.6	יצוא סחורות ושירותים

מאזן התשלומים

(מיליארדי דולרים)

5.5	עודף היבוא האזרחי
-1.5	החשבון השוטף המתוקן

האוכלוסיה והתעסוקה

(שיעורי שינוי)

120	העולים במשך השנה (אלפים)
4.0	סה"כ המועסקים
3.7	מזה: בסקטור העיסקי
כ-10%	שיעור הבלתי מועסקים בתום 1993

ההשקעות בענפי המשק 1991 – 1997

(מיליארדי דולר)

[illegible]

מרכיב היבוא בהשקעות בענפי המשק 1991 – 1997

(מיליארדי דולר)

סה"כ 1993-97	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	
8.4	2.0	1.9	1.7	1.5	1.3	1.0	0.9	תעשייה
4.1	1.0	0.9	0.9	0.7	0.6	0.5	0.4	חשמל
1.5	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	תחבורה ותקשורת
12.8	3.0	2.8	2.6	2.3	2.1	1.8	1.7	ענפים אחרים
26.9	6.3	6.0	5.5	4.8	4.2	3.5	3.2	סה"כ (ללא מחירי חו"ל)
4.7%	9.0%	14.1%	14.1%	20.4%	9.4%	25.8%		שיעור השינוי הכמותי
29.2	7.1	6.6	6.0	5.1	4.4	3.6	3.2	סה"כ (כולל מחירי חו"ל)
6.8%	11.2%	16.4%	16.4%	22.8%	11.5%			שיעור השינוי בדולרים שוטפים
2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%		מחירי חו"ל

הערה: תוספת יבוא ההשקעות בשנים 1993-1997 לעומת רמת הבסיס הממוצעת מסתכמת

ב - 11.3 מיליארד דולר . אם מניחים עלית מחירים שנתית של 4% התוספת מסתכמת

ב - 13.5 מיליארד.

מאזן התשלומים – החשבון השוטף

1991 – 1997

מצטבר

93-97 1997 1996 1995 1994 1993 1992 1991

(מיליארדי דולרים, מחירים שוטפים)

חשבון שוטף

תקציב לאומי

7.9 -1.7 -2.0 -1.8 -1.3 -1.1 -0.5 -1.0

תחום עליון (4% מחירים)

14.5 -3.6 -3.6 -3.2 -2.4 -1.7 -0.5 -1.0

תחום עליון (2% מחירים)

11.5 -2.6 -2.7 -2.6 -2.1 -1.5 -0.5 -1.0

ביצוע תקציב 1992*

מיליארדי ש"ח		אחוזי תוצר	
תקציב מקורי	אומדן ביצוע	תקציב מקורי	אומדן ביצוע
גירעון כולל	13.3	7.8	8.3
גירעון מקומי	12.8	10.0	8.0
גירעון בחו"ל	0.6	-2.2	0.4
גירעון מקומי ללא מתן אשראי	9.7	8.1	6.0
			5.0
			-1.4
			6.2
			4.8

* נתונים ארעיים

93/139

10 ינואר, 1993
י"ז בטבת התשנ"ג

הכנסות המדינה ממסים 1992

1.	סך הכל הכנסות	50.7 מיליארד ש"ח
2.	גדול ריאלי-שנתי	11.3 אחוזים
3.	נטל מס מהתל"ג עליה	מ-37.6 ל-38.9 אחוזים
4.	גדול משקל סקטור עסקי (מ"ה)	מ-54 ל-58 אחוזים
5.	גדול ריאלי מס הכנסה	9 אחוזים
6.	גדול ריאלי - אגף המכס ומע"מ	13.7 אחוזים
7.	גדול ריאלי סקטור עסקי (מ"ה)	18 אחוזים
8.	גדול ריאלי מע"מ	11.3 אחוזים
9.	גדול ריאלי מס קניה יבוא (בעיקר מרכב פרטי)	19.7 אחוזים

למפרט
1992

ביצוע תקציב 1992 *

(במיליארדי ש"ח)

תקציב מקורי אומדן ביצוע הפרש

8.1 69.5 77.6

5.3 59.5 64.8

סך הוצאות מקומיות

סך הכנסות מקומיות

סיבות לתת ביצוע :

8.1

הוצאות

3.5

א. רמת המחירים

1.5

ב. היקף העליה

1.0

ג. ביצוע חסר בהשקעות

2.1

ד. אחרים (הסדרי ההתישבות, שיכון ועוד)

5.3

הכנסות

2.9

א. רמת המחירים

1.0

ב. שינויי חקיקה

1.4

ג. אינדיקטורים כלכליים

~~Case - 1~~ ~~1.1~~ ~~1.2~~

10K6 15K
15K 20K 25K 30K 35K 40K 45K 50K 55K 60K 65K 70K 75K 80K 85K 90K 95K 100K 105K 110K 115K 120K 125K 130K 135K 140K 145K 150K 155K 160K 165K 170K 175K 180K 185K 190K 195K 200K 205K 210K 215K 220K 225K 230K 235K 240K 245K 250K 255K 260K 265K 270K 275K 280K 285K 290K 295K 300K 305K 310K 315K 320K 325K 330K 335K 340K 345K 350K 355K 360K 365K 370K 375K 380K 385K 390K 395K 400K 405K 410K 415K 420K 425K 430K 435K 440K 445K 450K 455K 460K 465K 470K 475K 480K 485K 490K 495K 500K 505K 510K 515K 520K 525K 530K 535K 540K 545K 550K 555K 560K 565K 570K 575K 580K 585K 590K 595K 600K 605K 610K 615K 620K 625K 630K 635K 640K 645K 650K 655K 660K 665K 670K 675K 680K 685K 690K 695K 700K 705K 710K 715K 720K 725K 730K 735K 740K 745K 750K 755K 760K 765K 770K 775K 780K 785K 790K 795K 800K 805K 810K 815K 820K 825K 830K 835K 840K 845K 850K 855K 860K 865K 870K 875K 880K 885K 890K 895K 900K 905K 910K 915K 920K 925K 930K 935K 940K 945K 950K 955K 960K 965K 970K 975K 980K 985K 990K 995K 1000K 1005K 1010K 1015K 1020K 1025K 1030K 1035K 1040K 1045K 1050K 1055K 1060K 1065K 1070K 1075K 1080K 1085K 1090K 1095K 1100K 1105K 1110K 1115K 1120K 1125K 1130K 1135K 1140K 1145K 1150K 1155K 1160K 1165K 1170K 1175K 1180K 1185K 1190K 1195K 1200K 1205K 1210K 1215K 1220K 1225K 1230K 1235K 1240K 1245K 1250K 1255K 1260K 1265K 1270K 1275K 1280K 1285K 1290K 1295K 1300K 1305K 1310K 1315K 1320K 1325K 1330K 1335K 1340K 1345K 1350K 1355K 1360K 1365K 1370K 1375K 1380K 1385K 1390K 1395K 1400K 1405K 1410K 1415K 1420K 1425K 1430K 1435K 1440K 1445K 1450K 1455K 1460K 1465K 1470K 1475K 1480K 1485K 1490K 1495K 1500K 1505K 1510K 1515K 1520K 1525K 1530K 1535K 1540K 1545K 1550K 1555K 1560K 1565K 1570K 1575K 1580K 1585K 1590K 1595K 1600K 1605K 1610K 1615K 1620K 1625K 1630K 1635K 1640K 1645K 1650K 1655K 1660K 1665K 1670K 1675K 1680K 1685K 1690K 1695K 1700K 1705K 1710K 1715K 1720K 1725K 1730K 1735K 1740K 1745K 1750K 1755K 1760K 1765K 1770K 1775K 1780K 1785K 1790K 1795K 1800K 1805K 1810K 1815K 1820K 1825K 1830K 1835K 1840K 1845K 1850K 1855K 1860K 1865K 1870K 1875K 1880K 1885K 1890K 1895K 1900K 1905K 1910K 1915K 1920K 1925K 1930K 1935K 1940K 1945K 1950K 1955K 1960K 1965K 1970K 1975K 1980K 1985K 1990K 1995K 2000K 2005K 2010K 2015K 2020K 2025K 2030K 2035K 2040K 2045K 2050K 2055K 2060K 2065K 2070K 2075K 2080K 2085K 2090K 2095K 2100K 2105K 2110K 2115K 2120K 2125K 2130K 2135K 2140K 2145K 2150K 2155K 2160K 2165K 2170K 2175K 2180K 2185K 2190K 2195K 2200K 2205K 2210K 2215K 2220K 2225K 2230K 2235K 2240K 2245K 2250K 2255K 2260K 2265K 2270K 2275K 2280K 2285K 2290K 2295K 2300K 2305K 2310K 2315K 2320K 2325K 2330K 2335K 2340K 2345K 2350K 2355K 2360K 2365K 2370K 2375K 2380K 2385K 2390K 2395K 2400K 2405K 2410K 2415K 2420K 2425K 2430K 2435K 2440K 2445K 2450K 2455K 2460K 2465K 2470K 2475K 2480K 2485K 2490K 2495K 2500K 2505K 2510K 2515K 2520K 2525K 2530K 2535K 2540K 2545K 2550K 2555K 2560K 2565K 2570K 2575K 2580K 2585K 2590K 2595K 2600K 2605K 2610K 2615K 2620K 2625K 2630K 2635K 2640K 2645K 2650K 2655K 2660K 2665K 2670K 2675K 2680K 2685K 2690K 2695K 2700K 2705K 2710K 2715K 2720K 2725K 2730K 2735K 2740K 2745K 2750K 2755K 2760K 2765K 2770K 2775K 2780K 2785K 2790K 2795K 2800K 2805K 2810K 2815K 2820K 2825K 2830K 2835K 2840K 2845K 2850K 2855K 2860K 2865K 2870K 2875K 2880K 2885K 2890K 2895K 2900K 2905K 2910K 2915K 2920K 2925K 2930K 2935K 2940K 2945K 2950K 2955K 2960K 2965K 2970K 2975K 2980K 2985K 2990K 2995K 3000K 3005K 3010K 3015K 3020K 3025K 3030K 3035K 3040K 3045K 3050K 3055K 3060K 3065K 3070K 3075K 3080K 3085K 3090K 3095K 3100K 3105K 3110K 3115K 3120K 3125K 3130K 3135K 3140K 3145K 3150K 3155K 3160K 3165K 3170K 3175K 3180K 3185K 3190K 3195K 3200K 3205K 3210K 3215K 3220K 3225K 3230K 3235K 3240K 3245K 3250K 3255K 3260K 3265K 3270K 3275K 3280K 3285K 3290K 3295K 3300K 3305K 3310K 3315K 3320K 3325K 3330K 3335K 3340K 3345K 3350K 3355K 3360K 3365K 3370K 3375K 3380K 3385K 3390K 3395K 3400K 3405K 3410K 3415K 3420K 3425K 3430K 3435K 3440K 3445K 3450K 3455K 3460K 3465K 3470K 3475K 3480K 3485K 3490K 3495K 3500K 3505K 3510K 3515K 3520K 3525K 3530K 3535K 3540K 3545K 3550K 3555K 3560K 3565K 3570K 3575K 3580K 3585K 3590K 35

3

על פי הסיכום עם שר האוצר מתוכננת בחודש מאי 1993, ע"י משרד האוצר, הצגה ראשונית של מגמות וכיווני פעולה של תקציב המדינה לשנת 94.

מסמך זה מרכז רעיונות לכיווני פעולה אפשריים על מנת להעריך לקראת הצגה זו.

רקע:

ב. מסגרת של סדרי עדיפויות בין הנושאים השונים (בטחון, רווחה, השקעות וכו') בהתאם לתוואי המשק ולסדרי העדיפות של הממשלה.

ד. בחינה מבנית של נושאים משקיים אשר לוא דוקא באים לידי ביטוי ישיר בתחום התקציב (כגון ליברליזציה בשוק התקשורת, מדיניות חשיפה וכדו').

משרד ראש הממשלה

דרך הפעולה המוצעת

1. יש להקים צוות חיצוני המורכב מקבוצה של אקדמאים בכירים מתחום הכלכלה על מנת להרכיב את תמונת המאקרו של המשק הישראלי והתווית אלטרנטיבות וכיווני התפתחות חזויים.
2. יש להקים צוות חיצוני, בין תחומי, המורכב מאישים ממגוון תחומים בחברה הישראלית (בטחון, רווחה, תעשיה, אקדמיה) אשר יבנו מסגרת שתאפשר דיון והחלטה בנושא של סדרי עדיפויות במשק הישראלי.
- יש להחליט על 2 עד 3 משרדי ממשלה אשר יזומנו להציג, בפני וועדת שרים מיוחדת, את תקציב משרדם לפי הפרוט המקסימלי ולאחר מכן לקיים דיון על כל תקציב. להערכתי דיון ממצה ורציני על תקציב משרד יחייב השקעת זמן ארוכה ולכן לא תהיה אפשרות לבצע בשנה אחת יותר מ 2 עד 3 משרדים (בהתאם לגודלם).
4. יש לבחור שלושה נושאים מרכזיים בתחום המשק הישראלי ולהטיל על שלוש חברות יעוץ חיצוניות לבצע בדיקה מקיפה וכוללת על נושא מסוג זה תוך הנחיה המתבצעת מהממשלה.

אלטרנטיבות להפעלה

על פי דרך פעולתה של הממשלה נתונה האחריות לפעילויות שתוארו לעיל על משרד האוצר. אולם במידה ולא תתבצע פעולה יזומה על ידנו קיימת האפשרות הן שהדברים לא יתבצעו ע"י משרד האוצר או במידה והם יתבצעו לא תהיה לנו אפשרות ויכולת בקרה בזמן אמיתי.

המלצה

אני מציע כי, לאחר הסכמתך, הנושא יוצג לשר האוצר תוך דרישה לביצוע משותף של הנושאים הנ"ל ושילוב שלנו בכל שלבי התהליך. במידה וניתקל בהתנגדות לפתח הנושאים באופן עצמאי.

הוכן "ג" אילן פלסו.



משרד ראש הממשלה

ירושלים, ו' בטבת התשנ"ג
30 בדצמבר 1992

אשר
למסכים
זמן
נכס
וקראת
המדינה
אשר
למסכים
זמן
נכס
וקראת
המדינה

אל: ראש הממשלה

הנדון: הערכות לקראת תקציב 1994 - מסגרת פעולה

כללי: על פי הסיכום עם שר האוצר מתוכננת בחודש מאי 1993, ע"י משרד האוצר, הצגה ראשונית של מגמות וכיווני פעולה של תקציב המדינה לשנת 94.

מסמך זה מרכז רעיונות לכיווני פעולה אפשריים על מנת להעריך לקראת הצגה זו.

רקע: דיוני תקציב המדינה אמורים להתחלק לארבעה מישורים:

א. דיון מאקרו-כלכלי על מצב המשק ותוואי התפתחות אפשריים בעתיד, תוך התייחסות לפרמטרים עיקריים כגון: גרעון תקציבי, אבטלה, ריבית, אינפלציה וכדו'.

ב. מסגרת של סדרי עדיפויות בין הנושאים השונים (בטחון, רווחה, השקעות וכו') בהתאם לתוואי המשק ולסדרי העדיפות של הממשלה.

ג. ניתוח פעילות ברמת המשרד הבודד, או ברמת נושא בינמשרדי, ניתוח רמת היעילות בפעילות זו ובחינת אלטרנטיבות. כל זאת ברמה של תקציב על בסיס אפס (דהיינו תיקצוב מלמטה למעלה).

ד. בחינה מבנית של נושאים משקיים אשר לוא דוקא באים לידי ביטוי ישיר בתחום התקציב (כגון ליברליזציה בשוק התקשורת, מדיניות חשיפה וכדו').

משרד ראש הממשלה

דרך הפעולה המוצעת

1. יש להקים צוות חיצוני המורכב מקבוצה של אקדמאים בכירים מתחום הכלכלה על מנת להרכיב את תמונת המאקרו של המשק הישראלי והתווית אלטרנטיבות וכיווני התפתחות חזויים.
2. יש להקים צוות חיצוני, בין תחומי, המורכב מאישים ממגוון תחומים בחברה הישראלית (בטחון, רווחה, תעשיה, אקדמיה) אשר יבנו מסגרת שתאפשר דיון והחלטה בנושא של סדרי עדיפויות במשק הישראלי.
3. יש להחליט על 2 עד 3 משרדי ממשלה אשר יזומנו להציג, בפני וועדת שרים מיוחדת, את תקציב משרדם לפי הפרוט המקסימלי ולאחר מכן לקיים דיון על כל תקציב. להערכת דיון ממצה ורציני על תקציב משרד יחייב השקעת זמן ארוכה ולכן לא תהיה אפשרות לבצע בשנה אחת יותר מ 2 עד 3 משרדים (בהתאם לגודלם).
4. יש לבחור שלושה נושאים מרכזיים בתחום המשק הישראלי ולהטיל על שלוש חברות יעוץ חיצוניות לבצע בדיקה מקיפה וכוללת על נושא מסוג זה תוך הנחיה המתבצעת מהממשלה.

אלטרנטיבות להפעלה

על פי דרך פעולתה של הממשלה נתונה האחריות לפעילויות שתוארו לעיל על משרד האוצר. אולם במידה ולא תתבצע פעולה יזומה על ידנו קיימת האפשרות הן שהדברים לא יתבצעו ע"י משרד האוצר או במידה והם יתבצעו לא תהיה לנו אפשרות ויכולת בקרה בזמן אמיתי.

המלצה

אני מציע כי, לאחר הסכמתך, הנושא יוצג לשר האוצר תוך דרישה לביצוע משותף של הנושאים הנ"ל ושילוב שלנו בכל שלבי התהליך. במידה וניתקל בהתנגדות לפתח הנושאים באופן עצמאי.

הוכן י"ג אילון פלטו.



OLYMPIC COMMITTEE OF ISRAEL

הוועד האולימפי בישראל

FAX: 03-5613261 * טקס * PHONE: 03-5610849 * טלפון * 6 HAARBA ST. TEL-AVIV 44739 תל אביב 44739

21.12.92

החבר
שבת
1/12

לכבוד
ממר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה

לכבוד
ממר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה

לכבוד
ממר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה

לפניך ההסכבות לגופי ומוסדות הספורט הגדולים בישראל לשנת 1993 (כאלפי שקלים ובסכומים מעוגלים)

מהממשלהמההימורים

1.500-כ	20.000-כ	-	מרכז הפועל
750-כ	12.500-כ	-	מרכז מכבי
500-כ	2.750-כ	-	מרכז אליצור
200-כ	3.000-כ	-	מרכז ביתר
150-כ	500-כ	-	מרכז אסא
---	5.000-כ	-	הוועד האולימפי
4.250-כ	12.750-כ	-	התאחדות לספורט
450-כ	2.600-כ	-	איגוד הכדורסל
400-כ	930-כ	-	איגוד הטניס
(אלא בנושאי שיטור) ---כ	12.000-כ	-	התאחדות לכדורגל
8.200-כ	72.030-כ	סה"כ	

אלו הן עובדות שעמן ניתן בקושי רב לשמור על הקיים, והמלמדות כי בהשוואה לעבר מזה 3-4 שנים הסכומים הולכים וקטנים

צרה חיריעה באן מלפרט את חשיבות ומטרות הספורט בכלל ולבטח לא על מרכיביו.

אך בבדיקה זהירה ובסיסית נראה לנו כי תוספת של 40-50 מיליון שקל ל-1993 תיתן סיכוי לספורט לפעול ולתפקד כנדרש, לייצג כמצופה ולחביא כבוד למדינה בזירות הספורט המגוונות.

OLYMPIC COMMITTEE OF ISRAEL



הוועד האולימפי בישראל

FAX: 03-5613261 • טלפקס • PHONE: 03-5610849 • טלפון • 6 HAARBAA ST. TEL-AVIV 64739 תל אביב 64739

כמה מהנושאים החשובים הם:

- ביסוס המועדונים (קרי: אגודות הספורט).
- קליטת ספורטאים, מאמנים ומומחים עולים חדשים.
- השתלבות באירופה של 20 ענפים אולימפיים מלאים.
- הכנה מקצועית למפעל השיא המכביה ה-14 - של כ-1,500 ספורטאים.
- איתור, מיון, הכנה וקידום של ספורטאים צעירים מצטיינים.
- טיפות המרכזים הלאומיים והעמדתם לרשום כלל ספורטאי הייצוג והצמרת.
- אירוח מפעלים בינלאומיים בארץ.
- טיפוח סקטורים מקופחים ומוזנחים יחסית - נשים, נוער וענפים יחודיים.
- פיתוח ספורטים אחרים ב"ענפים קטנים".
- הרחבת התשתית מכל החבטים.

מירב הפעולות יבוצעו באמצעות הגופים המוזכרים, ולכן הצעתנו ומשאלתנו כי התוספת המבוקשת תתפצל בערך כך: (באלפי שקלים)

מרכז הפועל	-	6.000	-	5.000
מרכז מכבי	-	4.000	-	3.000
מרכז אליצור	-	1.000	-	750
מרכז ביתר	-	750	-	500
מרכז אס"א	-	500	-	250
הוועד האולימפי	-	3.000	-	2.000
ההתאחדות לספורט	-	8.000	-	7.000
איגוד הכדורסל	-	1.500	-	1.000
איגוד הטניס	-	750	-	500
ההתאחדות לכדורגל	-	5.500	-	5.000
אחרים	-	6.000	-	5.000
מרכזי אימונים	-	5.000	-	4.500
ציוד השגי בסיסי	-	4.000	-	2.500
מרכזים לאומיים	-	4.000	-	3.000
		50.000		40.000



OLYMPIC COMMITTEE OF ISRAEL

הוועד האולימפי בישראל

FAX: 03-5613261 * PHONE: 03-5610869 * 6 HAARBAAR ST. TEL-AVIV 64739 רח' הארבעה 6, תל אביב 64739

ללא התוספת המבוקשת לא ניתן יהיה לבצע, לפעול ולתפקד.
 עם התוספת ניתן יהיה להסדיר חספורט, לארגנו כנדרש, ליצור קדימויות
 ועדיפויות ולחתמודד עם מירב מדינות העולם כשוויים בין שווים.

כמובן שאנו מוכנים להסברים ולפירוט נוסף.

בכבוד רב,

יורט אוברקוביץ
 יו"ר

18/11/92



לילדון דאס!

דעם לאדיוויד ~~דאס~~ דאסן שטעטל (שטעטל)
דאס דאסן שטעטל דאסן שטעטל
דאסן שטעטל

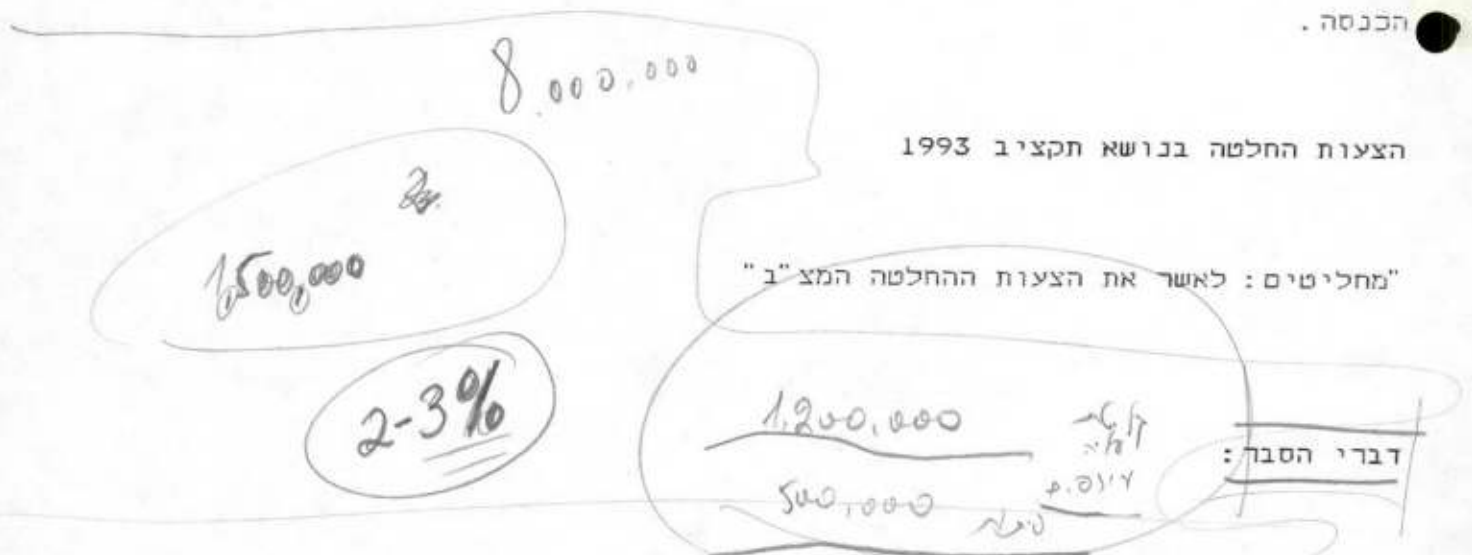
① דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל

② דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל

③ דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל
דאסן שטעטל, דאסן שטעטל, דאסן שטעטל

הצעת החלטה בנושא תקציב המדינה לשנת 1993

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 175. בעניין תקציב המדינה לשנת 1993 מועלות בזאת שוב הצעות שר הכלכלה בנושאי קיצבאות ילדים, הגברת התעסוקה - פרויקטים לאומיים, הבטחת הכנסה.



הצעות החלטה בנושא תקציב 1993

"מחליטים: לאשר את הצעות ההחלטה המצ"ב"

בהתאם להחלטת הממשלה בהצבעתה על תקציב 1993 המאפשרת לשר הכלכלה לשוב ולהעלות לדיון הצעות בנושאי מדיניות מיסוי, הבטחת הכנסה, פרויקטים יוצרי תעסוקה ומשכנתאות שהועלו בהצעות השר שהוגשו ב-3.9.92 - ולאור העודפים הלא מתוכננים בתקציב 1992 מגישים לדיון ולהפעלה הצעות אלה בתקציב 1993. (לדפוס סגור וסגור חלקי)

ריכוז ההצעות ומקורות מימון:

מקורות: תת ביצוע גרעון בתקציב 1992: 2.8-3.8 מיליארד ש"ח

שימושים: * קיצבאות ילדים - 600 מ' *

הבטחת הכנסה - 23 מ'

פרויקטים

יוצרי תעסוקה - 700 מ'

הפחתת מיסים - 500 מ'

משכנתאות - 160 מ'

סה"כ - 1,983 מ'

150
200
200

* בהתאם להחלטת הממשלה מס' 175. בעניין תקציב המדינה לשנת 1993 מועלות בזאת שוב הצעות שר הכלכלה בנושאי קיצבאות ילדים, הגברת התעסוקה - פרויקטים לאומיים, הבטחת הכנסה.

2,537 *
190

על-פי נתוני החשב הכללי באוצר מיום 4 בנובמבר 1992 הכוללים אומדן ביצוע התקציב לתקופה שחלפה (ינואר-אוקטובר) ותחזית (הלוקחת בחשבון טווח סטיה) שנתיית יסתכם הגרעון המקומי ב - 9.0-11.0 מיליארד ש"ח בלבד, לעומת גרעון מתוכנן של 12.8 מיליארד ש"ח.

נתונים אלה מלמדים כי צפוי שיותר בקופת האוצר סך של 2.8 - 3.8 מיליארד ש"ח
בהשוואה לתקציב 1992 המאושר על ידי הממשלה. קאזני, ^{לגלית} ח' חזון יצוי ^{לגלית} ח' חזון יצוי
מתקציב 1991 נותרו עודפים בסך 1.4 מיליארד ש"ח שהועברו לתקציב 1992. ^{לגלית} ח' חזון יצוי
הוצאות המדינה יסתכמו (לפי נתונים אלה) בסך 70.3 מיליארד ש"ח לעומת הוצאות
מתוכננות בסך 77.6 מיליארד - תת ביצוע של 7.3 מיליארד ש"ח. בצד ההכנסות חלה ירידה
של כ-4.5 מיליארד ש"ח (במקום 64.8 יסתכמו אלה ב 60.3 מיליארד בלבד).

את הירידה בהכנסות מיחסים לסיבות הבאות:

1) לעומת הנחת התקציב כי הכנסות המדינה ממיסים יגדלו ריאלית (בהשוואה ל 1991) - 17%, עלו ההכנסות בכ - 10% בלבד. הנחת היסוד שדיברה על האצה משמעותית בפעילות המי שקית, התבררה כמוטעה.

(2) לא יושמו החלטות על הטלת מיסים (מס קניה על משקאות, מס על קצבאות ילדים).

3) הניחו כי תקבולי המכירת חברות ממשלתיות יסתכמו ב- 2.3 מיליארד ש"ח, ועתה מתברר כי יכול ואלה יגיעו ל- 1.0 מיליארד בלבד.

את הירידה בהוצאות מיחסים לסיבות הבאות:

(1) במקום תחזית עליה שדיברה על 200,000 עולים, יגיעו לארץ השנה, כ- 60,000 עולים בלבד. הפרש זה, במספר העולים, אפשר הקטנה משמעותית של ההוצאה הממשלתית (12.8 מיליארד ש"ח).

להלן פירוט הסטייה:

הסטיה מביצוע (קרי: הוצאה תקציבית מתוכננת הכוללת בתוכה הערכה עד סוף השנה, המשווה להוצאה התקציבית המאושרת ע"י הממשלה), כפי שמוצא אותה האוצר ליום 4.11.92

סה"כ סטיה מביצוע (קרי : הוצאה קטנה מהמתוכנן) - 8,820 מיליארד ש"ח

להלן פירוט: חיגור - 650 מיליון

דָּתוֹת - 50 מִלִּיּוֹן

עבודה ודרווחה - 100 מיליון

ביטוח לאומי - 1,000 מ'

שיכון - 1,700 מ'

קליטה ועליה - 670 מ'

חקלאות - 800 מ' ת

תעשייה ומסחר - 800 מ'

תיירות	- 50 מ'
תחבורה	- 100 מ'
מים	- 100 מ'
תשלום ריבית	- 1,200 מ'
קרן ביטוח לאומי	- 150 מ'
רזרבה לקליטת עליה	- 850 מ'
משרדים אחרים	- 600 מ'
סה"כ	8,820 מ'
עודפים (שנה קודמת)	1,450 מ'
תת ביצוע תקציב מקורי	7,370 מ'

* מכל אלה עולים הדברים הבאים:

(א) הפעילות הכלכלית במשק, מצויה בהאטה, המשפיעה על תקבולי הממשלה ממיסים, מגבילה את הצמיחה המימשקית ומאפשרת קליטת עובדים חדשים בקצב קטן בהרבה מהחזוי.

(ב) מספרי העולים שהגיעו השנה לארץ קטנים מאוד ביחס למצופה.

(ג) החלטות הממשלה בנושא התקציב לא מומשו. צפוי כי הגרעון התקציבי יהיה קטן בהרבה מהמתוכנן ויסתכם ב-10-9 מיליארד ש"ח בלבד.

* בקשת ההחלטה מוגשת מהטעמים הבאים:

(א) לדעת שר הכלכלה והתכנון, צריכה הממשלה לקבל החלטה בנוגע לשימוש שיעשה בכספים הכותרים שמקורם בהפרש שבין הגרעון שתוכנן לזה שמתברר בפועל. החלטה זו אינה יכולה להתקבל על ידי פקידי האוצר, באשר מדובר בקביעת מדיניות לאומית, אותה צריכה לעשות הממשלה - והיא לבדה. מה שאושר בממשלה, יכול להדחות, לעוכב או להשתנות רק בפורום המאשר.

(ב) מהנתונים עולה כי המשק מצוי בהאטה משמעותית. מנתוני האבטלה מתברר כי היקפה של הבעיה גדל, מדו"ח הביטוח הלאומי מתברר כי מצוקת השכבות החלשות גוברת וכי היא עוד עשויה לגדול ברגע שאוכלוסית העולים המובטלת תפסיק להנות מתלומי ההעברה של הביטוח הלאומי.

(ג) מהפערים הגדולים שבין תקציבי המשרדים המאושרים ובין ההוצאה בפועל, עולה כי בניגוד להחלטת הממשלה, וכוונתה, להגדיל את ההוצאה הממשלתית כדי לאפשר קליטת עולים נאותה והאצת הפעילות במשק - בחרו המופקדים על הקופה באוצר, למנוע מימוש מדיניות ממשלתית זו.

(ד) הצעת ההחלטה תיצור מצב חדש:

1 (החזרת קצבאות הילדים (לילד הראשון והשני), ללא הטלת מס, תשפר משמעותית את צימצום פערי ההכנסה במשק, ותקל מאוד מצוקת משפחות רבות בישראל. מדובר בכלי צודק מבחינה חברתית - סוציאלית ונכון מבחינה כלכלית.

2 (קיצור תקופת האכשרה לקבלת קיצבת ההכנסה ברמה הגבוהה תוציא אל מעל לקו העוני כ- 8,000 משפחות המצויות עתה מתחת לו.

- (3) ההוצאה לפרויקטים יוצרי הכנסה, שיש בהם כדאיות כלכלית גם בזמן הטווח הקצר, תקטין את הלחץ בשוק העבודה, תאפשר הכשרת כוח אדם מיומן, תאיץ את הפעילות המימשקית ותתרום רבות לשינוי בהרגשה הכללית של מאות אלפי האנשים חסרי העבודה.
- (4) הפחתת מיסים בדרך של ריווח מדרגות המס לשכבות הביניים תגדיל את הכנסתן הפנויה של רוב מישקי הבית בארץ, תאפשר גידול בהוצאה הצרכנית, תוזיל את תשומות הייצור, ותעודד יצירתם של ביקושים במשק - שיכול ויביאו אף לגידול בביקוש לעובדים.
- (5) משכנתאות - תמנע החלטת ממשלה קודמת שלא בוצעה במלואה.
- (6) שיתוף גמולי המגזר הציבורי וצמצום ההוצאות על מדיניות כלכלית לאומית, ועל סידורי עדיפויות ולא (ה) הממשלה היא שצריכה להחליט על מדיניות כלכלית לאומית, ועל סידורי עדיפויות ולא פקידי האוצר או השר הממונה. מרגע שנוצר מצב תקציבי חדש, והגרעון עתיד (על פי נתוני ותחזיות האוצר) להיות קטן באופן משמעותי מהמתוכנן, זאת על אף הקיטון שחל בהכנסות המדינה ביחס לתקציב ולמרות הגידול, מצד שני, בהוצאות לסעיפים מסוימים - חובה כי הממשלה תחליט מה לעשות ביתרה שנוצרה. במציאות הנוכחית, רואה שר הכלכלה והתכנון חשיבות עליונה להאצת הפעילות במשק (שאינה מחייבת עוד חריגה תקציבית), ובהקלת מצוקת המובטלים ובעלי ההכנסות הנמוכות.

שר הכלכלה והתכנון

כ"א בחשוון התשנ"ג

17 בנובמבר 1992

הערות והצעות שר הכלכלה והתכנון בעקבות ההודעה על מימדי העוני בישראל
עיקרי הדברים:

- (1) בישראל מגמה ברורה של התגברות תחולת העוני ומצוקתו.
- (2) חלק נכבד בגידול בתחולת העוני מיוחס לקליטת העליה.
- (3) צפוי כי המצוקה תגבר, עם הפסקת העברת תשלומי הקיצבות לעולים החדשים.
- (4) האוכלוסיה הוותיקה סובלת מירידה ריאלית בתשלומי הקיצבות ומהרעת מצבה היחסי.
- (5) המצב האמיתי גרוע עוד יותר מזה העולה מנתוני הביטוח הלאומי. הוא אינו משקף את מצבם של כמה מגזרים, וצורת החישוב ממתנת את גודל המצוקה.
- (6) אוכלוסית זכאים נרחבת לא מצליחה לממש את זכותה לקבלת קיצבה.
- (7) תשלומי הקיצבה ממתנים את חחושת העוני ואת המצוקה של השכבות הנחשלות.
- (8) השיטה הנוכחית של תשלומי קיצבה גורמת לעיוותים רבים
- (9) ניתן לתקן עיוותי השיטה, גם ללא גידול בהוצאה התקציבית
- (10) העומס האקטוארי המוטל על הביטוח הלאומי קשור בהרכבה הדמוגרפי של אוכלוסית העולים.
- (11) מצבו הנכסי של ביטוח לאומי, בנושא קיצבות הילדים שופר.
- (12) בעבר, היה מצבן של שכבות המצוקה טוב ביחס.
- (13) ישנן חלופות אפשריות למימון ההצעה.

תחולת העוני ומצוקתו : המצב הנוכחי :

- * ב- 1991 וב- 1992 מסתמנת עליה במספר המשפחות שהכנסתן הפנויה נמוכה מקו העוני (המוגדר לנפש סטנדרטית - 499 ש"ח לחודש) וירידה ריאלית של כ- 2% מהכנסת קו העוני של 1990). קו העוני למשפחה בת 4 נפשות הוא 1,597 ש"ח שהם 59.9% מהשכר הממוצע.
 - * 358,200 משפחות חיו מתחת לקו העוני - קודם לתשלומי ההעברה. לאחר תשלומי העברה נותרו מתחת לקו העוני 152,300 משפחות המהווים כ- 15% מאוכלוסית השכירים והלא עובדים.
 - * למעלה מ- 1,000,000 נפשות חיו מתחת לקו העוני - קודם לתשלומי ההעברה. לאחריהם נותרו למעלה מ- 562,000
 - * 373,200 ילדים מתחת לקו העוני, ולאחר תשלומי ההעברה נותרו 234,600 - המהווים כ- 20% מכלל הילדים באוכלוסיה.
 - * הכנסתן הפנויה של המשפחות העניות היתה, בממוצע, כ- 72% מהכנסת קו העוני (למשפחה בת 4 נפשות - 1,150 ש"ח בלבד)
- ### מצוקת העולים :
- * משפחות העולים שהגיעו ארצה במהלך 1989-1991 מנו 8.4% (455,000) מכלל הנפשות באוכלוסיה ו- 6.4% מכלל אוכלוסיית הילדים. 35% ממשפחות אלה היו עניות. היוו 18% מכלל המשפחות העניות באוכלוסיה.
 - נחונים אלה מוטים כלפי מטה ומתבססים על כך שמספר רב של משפחות עולים חיות ביחד בדירה אחת. לו חיו בתאים משפחתיים נפרדים - היתה ההכנסה הממוצעת למשק בית יורדת ואחוז המשפחות העניות היה גדול בהרבה - מעריכים כי היה מגיע כדי 70% מכלל משפחות העולים.
 - * ההכנסה הפנויה הממוצעת של משפחת עולים היתה 70% מזו שבכלל האוכלוסיה. רק 47% ממנה מקורו בעבודה (בהשוואה ל- 78% בכלל האוכלוסיה). ההכנסה מתמיכות ממשלתיות היא המרכיב העיקרי - 53% מכלל ההכנסה.
 - * ההכנסה הנמוכה המאפיינת את העולים, העובדה כי רובם (80%) מצויים ב- 5 העשירונים התחתונים, הורידו את ההכנסה החציונית ולפיכך גם את קו העוני. הכנסה זו גבוהה בקרב האוכלוסיה הוותיקה ב- 4% . משמעות הדבר היא כי ללא העולים היה קו העוני גבוה ב- 2% מנתוני 1991.
 - * בשל ריכוז משפחות מעוטות הכנסה סביב קו העוני, שינויים קלים בקו העוני גורמים לשינויים גדולים בתחולת העוני (היקפו). לדוגמא: בשנת 1990 כ- 32,000 משפחות קיבלו גימלה להבטחת הכנסה מכח חוק הבטחת הכנסה. כמחציתן קיבלו את הגימלה בשיעור מוקטן. לפי אומדן, כיום מקבלים את הקצבה בשיעור מוקטן כ- 17,000 משפחות, וכמחציתן מקבלות אותה לתקופה העולה על חצי שנה. הקטנת תקופת האכשרה לחצי שנה תעלה כ- 8,000 משפחות מעל לקו העוני. עלות צעד זה 23 מ' ש"ח.
 - * תשלומי ההעברה הגיעו כדי 15.7% בלבד ממוצע ההכנסה ברוטו למשפחה באוכלוסיה, אך מקרב ההכנסה הממוצעת של משפחה עניה היוו תשלומים אלה 65% מהכנסתה הנקיה.
 - תשלומי ההעברה הגדילו את הכנסתן הכלכלית הממוצעת של משפחה ענייה פי שלושה ורבע

כמעט פי ארבע וחצי במונחי בוגר סטאנדרטי.

חלקן של משפחות עם 1-3 ילדים בכלל האוכלוסיה מגיע ל- 42.7% המהוות 45.2% מכלל המשפחות העניות, משפחות בנות 4 ילדים ויותר מהוות 7.6% מכלל האוכלוסיה ו- 12.6% מקרב העניים.

תחולת העוני בקרב המשפחות הקטנות ממשיכה לעלות ויורדת בקרב המשפחות הגדולות. בשנת 1991 כל משפחה גדולה רביעית היתה ענייה לעומת כל אחת משבע משפחות קטנות. השינוי מוסבר בתשלומי הקצבאות שניתנים לגדולות ונמנעים מחלק גדול בקטנות.

* התפלגות ריכוזי העוני בקרב האוכלוסיה מצביעה על קשר ישיר בין ריכוזי עולים ומשפחות גדולות. בירושלים למעלה מ- 25% מהמשפחות (שהם 30% מהנפשות ו- 40% מהילדים) הוגדרו כעניים, בבני ברק 24.4% מהמשפחות (29.6% מהנפשות ו- 35% מהילדים), ובבאר שבע 15.3% מהמשפחות הוגדרו כעניות.

מציאות קשה יותר מהמשתקף בנתונים

עיוות הנתונים והסיבות להטיתם כלפי מטה:

תמונת המצב הקשה המתבררת מהנתונים דלעיל אינה משקפת, למצער, באופן מדויק מספיק את גודל הזוועה. כדי לקבל תמונה מהימנה יותר יש לקחת בחשבון את העובדות הבאות:

(1) חומרת המצב: המשקפת גישה יחסית לעוני על פי המצוקה היחסית ומידת אי השוויון. משווים את רמת ההכנסות של משפחות המצויות בתחתית סולם ההכנסות לרמת הכנסתן הממוצעת של שאר המשפחות. המציאות הישראלית מאופיינת בהתפלגות הכנסות א-גורמאלי, בו שני העשירונים העליונים מרכזים בידהם הכנסה הגדולה מזו של 7 העשירונים גם יחד. במצב זה, מדד ממוצע, הוא מעשה פלסטר. לכך יש להוסיף את תחושות הקיפוח היחסי והמצוקה החברתית שאינה נלקחת בשום מרכיב חשבונאי, מוטעה ככל שיהיה.

(2) אי מימוש קצבאות על ידי זכאים:

רק 75% מהמשפחות הזכאיות לתשלומי קצבה עבור ילד ראשון ושני מהמעביד אכן קיבלו את הקצבאות. מתוך 210,000 משפחות זכאים הועברו הקצבאות ל- 175,000 בלבד. 35,000 זכאים לא קיבלו את הקצבאות. 382,000 משפחות לא מקבלות קיצבה בפועל היינו 70% מכלל המשפחות הקטנות. משפחות זכאיות שאינן ממשות זכותן מפסידות כ- 1,500 ש"ח בממוצע לשנה. ביולי 1990 הונהגו במערכת המיסוי הישיר שני שינויים. הופחת מספר נקודות הזיכוי הניתנות לאישה נשואה עבור ילדים. נקודת זיכוי אחת עבור כל ילד אי זוגי לעומת נקודת זיכוי עבור כל ילד. שינוי שהביא להקטנה של הכנסתן הנקייה של נשים בשכבות הביניים יותר מנשים בעלות הכנסה גבוהה (שלהן גם בדר"כ מספר קטן של ילדים). (ב) הוענקו זיכויי מס כאחוז מן ההכנסה החייבת במס. לצעד זה לא היתה השפעה פרוגרסיבית כלקורמו.

נתונים בסיסיים לנוגעים לקצבאות הילדים:

מספר נקודות קיצבה לכל ילד נוסף במשפחה

מספר סידורי של הילד במשפחה	(1) קיצבות ילדים		קיצבות יוצאי צבא		במונחי כסף
	משפחה א'	משפחה ב'	(ק"צ)	א'	ב'
1	0.00	1.00	0.00	--	94
2	0.00	1.00	0.00	--	188
3	1.25	1.25	0.75	188	376
4	----	1.25	2.50	---	728.5
5	----	1.25	2.00	---	1,034
6 ואילך	----	1.25	2.25	---	1,363

(1) הגדרה: משפחה א': משפחה עם עד 3 ילדים שבה המפרנס הראשי משתכר יותר מ-95% מהשכר הממוצע. משפחה ב': משפחה עם עד 3 ילדים שראשה משתכר פחות מ-95% מהשכר הממוצע או משפחה עם 4 ילדים ויותר.

תשלום קיצבות לפי מספר הילדים (שנתי, במיליוני ש"ח - מחירי ינו' 1991)

מספר סידורי של הילד במשפחה	סך הכל	קיצבת ילדים	קיצבות יוצאי צבא	
			סה"כ	כ- % מסך קיצבות
סך הכל	1,546	1,111	435	28
1	280	280	0	--
2	217	217	0	--
3	472	329	143	30
4	329	147	182	55
5	127	70	57	45
6	68	38	30	44
7	35	20	15	44
8+	18	10	8	44

ערך קיצבה אחת (במונחי 1992) - 94 ש"ח, 78 ש"ח (במונחי 1991) שהיוו 3% מהשכר הממוצע במשק. ב-1975 ערך נקודת הקיצבה עמד על 5% מהשכר הממוצע. מעבר מהילד השלישי לרביעי, במשפחות יוצאי צבא שראשן משתכר יותר מ-95% מהשכר הממוצע, מגדיל את מספר נקודות הקיצבה פי 3.9 - מ-2 ל-7.75 נקודות. (מ-198 ש"ח ל-728.5 ש"ח). ילד חמישי יוסיף 3.25 נקודות קיצבה (שתגיע ל-1,034 ש"ח) ואילו כל ילד מהילד השישי ואילך יוסיף 3.5 נקודות קיצבה (עוד 329 ש"ח לילד).

ינרות בחישוב הקיצבה הנוכחי :

(1) מבחן ההכנסה מתיחס למפרנס הראשי בלבד. מה שרלוונטי היא דמת הרווחה הכוללת המתייחסת להכנסה סטנדרטית לנפש. במצב הקיים יכולה משפחה עשירה יותר עם שני מפרנסים לקבל קיצבה ממנה לא יהנה מפרנס יחיד.

(2) אצל השכירים נלקח בחשבון הכנסה מעבודה בלבד ולא כלל ההכנסות.

(3) למי שמשכר 95% מההכנסה - תוספת שקל להכנסה פירושה ביטול הקצבה ושיעור מס שולי אין סופי.

(4) לא כל הזכאים מממשים זכאותם.

(5) מבנה הקצבה יוצר מצב לא הגיוני שבמשפחה עם 3 ילדים, שראשה משכר יותר מ-95% מהשכר הממוצע, תוספת ילד רביעי תגדיל את נקודות הקצבה מ-2 ל-7.75. (הגידול בהכנסה : מ-188 ל-728.5 ש"ח) לחילופין משפחה עם 4 ילדים תאבד 5.75 נקודות קיצבה או 540.5 ש"ח כאשר אחד מילדיה יגיע לגיל 19.

במשפחה בת שלוש נפשות, בהגיע אחד הילדים לגיל 19 תאבד המשפחה את כל הקצבה (376 ש"ח).

(4) הנתונים אינם מתייחסים לכלל האוכלוסיה :

נתוני המוסד לביטוח לאומי, מהם שאובות העובדות דלעיל, אינם כוללים את הנתונים המתייחסים למספר אוכלוסיות ייעודיות.

מהנתונים נעדר הדיווח על האוכלוסיה הערבית בישראל, המגזר הקיבוצי והמושבי. אלה מהווים כ- 20% מאוכלוסית המדינה.

אין ספק כי לו נכללו הנתונים הרלוונטיים היתה להם השפעה מכרעת להרעת פני הדברים.

האוכלוסיה הערבית מאופיינת ברמת הכנסה נמוכה ביחס למקובל במגזר הישראלי ובקיומן של משפחות גדולות מאוד. אמירה דומה תתאים גם לשני המגזרים הנותרים - אם כי מסיבות שונות. מעריך כי היה בהם כדי להוריד את קו העוני כדי לפחות עוד שני אחוזים נוספים, ולהגדיל את תחולת העוני במאה אלף נפשות לפחות.

מיתון הצירות :

החשיבות של תשלומי ההעברה למיתון העיוות :

כאמור, תשלומי ההעברה הגדילו את הכנסתן הכלכלית הממוצעת של משפחה ענייה פי שלושה ורבע וכמעט פי ארבע וחצי במונחי בוגר סטנדרטי. תשלומים אלה היוו 65% מהכנסתן הנקייה של משפחות עניות לעומת 15.7% ממוצע ההכנסה ברוטו למשפחה באוכלוסיה.

מתחת לקו העוני נותרו 15% מאוכלוסית השכירים (152,000 משפחות) לעומת 358,000 שהיו נמנות עליהן לוליי תשלומי ההעברה. בגין תשלומים אלה נחלצו מקו העוני 562,000 בני אדם. (בכללם 140,000 ילדים).

הרעה ביחס לעבר

השוואה בין המצב הנוכחי למה שקרה בעבר :

טלטלות רבות ושונות עברו על תוכנית קצבאות הילדים מאז שהונהגה ב-1959. במשך כל השנים היתה התוכנית נתונה לבחינה מחדש. היא צברה הישגים בשנים הראשונות להפעלתה, במונחים של תרומה משמעותית לצימצום מימדי העוני ואי השוויון בהתפלגות ההכנסות. יעילותה ירדה פלאים בתחילת שנות השמונים. ערכן של הקצבאות ירד - בעיקר בשל השחיקה בערך נקודות הזיכוי / הקצבה לפיהן פועלת התוכנית. גם הגידול באבטלה ובהבדלי השכר

שפיעו. להלן כמה נתונים משווים :

הירידה בתחולת העוני בקרב משפחות עם ילדים 1979-1984 (לאחר מיסים וקיצבאות ילדים)
(באחוזים)

משפחות	1979	1981	1982	1983	1985	1987
עם 1-3 ילדים	26.7	18.4	15.0	7.8	7.6	20.8
עם 4 ילדים ויותר	47.1	23.0	28.4	23.6	24.0	37.3

ב- 1968 דווח על כ- 247,000 נפש מתחת לקו העוני (שהיוו 11.4% מהאוכלוסיה היהודית העירונית), כ- 67,000 משפחות (11.2%) ו- 119,000 ילדים (14.2%). ב- 1975 דווח על כ- 164,000 נפשות (6.2% מהאוכלוסיה), 46,000 משפחות (6.2%) וכ- 77,000 ילדים (7.4%). ב- 1979 דווח על 10.9% מהמשפחות (כ- 84,000) ועל 86,000 ילדים (8.8%) כעניים. ב- 1986 תחולת העוני בקרב ילדים הגיעה כדי 12.5% וב- 1990 היא טיפסה ל- 14.3% ב- 1986 נמנו על המשפחות העניות 12.4% לעומת 1990 - 14.3% שהיו 139,000.

חלופות למימון

עלות:

במחירי ינואר 1991, תקציב ההקצבות הסתכם בכ- 1.5 מיליארד ש"ח לשנה, כולל החזר קיצבאות ילד ראשון ושני דרך המעביד וכולל קי"צ. (מהווה 1.4% מהתל"ג). ביטול קצבת ילד ראשון ושני חסכה כ- 600 מיליון ש"ח - 28% מההוצאה הפוטנציאלית (ביטול קצבת ילד ראשון = 359 מיליון המורכבים: 326 מ' לפי חוק ו- 33 מ' אי מימוש זכאות, וביטול קצבת ילד שני = 245 מ' - 224 לפי חוק ו- 21 מאי מימוש). יש לשים לב כי מתוך הסכום הכולל החסכון המשמעותי של 54 מיליון מקורו באי מימוש זכות זכאות.

מקורות אפשריים:

הקטנת הקיצבה: (1) קיצוץ במספר נקודות הקיצבה

(2) מיסוי קצבאות

(3) שילוב קיצוץ ומיסוי

בכל אחת מהאופציות מתקבלות הכנסות של כ- 600 מיליון ש"ח למימון ההוצאה הנוספת.

להלן פירוט החלופות למקורות אפשריים: (1) קיצוץ במספר נקודות הקיצבה:

פיזור קיצוץ בקיצבה על כל הילדים במשפחה, באופן שכל ילד יקבל 0.7 נקודות קיצבה, (שהם 66 ש"ח), או קיצוץ בקיצבה לילד הראשון והשני (0.45 נקודות קיצבה - 42 ש"ח)

ומהילד השלישי ואילך יקבלו 1.25 נקודות קיצבה (117.5 ש"ח). סה"כ חיסכון בשתי

החלופות - 600 מ' ש"ח. (2) מיסוי קיצבות: פוטנציאל המס על כל קצבות הילדים כולל

קי"צ, הינו 600 ש"ח. יש לקחת בחשבון מימוש חלקי או מתן פטור ממס לחלק מהאוכלוסיה

וצורך להשלמת החסר על ידי קיצוץ במספר נקודות הקיצבה. (3) שילוב קיצוץ ומיסוי:

תקוצץ רבע נקודות קיצבה מכל ילד באופן שלילד הראשון והשני תנתן 0.75 נקודות קיצבה

(70.5 ש"ח) ושלילד השלישי ואילך תנתן נקודת קיצבה אחת (94 ש"ח) - חסכון של 400

מיליון. 200 מיליון נותרים יושגו על ידי מיסוי חלקי של הקצבאות. יוטל, מס על קיצבת

3 הילדים הראשונים (כולל קי"צ) במשפחות שראשן נמצא בשיעור מס שולי של 35% ומעלה.

החלטות הוועידה החמישית בענין זה:

- * "המפלגה תשאף להחזיר מענק קצבאות הילדים למשפחות צעירות וקטנות עם ילד אחד עד שלושה ילדים שהזכות שלהן לקצבאות אלה בוטלה" ..
- * "מתוך דאגה מביטול קצבאות ילד ראשון ושני, ומתוך הסתייגות מהעדר זיכוי מס נאותים להורי ילדים, המפלגה תפעל לשמירה על קצבאות הילדים כמכשיר מרכזי של המדינה להבטחה והשלמה של ההכנסה של כל המשפחות עם ילדים בישראל, באמצעות חקיקה" ..

הצעת סיכום:

לאור מגמת ההחרפה במימדי העוני בישראל, התרחבות תחולת העוני והתגברות המצוקה הכללית של שכבות חלשות; ועל רקע הידיעה כי נתונים קשים אלה, משקפים רק במידה חלקית את המצוקה האמיתית, שהיא מתבררת להיות קשה עוד יותר (המגזר הערבי, הקיבוצי והמושבי שאינם משולב בנתונים, ובשל מספר נתונים מרכזיים המתייחסים לעולים ומוצגים תוך הטיה כלפי מטה), ולאור ההכרה בתרומתן החיובית של תשלומי הקצבה למיתון פערי ההכנסה ומצוקת העוני בישראל, חובה על הממשלה לחזק את מערכת השירותים החברתיים, באופן שתוציא ממעגל המצוקה יותר ויותר פרטים.

יש לזכור כי בשל שחיקת השכר הממוצע במשק, נשחקו קיצבות הזיקנה. ב-1991 ב-3.5% וב-92 ב-1% נוסף. הקיצבות לתמיכה בבעלי הכנסה מינימאלית נשחקו ב-4.6%.

הגידול בהוצאות לרווחה (450 מיליון ש"ח) מוסבר ברובו בגידול להוצאה על אוכלוסית העולים החדשים. אוכלוסיה המכילה אחוזים גבוהים ביחס של זקנים ושארים, ונכסמכת באופן משמעותי על תשלומי ההעברה הממשלתיים. יחד עם זאת ראוי לתת את הדעת על כך, שכלל האוכלוסיה הוותיקה ספגה ירידה דיאלית בתשלומי ההעברה, ובהכנסתה הפנויה.

בסה"כ הגיע חלקם של תשלומים אלה כדי 24.7% מתקציב המדינה לשנת 1992.

מנתוניו הכספיים של המוסד לביטוח לאומי עולה כי במהלך השנה חל שיפור במצבו הכספי של ענף הילדים הנובע מגידול בשיעור התקבולים מעבר לגידול בקצבאות על אף ירידה במימון הממשלתי. בשאר סעיפי הביטוח הלאומי, הורע מצבו הנכסי של המוסד. (העודף שנרשם בסעיף ילדים ב-1989 הסתכם ב-602.9 מיליון לעומת 1,006.9 ב-1991.

הרעה זו, כאמור מוסברת בגידול בחלקה של אוכלוסית העולים בכלל האוכלוסיה, ובעליה בגיל הממוצע בישראל. מתברר כי מגמה זו מתקיימת כבר מספר שנים. להלן כמה נתונים:

הכנסות הביטוח הלאומי

השנה סה"כ הכנסות הביטוח הלאומי גבייה מהציבור שיפוי האוצר החלק היחסי של שיפוי האוצר בכלל ההכנסות

1990	7,400 מיליארד ש"ח	6,00 מ' ש"ח	1,4 מ' ש"ח	18.9%
1991	9,100 מיליארד ש"ח	6,60 מ' ש"ח	2,5 מ' ש"ח	27.4%
1992	11,200 מיליארד ש"ח	7,60 מ' ש"ח	3,6 מ' ש"ח	32.1%

משמעותם של הללו אחת: בהכנסה הכוללת של המוסד לביטוח לאומי, יורד, לאורך שנים, חלקן של ההכנסות שמקורן בגבייה מהציבור ועולה חלקה של הממשלה, ההסבר לכך, נעוץ כנראה בשינויים הדמוגרפיים שבאוכלוסיה, הזדקנותה, והגברת תלותה, הקשורים בקליטת העליה.

הובח כי תשלומי ההעברה ממתנים את פערי ההכנסה ותחולת העוני ולפיכך מוצע לקבל את הסיכום הבא:

הממשלה מנחה את וועדת השרים לענייני כלכלה להחזיר את קיצבת הילד הראשון והשני החל מיום 1.1.1993 ולקצר את תקופת האכשרה לצורך קבלת הבטחת הכנסה ברמה הגבוהה, משנתיי לחצי שנה.



שר הכלכלה והתכנון

ירושלים, ה' אלול התשנ"ב
3 ספטמבר 1992

אל: מזכיר הממשלה

הנדון: הצעות החלטה בנושא תקציב המדינה לשנת 1993 ותכנית לשנים 1994-1995

מוגשות כזה הצעותי בנושא תקציב 1993 ותכנית לשנים 1994-1995. אבקש כי הצעות אלה יידונו בישיבת הממשלה בעת הדיון בתכנית שהגיש שר האוצר בנדון.

אבקש לאפשר לנציגי משרדי להוסיף דברים במהלך הדיונים בישיבת הממשלה בנושא התקציב והתוכנית לשנים 1994-1995 וזאת מתוקף מעמדו של משרד הכלכלה והתכנון עפ"י החלטת הממשלה מס. 1921 מיום 1.10.1991.

החלטה זו קובעת כי תכנית התקציב הרב-שנתית תתואם בין שר האוצר ושר הכלכלה והתכנון לפני הגשתה לממשלה.

כברכה,
פרופ' שמעון שטרייט



משרד הכלכלה והתכנון

הצעות החלטה בנושא:
תקציב 1993 ותכנית לשנים 1994-1995

ירושלים, אלול תשנ"ב, ספטמבר 1992

תוכן ענינים

הצעות החלטה בנושא תקציב 1993

ריכוז הצעות ומקורות מימון

א. מקורות

1. שינוי בתחזית היקף העליה

2. הגדלת גירעון תקציבי

ב. שימושים

3. מדיניות מיסוי, הפחתת מיסים

4. קיצבאות ילדים

5. הבטחת הכנסה

6. תגבור תקציב הרווחה

7. חינוך מיוחד

8. פרויקט חונכות

9. חיילים משוחררים, שכר לימוד

10. מפעל הזנה

11. שיקום שכונות

12. בניה כפרית

13. פרויקטים לאומיים יוצרי תעסוקה

14. משכנתאות

15. מכוני מחקר והשכלה גבוהה

הצעות החלטה בנושא:
תקציב 1993 ותכנית לשנים 1994-1995

"מחליטים:

לאשר את הצעות ההחלטה - המצ"ב"

דברי הסבר

מדיניותה הרשמית של הממשלה היא להביא לשינוי מהותי בסדר העדיפויות
הלאומי.

מן הראוי שמגמה זו תקבל ביטוי נוסף בתקציב הראשון שממשלה זו מגישה.

להלן מוצעות החלטות שתכליתן לשקף את השינוי בסדר העדיפויות.

רכוז הצעות ומקורות המימון (במיליוני ש"ח)

<u>מקורות</u>	<u>שמושים</u>
	<u>הפחתת מיסים</u>
657	
	<u>ביטוח לאומי</u>
1,562	שינוי בתחזית היקף העליה
830	הגדלת הגרעון התקציבי

2,392	סה"כ
	<u>רווחה</u>
27	טיפול במפגרים
9	שיקום נכים
9	נפגעי סמים ונוער מנותק
	<u>חינוך</u>
8	חינוך מיוחד
36	חונכות בתחום החינוך
	השתתפות בשכר לימוד של
16	חיילים משוחררים
	מפעל הזנה בבתי ספר
120	בערי פיתוח ובשכונות המצוקה
	<u>בניה ושקום שכונות</u>
240	שקום שכונות פיזי וחברתי
200	בניה כפרית
	פרוייקטים לאומיים
700	<u>יוצרי תעסוקה</u>
	<u>משכנתאות</u>
63	הפחתת ריבית
93	הפחתת חודש מדד
1	הרחבת הסדר פרעון מוקדם
100	<u>מכוני מחקר והשכלה גבוהה</u>

2,392	סה"כ

א. מקורות

1. שינוי בתחזית היקף העליה

הנחת הבסיס לתקציב 1993 בענין מספר העולים תהיה 80.000 עולים ולא 120.000, בכך ישתחררו מקורות בתקציב בסך 1,562,000 שקל.

דברי הסבר

התקציב מבוסס על הנחה שב-1993 יגיעו 120,000 עולים. הנחה זו אינה נראית ריאלית לאור מספר העולים בפועל שהגיעו ב-1992 והמגמה המסתמנת לקראת השנה הבאה.

שיעור האבטלה הגבוה, כ-11%, שישראל, קשיי הקליטה בארץ והמצב הטוב יחסית בבריה"מ לשעבר (על אף אי הוודאות), לא יתרמו כנראה להגברת קצב העליה בשנה הבאה. בהנחה שהגידול במספר העולים לא יעלה על 35% הרי מספר העולים ב-1993 יהיה כ-80,000.

בתקציב קיימת איפוא הקצאה תקציבית שבפועל לא תוצא בסדר גודל של 1,562,000 שקל. "החסכון" מורכב מ:

א. הוצאות קליטה ישירות

סכום זה נקבע על בסיס החישוב לפיו הסיוע הישיר למשפחה (כולל ביטוח רפואי והוצאות אולפן) במחירי 1992: החישוב הוא כדלהלן: 33.500 שקל לשנה, ומספר הנפשות הממוצע למשפחת עולים 2.8 נפשות.

$$\frac{40,000 \times 33,500}{2.8} = 487 \text{ מליון ש"ח}$$

ב. תמיכה בדיוור

היקף הסכומים המתוקצבים לתמיכה בדיוור לעולים יוקטן בשיעור ההקטנה בהנחת הבסיס של העליה. לכן השתחררו סכומים בסעיפים הבאים:

משכנתאות עולים	567 מליון ש"ח
מענקי דיוור לעולים	400 מליון ש"ח
שכ"ד לעולים	115 מליון ש"ח

2. הגדלת הגירעון התקציבי בהוצאת שעה לצרכי צמיחה

חוק הפחתת הגרעון, התשנ"ב - 1992 יתוקן ויקבע בו כי בשנת התקציב 1993 לא יעלה הגרעון על 3.7% מן התמ"ג - בכך יתווספו לתקציב מקורות בשיעור של כ- 830 מליון שקל. בשנים הבאות יוקטן הגרעון בהתאם למסלול המקורי שנקבע בחוק.

דברי הסבר

הגדלת הגרעון

חוק הפחתת הגירעון (התשנ"ב) העמיד את הגירעון התקציבי בשנת 1992 על 6.2% מהתוצר המקומי הגולמי ובשנת 1993 על 3.2%. בפועל הגירעון בשנת 1992 היה נמוך מהמתוכנן ולא עלה על 3.5% מהתמ"ג (כ 5.4 מיליארד שקל).

גם על פי הנחות בתקציב צפויה הקטנה לא משמעותית כאבטלה והיא תישאר כמעט ללא שינוי 10.7% - לעומת 11.1%.

מספר דורשי העבודה המצטרפים לכח העבודה יגדל אף הוא הן מהעולים והן מהשנתונים הגדולים ומשחררי צה"ל.

בנתונים אלה יש לדעתנו לקבוע את יעד הגירעון ב-1993 לא כ-3.2% מהתמ"ג אלא גבוה יותר - כ-3.7%. המשמעות היא תוספת מקורות של כ-830 מליון שקל.

קבלת הערכויות מאפשרת מימון הגרעון ע"י מלוות מחו"ל לצורך השקעות בחשית וקליטת עליה. מימון הגרעון ע"י הגדלת המלוות מחו"ל, לא יצור לחץ נוסף בשוק ההון המקומי, ולכן הריבית המקומית לא תעלה.

הגרעון המקומי מחושב מתקציב הכולל בתוכו השקעות. למעשה נכון יותר היה לחשב את הגרעון מהתקציב השוטף, שאינו כולל את תקציב ההשקעות. הגדלת היקף ההשקעות בתקציב מאפשרת איפא קביעת יעד גרעון גבוה יותר.

ב. שימושים

3. מדיניות מיסוי

1. סכום נוסף של 657 מיליון שקל ייועד להפחתת נטל המס העקיף ולהקלה במיסוי הישיר לשכבות הביניים.
2. הועדה למדיניות המיסוי במדינת ישראל, תבחן את מערכת המיסוי במגמה להקטין את הנטל היחסי של המס העקיף ולהגדיל הפרוגרסיביות של מערכת המיסוי.
הועדה תגיש המלצות מפורטות, בנושא הפחתת מס קניה והפחתה הדרגתית בשיעור מס ערך מוסף.

דברי הסבר

- א. מערכת המיסים העקיפים היא מערכת מיסים רגרסיבית והיא משפיעה בכיוון של הגדלת הפער בחלוקת ההכנסות.
מגמת אי השוויון בחלוקת ההכנסות בישראל נמצאת בשנים האחרונות בעליה. לכן, כל חלופה של מדיניות מיסים, חייבת להיבחן מבחינת ההשפעה על חלוקת ההכנסות.
- ב. צמיחה מוטת יצוא מחייבת שימת דגש מיוחד על השוואות בי"ל. ישראל מאופיינת במיוחד בנטל הכבד של המיסים העקיפים, לעומת זאת הנטל של המיסים הישירים (הכוללים תשלומים לביטוח הלאומי) אינו גבוה במיוחד בהשוואה לנטל בארצות המערב.

נטל המיסים בישראל כאחוז מהתמ"ג לעומת ארצות נבחרות במערב (כאחוזים)*

<u>המס הישיר</u>	<u>המס העקיף</u>	
105%	250%	ארה"ב
98%	240%	יפן
77%	170%	גרמניה
77%	140%	צרפת
64%	210%	איטליה
102%	160%	קנדה
64%	170%	בלגיה
67%	110%	דנמרק
133%	120%	יוון
57%	120%	שבדיה

* החישוב לפי הנוסחה כדלהלן:

נטל המס בישראל כאחוז מהתמ"ג
נטל המס בארצות המושוות כאחוז מהתמ"ג

מדיניות מיסוי - המשך

ג. הפחתת עלות העבודה למעסיק (2% כ- 800 מליון ש"ח) מעבירה הכנסות למגזר העיסקי, ולבעלי ההכנסות הגבוהות.

מחקרים שונים הראו כי צעד זה לא הביא להגדלה משמעותית בתעסוקה ולמרות זאת, איננו דורשים עתה לבטל את הפחתת עלות העבודה - וזאת כיוון שהממשלה הצהירה על כך בעבר. לדעתנו לא רצוי ליצור אי ודאות בסקטור העיסקי ע"י שינוי החלטות לעיתים תכופות. ואולם נושא זה צריך לבוא לידי ביטוי בעת בחינת מדיניות המיסים, במגמה להבטיח אפשרות שמערכת המיסוי תשפר השיוון בחלוקת ההכנסות.

4. קיצבאות ילדים

- (1) תשולמנה קיצבאות ילדים המשתלמות ע"י המוסד לביטוח לאומי גם עבור ילד ראשון וילד שני.
- (2) קצבאות הילדים ימוסו בהתאם למס השולי של מקכל הקיצנה.
- (3) קיצבאות יוצאי צבא יאוחדו עם קיצבאות ילדים וינתנו גם למי שאינם יוצאי צבא, הדבר יעשה בצורה הדרגתית, כמשך 3 שנים. בשנה הראשונה למשפחות בנות חמישה ילדים ומעלה יוקצו 90 מיליון שקל. בשנה השניה למשפחות בנות ארבעה ילדים יוקצו 100 מיליון שקל. בשנה השלישית למשפחות בנות שלושה ילדים יוקצו 170 מיליון שקל.

דברי הסבר

1. ההסדר הנוכחי בנושא קיצבאות ילדים, מעוות. משפחה עם שני ילדים או בלי ילדים משלמת אותו מס.
2. מצד אחד נקבע בוועדת בן שחר שתשולם קיצבה כנגד ביטול הטבות המס בגין ילדים ומצד שני בוטלה הקיצבה וניתנות לפי מבחן הכנסה. (95% מהשכר הממוצע במשק של המפרנס העיקרי).
3. ההסדר הנוכחי גורם תקלה בלתי מוסרית של אי מיצוי מצד 30.000 משפחות הזכאיות גם על-פיו.
4. מבחן ההכנסה של 95% כרוך בשלילה שרירותית של מי ששכרו מגיע אפילו בשקל מעל המבחן, דבר הגורר אחריו הפסד של 97 שקל (ליילד אחד) או 194 שקל (לשני ילדים).
5. ההסדר הקיים פוגע במיוחד במשפחות שיש להם ילד אחד או שניים ודווקא הן זקוקות לסיוע הכספי בעת בניית המשפחה.
6. תיקון להסדר לפי ההצעה יעלה מעל קו העוני - לפי האומדן - אלפי משפחות.
7. מוצע לכן לתת קצבאות ילדים במישרין ע"י הביטוח הלאומי לכל המשפחות, ללא מבחן ההכנסה. הקצבאות ימוסו בהתאם למס השולי של מקבלי הקצבה
8. העלות התקציבית של איחוד קצבת קי"ץ לשנה הראשונה הוא 90 מיליון ש"ח

5. הבטחת הכנסה

תקופת האכשרה לצורך קבלת הבטחת הכנסה ברמה הגבוהה תקוצר משנתיים לחצי שנה. עלות צעד זה היא כ-23 מליון ש"ח.

דברי הסבר

הגימלה בשיעורה המוגדל שווה לרמת הכנסת המינימום שהובטחה למקבלי קצבאות הביטוח הלאומי, ואילו הגימלה בשיעור הרגיל שווה לכ-80% מרמת הגימלה בשיעור המוגדל. (הגימלה ליחיד בשיעור הרגיל הינה 600 ש"ח ובשיעור המוגדל 750 ש"ח)

לפיכך מקבלי הכנסות בשיעור רגיל מקבלים הכנסה הקטנה כ-20% מרמת הכנסת המינימום ונמצאים מתחת לקו העוני.

כיום תקופת "ההמתנה" לצורך קבלת השעור המוגדל הוא שנתיים; מוצע לקצר תקופת ההמתנה לחצי שנה.

בשנת 1990 כ-32 אלף משפחות קיבלו גמלה להבטחת הכנסה מכח חוק הבטחת הכנסה. כמחציתן קבלו את הגימלה בשעור המוקטן.

לפי אומדננו כ-17 אלף משפחות מקבלות כיום קצבה בשיעור המוקטן, וכמחציתן מקבלות את הקיצבה בתקופה העולה על חצי שנה.

הקטנת תקופת האכשרה לחצי שנה תעלה כ-8 אלפים משפחות מעל לקו העוני.

6. תגבור תקציב הרווחה

יתווספו תקציבי רווחה ליעדים כמפורט להלן -

1. תוספת של 27 מליון שקל לשיפור הטיפול במפגרים הן במוסדות והן במסגרת הקהילה.
2. תוספת של 9 מליון שקל לצרכי שיקום נכים.
3. תוספת של 9 מליון שקל לצורך קידום הטיפול בנפגעי סמים ובנוער מנותק.

דברי הסבר

שיפור הטיפול במפגרים

מוצע כי בשלב ראשון תתוקצב אחזקה בלבד של 350 נפש במוסדות ושל טיפול ב-600 מפגרים נוספים במסגרת הקהילה.

שיקום נכים

א.	הגדלת תמיכת הממשלה בחברת המשקם	
מ-	33% כיום ל- 50% (החברה מטפלת כיום ב-3,700 מוגבלים)	4.2
ב.	תוספת של 30 משפחות אומנה	0.8
ג.	תוספת של 25 מקומות לנכים במוסדות	0.6
ד.	תוספת מקומות בפנימיות לילדים במוסדות ובקהילה	1.3
ה.	ספרים וסיוע לעיוורים	0.6
ו.	תוספות למפעלי שיקום	1.5
סה"כ		9 מליון שקל

תגבור תקציב הרווחה - המשך

טיפול בנפגעי סמים ובנוער מנותק

- א. תת תקצוב במוסדות מפתנים (לנוער עכרין) 1.25
- ב. הגדלת האיכלוס במוסדות לנוער כולל הקמת מעון נוסף לנערות בסה"כ תוספת של 100 מקומות 3.0
- ג. פרויקטים לנוער שלא מתגייס (הגדלה מ-300 ל-1200) 1.5
- ד. תוספת להקמת מקלטים לנשים מוכות 1.5
- ה. תוספת של 15 קציני מבחן לנוער 0.6
- ו. טיפול בגמילה לסמים בקהילה העסקה של 15 משקמים היכולים לטפל ב-600 איש בקהילה 1.25
- סה"כ 9.1 מליון שקל

7. חינוך מיוחד

חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח - 1988 יופעל בכל הארץ בצורה הדרגתית, כאשר בשנת 1993 הוא יופעל ב-4 איזורים קרי: תוספת של 2 איזורים לעומת 1992.

דברי הסבר

מוצע להשלים את הפעלת חוק החינוך המיוחד בכל הארץ לכל המאוחר עד שנת 1995 במקום השלמת הפעלתו רק ב- 1998.

המשמעות היא שכשנת 1993 יופעל החוק ב-4 איזורים (תוספת 2 איזורים לאלו שהופעלו ב-1992). העלות היא 8 מיליון שקל, 4 מיליון שקל לכל איזור.

8. פרוייקט חונכות לבתי ספר

- הממשלה תנהיג פרוייקט חונכות שיאפשר שהיית התלמידים בבתי הספר בלווי הדרכה להכנת שעורים, הפרוייקט יהיה וולנטרי.

ההורים ישתתפו בעלות, כ-1/3 מההוצאות.

משפחות חד הוריות, זכאים אחרים, ותושבים בישובי פיתוח ובשכונות שיקום יהיו פטורים.

- תוקם ועדה ציבורית שתבחן הפעלה הדרגתית של פרוייקט החונכות.

זכרי הסבר

בבתי ספר בהם לא קיים יום לימודים ארוך יופעל פרוייקט חונכות לעזרה לתלמידים. ההשתתפות בפרוייקט תהיה וולנטרית.

החונכים יהיו בעלי כישורים מתאימים מקרב העולים החדשים וכן סטודנטים וסמנריסטים. החונכים יעברו קורס הכשרה קצר של כשלושה חודשים. בפרוייקט ישולבו גם אלה מהמורים שסיימו הכשרתם (מדובר ב-2200 מורים) ולא הצליחו למצוא מקומות עבודה

מוצע כי בשלב הראשון ינתנו כ-50 אלף שעות חונכות להפעלה נסיונית לפי החלטה של הועדה הציבורית שתוקם לשם כך.

ההורים ישתתפו בשליש מההוצאות. משפחות חד הוריות, זכאים לתשלומי סעד, ותושבים בישובי פיתוח ושכונות שיקום יהיה פטורים מתשלום.

אומדן סה"כ העלות לשלב א' (50,000 שעות): 54 מליון ש"ח
השתתפות ההורים (18) מליון ש"ח

עלות נטו 36 מליון ש"ח

9. חיילים משוחררים, שכר לימוד

חיילים משוחררים הלומדים בכל הארץ במכינות ובבתי ספר אקסטרניים ישוחררו משכר לימוד.

דברי הסבר

א. בשנת הלימודים התשנ"ב למדו 7,700 חיילים משוחררים במכינות הקדם אקדמיות. חלק מהחיילים השלימו את תעודת הבגרות וחלקם שיפר את התעודה. בנוסף השלימו 500 חיילים משוחררים בגרות בבתי ספר אקסטרניים.

תלמידים הלומדים במכינות במרכז הארץ זכאים לפטור מדורג משכר הלימוד, בהתאם למצבם הסוציו-אקונומי. תלמידים שלמדו במכינות בנגב ובגליל היו פטורים לגמרי תשלום שכר לימוד. תלמידים המשלימים את תעודת הבגרות בבתי ספר אקסטרניים זכאים לפטור של 75% משכר הלימוד. לקראת שנת הלימודים התשנ"ג הוחלט לבטל את הפטור משכר הלימודים במכינות בנגב ובגליל. עלות הפטור משכר הלימוד הוא כ-4.2 מליון ש"ח.

ב. מוצע לא רק שלא לבטל את הפטור בגליל ובנגב, אלא להרחיבו לכל הארץ.

ג. פטור מלא מתשלום שכר לימוד לחיילים משוחררים הלומדים במכינות בכל הארץ ובבתי הספר האקסטרניים: בשנת הלימודים התשנ"ב שילמו כ-4,000 חיילים משוחררים הלומדים במכינה שכר לימוד מלא. עלות מתן פטור מלא משכר לימוד לתלמידים אלה הינה כ-15.5 מיליון ש"ח.

10. מפעל ההזנה

מפעל ההזנה יופעל בערי פיתוח, בשכונות שיקום, ובמקומות אחרים בכיתות א'-ו'

דברי הסבר

כדי לאפשר מעבר ליום לימודים ארוך בערי הפיתוח ובשכונות מצוקה, יש צורך בהפעלת מפעל ההזנה.

העלות המשוערת היא כ-120 מליון ש"ח.

1. עלות של 7 שקלים לארוחה.
2. 220 ימי לימוד.
3. 1,540 שקל לילד לשנה.
4. מספר הילדים שמפעל ההזנה יקיף - 78,000 תלמידים.

11. שיקום שכונות

התקציב לצרכי שיקום שכונות יוגדל ב-240 מליון שקל. מתוך זה 140 מליון ש"ח - שקום שכונות פיזי, ו100 מליון ש"ח - שקום שכונות חברתי

דברי הסבר

מוצע להרחיב את התקציב לשיקום שכונות מאחר והתברר שבחלק מהשכונות מפעל השיקום לא הושלם כמו כן חלה ירידה בהעברות מחו"ל באמצעות המגבית המאוחדת המיועדות למטרה זו.

12. בניה כפרית

תמשך הבניה הכפרית. התקציב שיוקצה לכך הוא 200 מליון ש"ח.

דברי הסבר

לבניה הכפרית חשיבות ניכרת הן משקולים של פזור אוכלוסיה, והן מהצורך לשקם מקומות חלשים.

13. פרויקטים לאומיים יוצרי תעסוקה

להקים ועדה בינמשרדית באחריות האוצר אשר תאתר פרויקטים לאומיים יוצרי תעסוקה אשר יופעלו בשיתוף גורמים אחרים.

התקציב שיוקצב לפרוייקטים אלו הוא 700 מליון ש"ח.

דברי הסבר

מוצע כי ועדה בינמשרדית תאתר בהקדם פרויקטים לאומיים שיש בביצועם כדי ליצור תעסוקה שהתועלות הלאומיות שלהם גבוהות, ואין גורם זולת הממשלה שיכול לגרום לביצועם. (דוגמאות: המוביל הארצי, קו צינור הנפט אילת-אשקלון)

במסגרת קבלת החלטה על פרויקט לאומי יוכא בחשבון השיקול של תיגבור תעסוקה באזורים שבהם היו השקעות כבדות בדיור בשנים 1990-1992, דבר שעשוי להציל את אותן ההשקעות.

14. משכנתאות

1. יבוטל הצורך בערבים להלוואות לדיור והדירה בגינה ניטלת ההלוואה תשמש כבטחון.
2. יוקם צוות בינמשרדי שיבחן את שיטת הצמדת ההלוואות לדיור והקלת מצוקת מקבלי משכנתאות בעבר.
3. רשימת הישובים בהם חל ההסדר לגבי פרעון מוקדם מכספי הנכסים תורחב ויכללו בה גם ישובים קהילתיים וכפריים.
4. הריבית המקסימלית בהלוואות שקיבלו זכאי משרד הבינוי והשיכון בעבר תופחת מ-6.2% ל-5%.
5. יתרת הלוואות מתקציב המדינה או הלוואות משלימות שלגביהן היו הסדרים עם המדינה בתקופה שבין 1.1.80 - 31.12.85 תופחת בסכום שנבע מעליית המדד בחודש שלפני קבלת הלוואה.

דברי הסבר

מוצע כי הממשלה תבצע רפורמה בנושא המשכנתאות לדיור בנושאים הנאים:

- ביטול הצורך בערבים להלוואות לדיור (כאשר הדירה תשמש כבטחון) עם סידורים נלווים.
- בחינת שיטת הצמדת הלוואות לדיור למשל: הצמדה לדולר, הצמדה לסל מטבעות או הצמדה מלאה במקרים בהם שיעור האינפלציה השנתית נמוך מ-16% ונתינת ההטבות הגלומות בהצמדה חלקית כהלוואה עומדת שתהפוך למענק.
- מן הראוי להרחיב את רשימת הישובים בהם חל ההסדר לגבי פרעון מוקדם. כיום נכללים ברשימה באיזורי הפיתוח ישובים עירוניים בלבד. אין הצדקה לשלול מתושבי ישובים קהילתיים וכפריים באותו איזור את ההטבה, מה גם שעלות ביצוע ההצעה היא מיליון שקל בלבד.
- הורדת הריבית המקסימלית לזכאי משרד הבינוי והשיכון - כיום הריבית להלוואות לזכאים היא 4% וגם בשוק החופשי ניתן להשיג הלוואות בריבית נמוכה מ-6.2% (בסביבות 5%). מוצע להשוות את הריבית המקסימלית להלוואות שניתנו מכספי המדינה לזו שבשוק החופשי.
- החלטת הממשלה מס' 1580 מיום 14.1.92 בענין הפחתת הסכומים שנבעו מעליית המדד בחודש שלפני קבלת הלוואה ללווים בתקופה שבין 1.1.80 - 31.12.85 אינה מבוצעת כרוחה וכלשונה, מוצע כי הממשלה תקבל החלטה חד משמעית בנושא.
- העלות המשוערת של הצעות אלו לשנת 1993 היא 157 מליון ש"ח. (אומדן ראשוני).

15. תוספת למכוני מחקר והשכלה גבוהה

להוסיף 100 מליון ש"ח למוסדות ההשכלה הגבוהה ולמכוני מחקר.

דברי הסבר

בכדי לאפשר קליטת כוח אדם בעל כשורים מתאימים במוסדות מחקר, והשכלה גבוהה יש מקום להגדלת התקציבים בנושא.

הצעות החלטה בנושא תקציב המדינה
לשנת 1993 ותכנית לשנים 1994-1995

תוספת להחלטה 3 - מדיניות מיסוי

1. סכום ההפחתה במיסוי בסך 800 מליון ש"ח שהאוצר הקצה, ייועד להפחתת מיסי קניה ומע"מ.